

আধাৰ হাউছিং ফাইনেঞ্চ লিমিটেড

আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক

[কেৱাইচি] আৰু

এন্টি মনী ল'গাৰিং [এএমএল] ব্যৱস্থাৰ নীতি

(পুনৰীক্ষণ 7 আগষ্ট, 2024ৰ পৰা কাৰ্যকৰী)

(সংস্কৰণ – XII)

সংস্কৰণ নং	এই তাৰিখৰ পৰা কাৰ্যকৰী	ব'ৰ্ডৰ দ্বাৰা অনুমোদনৰ তাৰিখ
I	ডিচেম্বৰ 2010	27 ডিচেম্বৰ, 2010
II	অক্টোবৰ 2015	19 অক্টোবৰ, 2015
III	এপ্ৰিল 2017	28March, 2017
IV	এপ্ৰিল 2018	24 এপ্ৰিল, 2018
V	এপ্ৰিল 2019	30 এপ্ৰিল, 2019
VI	আগষ্ট 2020	18 আগষ্ট, 2020
VII	মে' 2021	28 মে', 2021
VIII	ফেব্ৰুৱাৰী 2022	14 ফেব্ৰুৱাৰী, 2022
IX	আগষ্ট 2023	09 আগষ্ট, 2023
X	জানুৱাৰী 2024	10 জানুৱাৰী, 2024
XI	ফেব্ৰুৱাৰী 2024	08 ফেব্ৰুৱাৰী, 2024
XII	আগষ্ট, 2024	7 আগষ্ট, 2024

বিষয়বস্তু

ক্রমিক নং	বিবরণ	পৃষ্ঠা নং
1	পাতনি	4
2	অধ্যায় - I প্রযোজ্যতা আৰু সংজ্ঞা	5-11
3	অধ্যায় – II সাধাৰণ	12-13
4	অধ্যায় – III গ্রাহক গ্রহণৰ নীতি	13-14
5	অধ্যায় – IV বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু পৰিচালনা	14-16
6	অধ্যায় – V গ্রাহক চিনাক্তকৰণৰ কাৰ্যপদ্ধতি (চিআইপি)	16-16
7	অধ্যায় – VI গ্রাহকৰ ক্ষেত্ৰত ল'ব লগা যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বনৰ (চিডিডি) কাৰ্যপদ্ধতি: অংশ I - ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত ল'ব লগা যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বনৰ (চিডিডি) কাৰ্যপদ্ধতি	16-21
	অংশ II- একক স্বত্বাধিকাৰৰ ফাৰ্মৰ বাবে চিডিডি কাৰ্যপদ্ধতি	21-22
	অংশ III- আইনী সত্তাৰ বাবে চিডিডি কাৰ্যপদ্ধতি	22-24
	অংশ IV - হিতাধীকাৰী মালিকৰ চিনাক্তকৰণ	24
	অংশ V - চলি থকা যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বন	24-27
	অংশ VI - উন্নত আৰু সৰলীকৃত যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বনৰ কাৰ্যপদ্ধতি	27-29
8	অধ্যায় – VII ৰেকৰ্ড পৰিচালনা	29-30
9	অধ্যায় – VIII বিত্তীয় চোৰাংচোৱা গোটলৈ প্ৰতিবেদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা-ভাৰত	30-31
10	অধ্যায় – IX	31-34

	আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চুক্তিৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয়তা/দায়বদ্ধতা	
11	অধ্যায় – X আন নিৰ্দেশনা	34-38
12	সংযুক্তি I ডিজিটেল কেৱাইচি নিৰ্দেশনা	38-39
13	সংযুক্তি II পিআইএছৰ অধীনত যোগ্য এফপিআইৰ বাবে কেৱাইচি নথিপত্ৰ	40-41
14	সংযুক্তি III কম বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে বিবেচনা কৰিব পৰা অতিৰিক্ত কেৱাইচি নথিপত্ৰৰ তালিকা	41-42
15	সংযুক্তি IV চিটিআৰ/এছটিআৰ লেনদেনৰ চিত্ৰণমূলক তালিকা	43-44

আধাৰ হাউছিং ফাইনেঞ্চ লিমিটেড

আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক [কেৱাইচি] আৰু এন্টি মানি ল'গাৰিং (এএমএল) কাৰ্যব্যৱস্থাৰ নীতি

1. পাতনি

আধাৰ হাউছিং ফাইনেঞ্চ লিমিটেড কোম্পানীটো 1990 চনত নিগমিত কৰা হৈছিল আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গৃহ নিৰ্মাণ বেংকত (এনএইচবি) পঞ্জীয়ন কৰা হৈছিল আৰু ই ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত হয়। কোম্পানীটোৱে আৰবিআই/এনএইচবিৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি কেৱাইচি আৰু এএমএল নীতি (নীতি) গ্ৰহণ কৰিছে, লগতে কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদৰ অনুমোদনৰ সৈতে সময়ে সময়ে এই নীতি সংশোধন আৰু সংশোধন কৰিছে।

এই নীতি প্ৰথমতে এনএইচবিৰ দ্বাৰা আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক (কেৱাইচি) নিৰ্দেশনা আৰু প্ৰসংগ নং NHB (ND)/DRS/Pol-No. 13/2006 তাৰিখ 10 এপ্ৰিল, 2006ত থকা এন্টি-মানি ল'গাৰিং মানকৰ ওপৰত আৰু শ্ৰেষ্ঠ কৰ্পৰেট প্ৰথাৰ অংশ হিচাপে জাৰি কৰা জাননী অনুসৰি প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। এনএইচবিৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা Circular No. NHB/ND/DRS/Pol.No. 33/2010 -11 তাৰিখ 11 অক্টোবৰ, 2010ৰ নিৰ্দেশনাৰ সংশোধনীৰ সৈতে সংগতি ৰাখি নীতি সংশোধন আৰু আপডেট কৰা হৈছিল আৰু মাষ্টাৰ চাৰ্কুলাৰ NHB(ND)/DRS/REG/MC-04/2018 জুলাই 2, 2018, কেৱাইচি নিৰ্দেশনা আৰু এন্টি-মানি ল'গাৰিং মানদণ্ডৰ ওপৰত চাৰ্কুলাৰ নং NHB/ND/DRS/Policy Circular No. 94/ 2018-19, March 11, 2019 অনুসৰি সময়ে সময়ে অধিক সংশোধনী কৰা হৈছিল।

2018 চনৰ 24 এপ্ৰিলত অনুষ্ঠিত ব'ৰ্ডৰ বৈঠকত এই নীতিৰ অধিক পৰ্যালোচনা, সংশোধন আৰু অনুমোদন কৰা হৈছিল আৰু 2019 চনৰ 30 এপ্ৰিলত অনুষ্ঠিত ব'ৰ্ডৰ বৈঠকত পৰ্যালোচনা, সংশোধন আৰু যথাযথভাৱে অনুমোদন জনোৱা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও পৰিচালক পৰিষদে লগতে, আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক(কেৱাইচি) নিৰ্দেশনা, 2016 (“ কেৱাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনা / আৰবিআই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনা ”)ৰ ওপৰত আৰবিআইৰ মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনা পালন কৰিবলৈ, আৰবিআইৰ চাৰ্কুলাৰ নং RBI/2019-20/235, DOR.NBFC (HFC).CC.No.111/03.10.136/2019-20 তাৰিখ মে' 19, 2020 আৰু নং RBI/DBR/2015-16/18 মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনা DBR.AML.BC.No.81/ 14.01.001/2015-16 তাৰিখ April 20, 2020 অনুসৰি 18 / আগষ্ট, 2020 তাৰিখে অনুষ্ঠিত তেওঁলোকৰ বৈঠকত নীতি পৰ্যালোচনা আৰু পৰিৱৰ্তন কৰিছে আৰু যথাযথভাৱে অনুমোদন জনাইছে। পৰিচালক পৰিষদে লগতে 28 মে', 2021 তাৰিখে অনুষ্ঠিত তেওঁলোকৰ বৈঠকত নীতি পৰ্যালোচনা আৰু পৰিৱৰ্তন কৰিছে আৰু যথাযথভাৱে অনুমোদন জনাইছে, যিটো কেৱাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনা (এমডি) ৰ সংশোধনী সম্পৰ্কে চাৰ্কুলাৰ নং. RBI/2021-22/35 DOR.AML.REC.No.15/14.01.001/2021-22 তাৰিখ 10 মে', 2021 পৰ্যন্ত আপডেট কৰা হৈছে। 14 ফেব্ৰুৱাৰী, 2022ত অনুষ্ঠিত তেওঁলোকৰ বৈঠকত পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা উক্ত নীতি পৰ্যালোচনা কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও 2023 চনৰ 9 আগষ্ট তাৰিখে অনুষ্ঠিত তেওঁলোকৰ বৈঠকত পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা উক্ত নীতি পৰ্যালোচনা কৰা হৈছিল, যি কেৱাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ (MD) ৰ সংশোধনী সম্পৰ্কে চাৰ্কুলাৰ নং Nos. RBI/2023-24/24 DOR.AML.REC. 111/14.01.001/2023-24 তাৰিখ 28 [18][19]] এপ্ৰিল, 2023 আৰু RBI /2023-24/25DOR.AML.REC. 13/14.01.001/2023-24 তাৰিখ 4 মে', 2023 পৰ্যন্ত আপডেট কৰা হয়। তদুপৰি উক্ত নীতি পৰৱৰ্তী সময়ত পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা 10 জানুৱাৰী, 2024ত পৰ্যালোচনা কৰা হৈছিল, যিটো কেৱাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ (এমডি) সংশোধনী সম্পৰ্কে চাৰ্কুলাৰ নং. RBI/2023-24/69-DOR.AML.REC. 44/14.01.001/2023-24 তাৰিখ 17 অক্টোবৰ, 2023 পৰ্যন্ত আপডেট কৰা হৈছে।

ইয়াৰ উপৰিও, ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা অধিসূচিত ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ আইন, 2002 আৰু ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005 (সময়ে সময়ে সংশোধিত)ৰ বিধানৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীটোৱে কিছুমান গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰণ কৰিব লাগিব, য'ত একাউন্ট আধাৰিত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰি বা অন্যথা লেনদেন কৰাৰ সময়ত আৰু তেওঁলোকৰ লেনদেনসমূহ নিৰীক্ষণ কৰিব লাগিব। এএইচএফেলে প্ৰযোজ্য আৰু সময়ে সময়ে সংশোধিত ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ আইন, 2002 আৰু ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005 ৰ বিধান ৰূপায়ণৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব। এনেদৰে, গ্ৰাহক আৰু তেওঁলোকৰ বিত্তীয় লেনদেনসমূহ ভালদৰে জানিবলৈ/বুজিবলৈ এই নীতি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে যিয়ে কোম্পানীটোৱে তেওঁলোকৰ বিপদাশংকাবোৰ বিচ্ছিন্নতাৰে পৰিচালনা কৰাত সহায় কৰিব আৰু ল'গাৰিংৰ কাৰ্যকলাপৰ বাবে অপৰাধী উপাদানসমূহৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ হোৱা পৰিহাৰ কৰিব।

ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক (আৰবিআই)ৰ দ্বাৰা চাৰ্কুলাৰ নং RBI/2023-24/69-DOR.AML.REC. 44/14.01.001/2023-24 তাৰিখ 17 অক্টোবৰ, 2023ৰ জৰিয়তে প্ৰচাৰিত সংশোধনী অনুসৰি এই নীতি সংশোধন কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক (আৰবিআই) ৰ দ্বাৰা চাৰ্কুলাৰ নং RBI /2023-24/107 DOR.AML. REC. 66/14.01.001/2023-24 তাৰিখ 4 জানুৱাৰী, 2024ৰ জৰিয়তে বিতৰণ কৰা শেহতীয়া সংশোধনী অনুসৰি নীতি সংশোধন কৰা হৈছিল।

অধ্যায় I

প্ৰযোজ্যতা আৰু সংজ্ঞা

2. প্ৰযোজ্যতা

এই নীতি বিশেষকৈ কেৱাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ 3(b) (xiv) ত সংজ্ঞায়িত কৰা অনুসৰি, অন্যথা বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰাৰ বাহিৰে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত প্ৰতিটো সংস্থাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য হ'ব।

এই নীতি বিদেশত অৱস্থিত কোম্পানীৰ সেই শাখাসমূহ আৰু সংখ্যাগৰিষ্ঠ মালিকানাধীন সহায়ক প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ব, যি পৰ্যন্ত তেওঁলোক আয়োজক দেশৰ স্থানীয় আইনৰ বিৰোধী নহয়, যদিহে:

- য'ত প্ৰযোজ্য আইন আৰু নিয়মাৱলীয়ে এই নিৰ্দেশনাসমূহৰ ৰূপায়ণ নিষিদ্ধ কৰে, ইয়াক আৰবিআইৰ দৃষ্টিগোচৰলৈ অনা হ'ব। আৰবিআইয়ে এমএল/টিএফ বিপদাশংকা/এফএটিএফ নিয়মাৱলীসমূহ পৰিচালনা কৰিবলৈ কোম্পানীয়ে ল'বলগীয়া অতিৰিক্ত ব্যৱস্থাসমূহৰ প্ৰয়োগকে ধৰি কোম্পানীৰ দ্বাৰা পৰৱৰ্তী প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ লোৱাৰ পৰামৰ্শ দিব পাৰে।
- যদি আৰবিআই আৰু আয়োজক দেশৰ নিয়ন্ত্ৰকসকলৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কেৱাইচি/এমএল মানদণ্ডত পাৰ্থক্য থাকে, তেন্তে কোম্পানীটোৰ শাখা/সহায়কসমূহে দুয়োটাৰে অধিক কঠোৰ নিয়ন্ত্ৰণ পালন কৰিব লাগিব।
- বিদেশী অন্তৰ্ভুক্ত বেংকসমূহৰ শাখা/সহায়ক প্ৰতিষ্ঠানে দুয়োটা অৰ্থাৎ ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক আৰু তেওঁলোকৰ স্বদেশৰ নিয়ন্ত্ৰকসকলৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত মানদণ্ড অধিক কঠোৰ নিয়ন্ত্ৰণ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

এই নীতিত একাউণ্টৰ যিকোনো উল্লেখ ঋণ একাউণ্ট বা ঋণ লেনদেনৰ বিষয়ে বুজা হ'ব। কোম্পানীটোৱে আৰু ডিপ'জিট গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে, অৱশ্যে, প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ ইতিমধ্যে থকা ডিপ'জিটৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ব, কেৱল প্ৰাসংগিক পৰিমাণলৈকেহে।

3. সংজ্ঞা

নীতিৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, যদিহে প্ৰসংগটোত অন্যথা প্ৰয়োজন নহয়, ইয়াত থকা চৰ্তবোৰে নিৰ্দেশনাৰ লগতে ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ আইন, 2002 আৰু ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005-ত এইবোৰক দিয়া অৰ্থ বহন কৰিব। উদাহৰণস্বৰূপে, এই নীতিৰ সন্দৰ্ভত, নিম্নলিখিত চৰ্তবোৰৰ নিৰ্ধাৰিত অৰ্থ থাকিব (নিৰ্দেশনা, আইন আৰু নিয়মৰ ব্যৱস্থা সাপেক্ষে)

- "আধাৰ নম্বৰ"ৰ অৰ্থ আধাৰ (বিত্তীয় আৰু আন ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016 (2016ৰ 18) ৰ ধাৰা 2ৰ দফা (a)ত ইয়াক প্ৰদান কৰা কৰা অৰ্থ হ'ব;
- আইন "আৰু" নিয়ম "ৰ অৰ্থ হৈছে ক্ৰমে ধন-প্ৰসাৰণ প্ৰতিৰোধ আইন, 2002 আৰু ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005 আৰু ইয়াৰ সংশোধনী।
- আধাৰ প্ৰমাণীকৰণৰ সন্দৰ্ভত "প্ৰমাণীকৰণ"ৰ অৰ্থ হৈছে আধাৰ (বিত্তীয় আৰু আন ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016ৰ ধাৰা 2ৰ উপধাৰা (c)ৰ অধীনত সংজ্ঞায়িত প্ৰক্ৰিয়া।
- হিতাধিকাৰী মালিক (বিআ):-
 - য'ত **গ্ৰাহক কোনো কোম্পানী হয়**, তাত হিতাধিকাৰী মালিক হ'ল এনে প্ৰাকৃতিক ব্যক্তি (সকল) যাৰ অকলেই হওক বা একেলগেই হওক বা এগৰাকী বা ততোধিক আইনী ব্যক্তিৰ জৰিয়তেই হওক, নিয়ন্ত্ৰণকাৰী মালিকানাৰ স্বাৰ্থ আছে বা যিয়ে অন্য উপায়ৰ জৰিয়তে নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱহাৰ কৰে।

ব্যাখ্যা-এই উপধাৰাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে-

1. "মালিকানাৰ স্বাৰ্থ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা" ৰ অৰ্থ হৈছে কোম্পানীৰ 10 শতাংশতকৈ অধিক শ্বেয়াৰ বা মূলধন বা লাভৰ মালিকানা/অধিকাৰ।
 2. "নিয়ন্ত্ৰণ" ত সংখ্যাগৰিষ্ঠ সঞ্চালক নিযুক্তিৰ অধিকাৰ বা তেওঁলোকৰ শ্বেয়াৰহাল্দিং বা ব্যৱস্থাপনা অধিকাৰ বা অংশীদাৰ চুক্তি বা ভোটদান চুক্তিৰ ভিত্তিত ব্যৱস্থাপনা বা নীতিগত সিদ্ধান্তবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ অধিকাৰ অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব। agreements.
- b. য'ত **গ্ৰাহক কোনো অংশীদাৰী ফাৰ্ম হয়**, তাত হিতাধিকাৰী মালিক হ'ল এনে প্ৰাকৃতিক ব্যক্তি (সকল) যাৰ অকলেই হওক বা একেলগেই হওক বা এগৰাকী বা ততোধিক আইনী ব্যক্তিৰ জৰিয়তেই হওক, অংশীদাৰীত্বৰ মূলধন বা লাভৰ 10 শতাংশতকৈ অধিকৰ মালিকানা/অধিকাৰ আছে বা যিয়ে অন্য উপায়ৰ জৰিয়তে নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱহাৰ কৰে।
ব্যাখ্যা-এই উপধাৰাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, "নিয়ন্ত্ৰণ" ত ব্যৱস্থাপনা বা নীতিগত সিদ্ধান্ত নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ অধিকাৰ অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব।
- c. য'ত **গ্ৰাহক কোনো অনিগমিত সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায় হয়**, তাত হিতাধিকাৰী মালিক হ'ল এনে প্ৰাকৃতিক ব্যক্তি (সকল) যাৰ অকলেই হওক বা একেলগেই হওক বা এগৰাকী বা ততোধিক আইনী ব্যক্তিৰ জৰিয়তেই হওক অনিগমিত সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায়ৰ সম্পত্তি বা মূলধন বা লাভৰ 15 শতাংশতকৈ অধিকৰ মালিকানা/অধিকাৰ আছে।
ব্যাখ্যা: "ব্যক্তিৰ নিকায়" শব্দটোত ছ'চাইটিসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত য'ত ওপৰৰ (a) (b) বা (c) ৰ অধীনত কোনো প্ৰাকৃতিক ব্যক্তিক চিনাক্ত কৰা নহয়, তাত হিতাধিকাৰী মালিক হৈছে প্ৰাসংগিক প্ৰাকৃতিক ব্যক্তিগৰাকী যি জ্যেষ্ঠ পৰিচালন বিষয়াৰ পদত অধিষ্ঠিত।
- d. য'ত গ্ৰাহক কোনো **ন্যাস** হয়, তাত হিতাধিকাৰী মালিকৰ চিনাক্তকৰণত অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব ন্যাসৰ লেখক, ন্যাসী, ন্যাসত 10% বা তাতকৈ অধিক স্বাৰ্থ থকা হিতাধিকাৰী আৰু নিয়ন্ত্ৰণ বা মালিকানাৰ শৃংখলৰ জৰিয়তে ন্যাসৰ ওপৰত চূড়ান্ত ফলপ্ৰসূ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱহাৰ কৰা আন যিকোনো প্ৰাকৃতিক ব্যক্তিৰ চিনাক্তকৰণ।
- v. "প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি"-কোম্পানীৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি প্ৰাপ্ত কৰাৰ অৰ্থ হ'ব আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণৰ প্ৰতিলিপিক তুলনা কৰা য'ত অফলাইন প্ৰমাণীকৰণ কৰিব নোৱাৰি বা গ্ৰাহকে এনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা আনুষ্ঠানিকভাৱে বৈধ নথিপত্ৰক মূলৰ সৈতে তুলনা কৰা আৰু আইনত অন্তৰ্ভুক্ত ব্যৱস্থা অনুসৰি কোম্পানীৰ অনুমোদিত বিষয়াৰ দ্বাৰা প্ৰতিলিপিত ইয়াক ৰেকৰ্ড কৰা।
- অৱশ্যে বিদেশী মুদা ব্যৱস্থাপনা (জমা) নিয়মাৱলী, 2016-ত নিৰ্ধাৰিত অনাবাসী ভাৰতীয় (এনআৰআই) আৰু ভাৰতীয় মূলৰ ব্যক্তি (পিআইআ) ৰ ক্ষেত্ৰত, বিকল্পভাৱে, তলৰ যিকোনো এটাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত কৰা মূল প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰি:
- ভাৰতত পঞ্জীয়নভুক্ত অনুসূচীত বাণিজ্যিক বেংকৰ বিদেশী শাখাৰ কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়া,
 - বিদেশী বেংকৰ শাখা যাৰ সৈতে ভাৰতীয় বেংকসমূহৰ সম্পৰ্ক আছে,
 - বিদেশত ন'টৰী পাব্লিক,
 - আদালতৰ ন্যায়াধীশ,
 - বিচাৰক,
 - অনাবাসী গ্ৰাহক বাস কৰা দেশত ভাৰতীয় দূতাবাস/কনচুলে'ট জেনেৰেল।
- vi. "কেন্দ্ৰীয় কেৱাইচি ৰেকৰ্ডছ ৰেজিষ্ট্ৰী" (চিকেৱাইচিআৰ) মানে নিয়মৰ নিয়ম 2 (1) ৰ অধীনত সংজ্ঞায়িত এক সত্তা, যি গ্ৰাহকৰ ডিজিটেল ৰূপত কেৱাইচি ৰেকৰ্ডসমূহ গ্ৰহণ, ষ্ট'ৰ, সুৰক্ষিত আৰু পুনৰুদ্ধাৰ কৰে।
- vii. "মনোনীত সঞ্চালক" ৰ অৰ্থ হৈছে পিএমএল আইনৰ চতুৰ্থ অধ্যায় আৰু নিয়মৰ অধীনত আৰোপ কৰা দায়বদ্ধতাৰ সামগ্ৰিক পালন নিশ্চিত কৰিবলৈ কোম্পানীৰ দ্বাৰা মনোনীত এগৰাকী ব্যক্তি আৰু তেওঁ পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে অনুমোদিত পৰিচালন সঞ্চালক বা সম্পূৰ্ণ সময়ৰ সঞ্চালক হ'ব লাগিব।
ব্যাখ্যা-এই দফাটোৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, "পৰিচালন সঞ্চালক" আৰু "সম্পূৰ্ণ সময়ৰ সঞ্চালক" শব্দটোৰ অৰ্থ কোম্পানী আইন, 2013ত এইবোৰক নিৰ্ধাৰণ কৰা অৰ্থ থাকিব।

- viii. "ডিজিটেল কেবাইচি" ৰ অৰ্থ হৈছে য'ত অফলাইন সত্যাপন কৰিব নোৱাৰি, তেনে ঠাইত গ্ৰাহকৰ আৰু আনুষ্ঠানিকভাৱে বৈধ নথিপত্ৰ বা আধাৰ থকাৰ প্ৰমাণৰ লাইভ ফট' লোৱা, কোম্পানীৰ এগৰাকী কৰ্তৃপ্ৰাপ্ত দ্বাৰা আইনত অন্তৰ্ভুক্ত ব্যৱস্থা অনুসৰি সেই স্থানৰ অক্ষাংশ আৰু দ্ৰাঘিমাংশৰ সৈতে লোৱা হয় য'ত এনে লাইভ ফট' লোৱা হৈছে।
- ix. "ডিজিটেল স্বাক্ষৰ" ৰ অৰ্থ তথ্য প্ৰযুক্তি আইন, 2000 (2000 ৰ 21) ৰ ধাৰা (2) ৰ উপধাৰা (1) ৰ দফা (পি) ত নিৰ্ধাৰণ কৰা অৰ্থই হ'ব।
- x. "সমতুল্য ই-নথি" মানে তথ্য প্ৰযুক্তি (ডিজিটেল লকাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা মধ্যস্থতাকাৰীৰ দ্বাৰা তথ্য সংৰক্ষণ আৰু ৰখা) নিয়ম, 2016ৰ নিয়ম 9 অনুসৰি গ্ৰাহকৰ ডিজিটেল লকাৰ একাউন্টত জাৰি কৰা নথিপত্ৰকে ধৰি বৈধ ডিজিটেল স্বাক্ষৰৰ সৈতে এনে নথিপত্ৰ জাৰী কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা নথিপত্ৰৰ ইলেক্ট্ৰনিক সমতুল্য।
- xi. "গ্ৰুপ"- "গ্ৰুপ" শব্দটোৰ আয়কৰ আইন, 1961 (1961 চনৰ 43) ৰ ধাৰা 286 ৰ উপধাৰা (9) ৰ দফা (e) ত ইয়াক অৰ্পন কৰাৰ দৰে একে অৰ্থ থাকিব।
- xii. "আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক (কেবাইচি) চিনাক্তকৰণ" মানে কেন্দ্ৰীয় কেবাইচি ৰেকৰ্ডছ ৰেজিষ্ট্ৰীৰ দ্বাৰা এজন গ্ৰাহকক এছাইন কৰা অদ্বিতীয় নম্বৰ বা ক'ড।
- xiii. "জনসেৱামূলক সংগঠন" (এনপিঅ) মানে আয়কৰ আইন, 1961 (1961 চনৰ 43) ৰ ধাৰা 2ৰ দফা (15) ত উল্লেখ কৰা ধৰ্মীয় বা দাতব্য উদ্দেশ্যৰ বাবে গঠন কৰা যিকোনো সত্তা বা সংস্থা যাক ছ'চাইটি পঞ্জীয়ন আইন, 1860 বা কোম্পানী আইন, 2013 (2013 চনৰ 18) ৰ ধাৰা 8ৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা যিকোনো একে ধৰণৰ ৰাজ্যিক আইন বা কোম্পানীৰ অধীনত ন্যাস বা ছ'চাইটি হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা হয়।
- xiv. "আনুষ্ঠানিকভাৱে বৈধ নথিপত্ৰ" (অ'ভিডি) মানে পাছপ'ৰ্ট, ড্ৰাইভিং লাইচেন্স, আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ, ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগে জাৰি কৰা ভোটাৰ পৰিচয় পত্ৰ, ৰাজ্য চৰকাৰ এগৰাকী বিষয়াৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে স্বাক্ষৰ কৰা এনআৰইজিএৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা জব কাৰ্ড আৰু নাম আৰু ঠিকনাৰ সবিশেষ থকা ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা পঞ্জীয়নৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা পত্ৰ।
- যদিহে,
- য'ত গ্ৰাহকে অ'ভিডি হিচাপে আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ দাখিল কৰে, তেওঁ ইয়াক ভাৰতীয় একক পৰিচয় প্ৰাধিকৰণৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা কোনো ৰূপত দাখিল কৰিব পাৰে।
 - য'ত গ্ৰাহকৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা অ'ভিডিৰ আপডেট কৰা ঠিকনা নাই, তলত দিয়া নথিপত্ৰসমূহ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰসমূহ ঠিকনাৰ প্ৰমাণৰ সীমিত উদ্দেশ্যৰ বাবে অ'ভিডি বুলি গণ্য কৰা হ'ব:-
 - কোনো সেৱা প্ৰদানকাৰীৰ দুই মাহতকৈ অধিক পুৰণি নোহোৱা ইউটিলিটি বিল (বিদ্যুৎ, টেলিফোন, প'ষ্ট-পেইড ম'বাইল ফ'ন, পাইপ গেছ, পানীৰ বিল);
 - সম্পত্তি বা পৌৰসভা কৰৰ ৰচিদ;
 - চৰকাৰৰ দ্বাৰা অৱসৰপ্ৰাপ্ত কৰ্মচাৰীসকলক জাৰী কৰা পেন্সন বা পাৰিবাৰিক পেন্সন (পেমেন্ট অৰ্ডাৰ (পিপিঅ')) বিভাগ বা ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগ, যদি তাত ঠিকনা থাকে;
 - ৰাজ্য চৰকাৰ বা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভাগ, বৈধানিক বা নিয়ামক সংস্থা, ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগ, অনুসূচীত বাণিজ্যিক বেংক, বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান আৰু তালিকাভুক্ত কোম্পানীৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা নিয়োগকৰ্তাৰ পৰা বাসস্থানৰ আবণ্টন পত্ৰ আৰু চৰকাৰী বাসস্থান আবণ্টন কৰা এনে নিয়োগকৰ্তাৰ সৈতে ছুটী আৰু অনুপ্ৰাপ্তৰ চুক্তি;
 - গ্ৰাহকে ওপৰত 'b'ত নিৰ্দিষ্ট নথিপত্ৰ দাখিল কৰাৰ তিনি মাহৰ ভিতৰত বৰ্তমানৰ ঠিকনাৰ সৈতে অ'ভিডি দাখিল কৰিব লাগিব।
 - য'ত কোনো বিদেশী নাগৰিকে উপস্থাপন কৰা অ'ভিডিৰ ঠিকনাৰ সবিশেষ নাথাকে, তেনে ক্ষেত্ৰত বিদেশী অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ চৰকাৰী বিভাগৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা নথিপত্ৰ আৰু ভাৰতত থকা বৈদেশিক দূতাবাস বা মিছনৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা পত্ৰ ঠিকনাৰ প্ৰমাণ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

ব্যাখ্যা: এই দফাটোৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, এখন দস্তাবেজক অ'ভিডি বুলি গণ্য কৰা হ'ব যদিও ইয়াৰ জাৰি কৰাৰ পাছত নামৰ পৰিৱৰ্তন হয় যদিহে ইয়াক ৰাজ্য চৰকাৰৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা বিবাহৰ প্ৰমাণপত্ৰ বা গেজেট অধিসূচনাৰ দ্বাৰা সমৰ্থন কৰা হয়, যি এনে নাম পৰিৱৰ্তনৰ ইংগিত দিয়ে।

xv. "অফলাইন সত্যাপন"ৰ আধাৰ (বিত্তীয় আৰু আন ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016 (2016ৰ 18) ৰ ধাৰা 2ৰ দফা (pa)ত ইয়াক নিৰ্ধাৰণ কৰা একেই অৰ্থ থাকিব।

xvi. "ব্যক্তি"ৰ ইয়াক আইনখনত দিয়া অৰ্থৰ সৈতে একেই অৰ্থ আছে আৰু ইয়াত এইসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত আছে:

- এগৰাকী গাইণ্ডটীয়া ব্যক্তি,
- এটা হিন্দু অবিভক্ত পৰিয়াল,
- এটা কোম্পানী,
- এটা ফাৰ্ম,
- ব্যক্তিৰ এক সংগঠন বা গাইণ্ডটীয়া ব্যক্তিৰ এক নিকায়, নিগমিত হওক বা নহওক
- প্ৰতিগৰাকী কৃত্ৰিম আইনী ব্যক্তি, যি ওপৰত উল্লেখ কৰা ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত কোনো এজনৰে অন্তৰ্গত নহয় (a ৰ পৰা e) আৰু
- ওপৰৰ যিকোনো ব্যক্তিৰ মালিকানাধীন বা নিয়ন্ত্ৰিত কোনো সংস্থা, কাৰ্যালয় বা শাখা (aৰ পৰা f)

xvii. "প্ৰধান বিষয়া" মানে কোম্পানীৰ দ্বাৰা মনোনীত ব্যৱস্থাপনা পৰ্যায়ৰ এজন বিষয়া, যি নিয়মসমূহৰ নিয়ম 8 অনুসৰি তথ্য প্ৰদানৰ বাবে দায়বদ্ধ।

xviii. "সন্দেহজনক লেনদেন" ৰ অৰ্থ হৈছে তলত সংগ্ৰহীত কৰা অনুসৰি সং বিশ্বাসেৰে কাম কৰা কোনো ব্যক্তিলৈ কৰা এক "লেনদেন", যাৰ ভিতৰত আছে নগদ ধনেৰে কৰাই হওক বা নকৰাই হওক, এক চেষ্টা কৰা লেনদেন:

- ইয়াৰ লগত জড়িত মূল্য নিৰ্বিশেষে আইনৰ অনুসূচীত নিৰ্দিষ্ট অপৰাধৰ আয় জড়িত থাকিব পাৰে বুলি সন্দেহৰ যুক্তিসংগত ভিত্তিৰ সৃষ্টি কৰে; বা
- অস্বাভাৱিক বা অযৌক্তিক জটিলতাৰ পৰিস্থিতিত কৰা দেখা যায়; বা
- অৰ্থনৈতিক যুক্তি বা *ব'ন-ফাইড* উদ্দেশ্য নথকা যেন লাগে; বা
- ই সন্ত্ৰাসবাদ সম্পৰ্কীয় কাৰ্যকলাপৰ বিত্তীয় যোগানৰ সৈতে জড়িত হ'ব পাৰে বুলি সন্দেহৰ এক যুক্তিসংগত ভিত্তিৰ সৃষ্টি কৰে।

ব্যাখ্যা: সন্ত্ৰাসবাদ সম্পৰ্কীয় কাৰ্যকলাপৰ বিত্তীয় যোগানৰ সৈতে জড়িত লেনদেনৰ ভিতৰত আছে সন্ত্ৰাসবাদ, সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্য বা কোনো সন্ত্ৰাসবাদী, সন্ত্ৰাসবাদী সংগঠন বা সন্ত্ৰাসবাদৰ বিত্তীয় যোগান ধৰা বা বিত্তীয় সাহায্য কৰাৰ চেষ্টা কৰা লোকসকলৰ সৈতে লিংক থকা বা সম্পৰ্কিত, বা সন্ত্ৰাসবাদৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা বুলি সন্দেহ কৰা ধন জড়িত লেনদেন।

xix. "ক্ষুদ্ৰ একাউন্ট"ৰ অৰ্থ হৈছে পিএমএল নিয়ম, 2005-ৰ উপ-নিয়ম (5) অনুসৰি থোলা ছেভিংছ একাউন্ট। এটা ক্ষুদ্ৰ একাউন্টৰ সঞ্চালন আৰু এনে একাউন্টৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া নিয়ন্ত্ৰণৰ সবিশেষ আৰবিআই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ 23 নং দফাত উল্লেখ কৰা হৈছে।

xx. "লেনদেন"ৰ অৰ্থ হৈছে ক্ৰয়, বিক্ৰী, ঋণ, বন্ধক, উপহাৰ, হস্তান্তৰ, ডেলিভাৰী বা ইয়াৰ ব্যৱস্থা আৰু ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত আছে:

- কোনো একাউন্ট থোলা;
- যিকোনো মুদ্ৰাত ধন জমা, প্ৰত্যাহাৰ, বিনিময় বা স্থানান্তৰ কৰা, সেয়া নগদ ধনেৰেই হওক বা চেক, পেমেণ্ট অৰ্ডাৰ বা আন সঁজুলিৰ জৰিয়তেই হওক বা ইলেক্ট্ৰনিক বা অন্য অ-শাৰীৰিক উপায়েৰেই হওক;
- ছে'ফ ডিপজিট বক্স বা আন যিকোনো ধৰণৰ ছে'ফ ডিপজিটৰ ব্যৱহাৰ;
- যিকোনো বিশ্বাসযোগ্য সম্পৰ্কত প্ৰৱেশ কৰা;
- কোনো চুক্তিভিত্তিক বা অন্য আইনী বাধ্যবাধকতাৰ বাবে সম্পূৰ্ণ বা আংশিকভাৱে কৰা বা গ্ৰহণ কৰা যিকোনো পৰিশোধ; বা
- আইনী ব্যক্তি বা আইনী ব্যৱস্থা স্থাপন বা সৃষ্টি কৰা।

কেবাইচিৰ ওপৰত মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাত নিৰ্ধাৰিত অৰ্থ বহন কৰা চৰ্তাৱলী, যদিহে সন্দৰ্ভত অন্যথা প্ৰয়োজন নহয়, সেইবোৰে সেইবোৰক তলত এছাইন কৰা অৰ্থ বহন কৰিব:

- i. "কমন ৰিপ'ৰ্টিং ষ্টেণ্ডাৰ্ডছ" (চিআৰএছ)ৰ অৰ্থ হৈছে কৰ বিষয়ত পাৰস্পৰিক প্ৰশাসনিক সহায় সম্পৰ্কীয় কনভেনছনৰ ৬ নং অনুচ্ছেদৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে তথ্য বিনিময়ৰ বাবে স্বাক্ষৰিত বহুপাক্ষিক চুক্তি ৰূপায়ণৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত প্ৰতিবেদনৰ মানদণ্ড।
- ii. "কৰেছপ'ণ্ট বেংকিং" কৰেছপ'ণ্ট বেংকিং হৈছে এটা বেংকে ("কৰেছপ'ণ্ট বেংক") আন এটা বেংকলৈ ("কৰেছপ'ণ্ট বেংক") বেংকিং সেৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা। কৰেছপ'ণ্ট বেংকসমূহক নগদ ধনৰ ব্যৱস্থাপনা (যেনে, বিভিন্ন মুদ্ৰাত স্বাৰ্থ বহন কৰা একাউন্ট), আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ, চেক ক্লিয়াৰিং, পৰিশোধযোগ্য একাউন্ট আৰু বৈদেশিক বিনিময় সেৱাকে ধৰি বিভিন্ন সেৱা প্ৰদান কৰা হ'ব পাৰে।
- iii. "গ্ৰাহক"ৰ অৰ্থ হৈছে কোম্পানীৰ সৈতে বিত্তীয় লেনদেন বা কাৰ্যকলাপৰ সৈতে জড়িত এগৰাকী ব্যক্তি আৰু ইয়াৰ ভিতৰত এনে এগৰাকী ব্যক্তি অন্তৰ্ভুক্ত থাকে যাৰ হৈ লেনদেন বা কাৰ্যকলাপত জড়িত ব্যক্তিগৰাকীয়ে কাম কৰি আছে।
- iv. "ব্লক-ইন গ্ৰাহক"ৰ অৰ্থ হৈছে এনে এগৰাকী ব্যক্তি যাৰ কোম্পানীৰ সৈতে একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক নাই, কিন্তু কোম্পানীৰ সৈতে লেনদেন কৰে।
- v. "গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰিবালগীয়া যথামত সৰ্বধানতা (চিডিডি)"ৰ অৰ্থ হৈছে চিনাক্তকৰণৰ নিৰ্ভৰযোগ্য আৰু স্বতন্ত্ৰ উৎস ব্যৱহাৰ কৰি গ্ৰাহক আৰু হিতাধিকাৰী মালিক চিনাক্ত আৰু সত্যাপন কৰা।

ব্যাখ্যা-চিডিডিয়ে, একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত বা মাজে মাজে পঞ্চাশ হাজাৰ টকাৰ সমান বা তাতকৈ অধিক পৰিমাণৰ লেনদেন কৰাৰ সময়ত, একক লেনদেন হিচাপে কৰা হওক বা সংযুক্ত হোৱা দেখা পোৱা কেইবাটাও লেনদেন, বা যিকোনো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধন স্থানান্তৰ কাৰ্যকলাপৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব:
 - a. গ্ৰাহকৰ চিনাক্তকৰণ, চিনাক্তকৰণৰ নিৰ্ভৰযোগ্য আৰু স্বতন্ত্ৰ উৎস ব্যৱহাৰ কৰি, য'ত প্ৰযোজ্য হয় তেওঁলোকৰ পৰিচয়ৰ সত্যাপন কৰা, ব্যৱসায়িক সম্পৰ্কৰ উদ্দেশ্য আৰু অভিপ্ৰায়ৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে তথ্য প্ৰাপ্ত কৰা;
 - b. গ্ৰাহকৰ ব্যৱসায়ৰ প্ৰকৃতি আৰু ইয়াৰ মালিকানা আৰু নিয়ন্ত্ৰণ বুজিবলৈ যুক্তিসংগত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা;
 - c. এগৰাকী গ্ৰাহকে হিতাধিকাৰী মালিকৰ হৈ কাম কৰি আছে নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰা, আৰু হিতাধিকাৰী মালিক চিনাক্ত কৰা আৰু চিনাক্তকৰণৰ নিৰ্ভৰযোগ্য আৰু স্বতন্ত্ৰ উৎস ব্যৱহাৰ কৰি হিতাধিকাৰী মালিকৰ পৰিচয় পৰীক্ষা কৰাৰ বাবে সকলো পদক্ষেপ লোৱা।
- vi. "গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ"ৰ অৰ্থ হৈছে চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াটো হাতত লোৱা।
- vii. এফএটিচিএ হৈছে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বৈদেশিক একাউন্টৰ কৰ অনুপালন আইন, য'ত বিদেশী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কৰদাতা বা বিদেশী সংস্থাসমূহৰ হাতত থকা বিত্তীয় একাউন্টসমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰাৰ প্ৰয়োজন, য'ত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কৰদাতাসকলে যথেষ্ট মালিকানাৰ স্বাৰ্থ বহন কৰে।
- viii. "আইজিএ"ৰ অৰ্থ হৈছে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় কৰ অনুপালন উন্নত কৰা আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ এফএটিচিএ ৰূপায়ণৰ বাবে ভাৰত আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ চৰকাৰৰ মাজত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চুক্তি।
- ix. "কেবাইচি টেম্পলেট"ৰ অৰ্থ হৈছে ব্যক্তি আৰু আইনী সংস্থাসমূহৰ বাবে চিকেবাইচিআৰলৈ কেবাইচি তথ্য সংগ্ৰহ আৰু প্ৰতিবেদনৰ সুবিধাৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা টেমপ্লেট।
- x. "নন-ফেচ-টু-ফেচ গ্ৰাহক" মানে কোম্পানীৰ শাখা/কাৰ্যালয়লৈ নোযোৱাকৈ বা কোম্পানীৰ বিষয়াসকলক সাক্ষাৎ নকৰাকৈ ঋণ একাউন্ট খোলা গ্ৰাহক।

- xi. "চলি থকা যথাযথ সারধানতা অৱলম্বন"ৰ অৰ্থ হৈছে ঋণ একাউন্টত লেনদেনৰ নিয়মীয়া নিৰীক্ষণ যাতে সেইবোৰ গ্ৰাহক, গ্ৰাহকৰ ব্যৱসায় আৰু বিপদাশংকাৰ প্ৰ'ফাইল আৰু পুঁজি/সম্পদৰ উৎসৰ বিষয়ে কোম্পানীৰ জ্ঞানৰ সৈতে সুসংগত হয়।
- xii. " একাউন্টৰ জৰিয়তে পৰিশোধযোগ্য" একাউন্টৰ জৰিয়তে পৰিশোধযোগ্য শব্দটোৱে কৰেছপ'ণ্ট একাউন্টসমূহক বুজায় যিবোৰ তৃতীয় পক্ষই নিজৰ হৈ ব্যৱসায়ৰ লেনদেন কৰিবলৈ পোনপটীয়াকৈ ব্যৱহাৰ কৰে।
- xiii. "সময়ানুক্ৰমিক আপডেট"ৰ অৰ্থ হৈছে চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াৰ অধীনত সংগ্ৰহ কৰা নথিপত্ৰ, তথ্য বা তথ্য ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত সময়ত ইতিমধ্যে থকা ৰেকৰ্ডসমূহৰ পৰ্যালোচনা কৰি আপ-টু-ডেট আৰু প্ৰাসংগিক ৰখাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ লোৱা পদক্ষেপ।
- xiv. "নিয়ন্ত্ৰিত সত্তা" (আৰই)ৰ অৰ্থ হৈছে:-
- (a) সকলো অনুসূচিত বাণিজ্যিক বেংক (এছচিবি)/আঞ্চলিক গ্ৰাম্য বেংক (আৰআৰবি)/স্থানীয় এলেকা বেংক (এলএবিবি)/সকলো প্ৰাথমিক (নগৰ) সমবায় বেংক (ইউচিবি)/ৰাজ্যিক আৰু কেন্দ্ৰীয় সমবায় বেংক (এছচিবি/চিচিবি) আৰু বেংকিং নিয়ন্ত্ৰণ আইন, 1949 ৰ ধাৰা 22 ৰ অধীনত অনুজ্ঞাপত্ৰপ্ৰাপ্ত আন যিকোনো সংস্থা, যাক এটা গোট হিচাপে 'বেংক' বুলি উল্লেখ কৰা হ'ব।
 - (b) সৰ্বভাৰতীয় বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানসমূহ (এআইএফআই)
 - (c) সকলো নন-বেংকিং ফাইনেন্স কোম্পানী (এনবিএফচি) বিবিধ নন-বেংকিং কোম্পানী (এমএনবিসি) আৰু অৱশিষ্ট নন-বেংকিং কোম্পানী (আৰএনবিসি)
 - (d) সম্পত্তি পুনৰ্গঠন কোম্পানীসমূহ (এআৰচি)
 - (e) সকলো পেমেণ্ট ছিষ্টেম প্ৰদানকাৰী (পিএছপি)/ছিষ্টেম অংশগ্ৰহণকাৰী (এছপি) আৰু প্ৰিপেইড পেমেণ্ট ইনষ্ট্ৰুমেন্ট জাৰি কৰোঁতা (পিপিআই জাৰী কৰোঁতা)
 - (f) নিয়ন্ত্ৰকৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত ধন হস্তান্তৰ সেৱা আঁচনি (এমটিএছএছ)ৰ এজেন্টসকলকে ধৰি সকলো কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত ব্যক্তি (এপি)।
- ৰাষ্ট্ৰীয় গৃহ নিৰ্মাণ বেংকত পঞ্জীয়ন কৰা আৰু ইয়াৰ জাননী অনুসৰি ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত হোৱা গৃহ নিৰ্মাণ বিত্ত কোম্পানীক নিয়ন্ত্ৰিত সংস্থা হিচাপে গণ্য কৰা হয়।
- xv. "শ্বেল বেংক"ৰ অৰ্থ হৈছে এনে এটা বেংক যাৰ নিগমিত হোৱা আৰু অনুজ্ঞাপত্ৰ থকা দেশত কোনো ভৌতিক উপস্থিতি নাই, আৰু যি একফলপ্ৰসূ একত্ৰিত নিৰীক্ষণৰ অধীন কোনো নিয়ন্ত্ৰিত বিত্তীয় গোটৰ সৈতে অনুমোদিত নহয়। ভৌতিক উপস্থিতিৰ অৰ্থ হৈছে এখন দেশৰ ভিতৰত অৱস্থিত অৰ্থপূৰ্ণ স্থাপনা আৰু ব্যৱস্থাপনা। কেৱল স্থানীয় এজেন্ট বা নিম্ন পৰ্যায়ৰ কৰ্মচাৰীৰ অস্তিত্বই শাৰীৰিক উপস্থিতি গঠন নকৰে।
- xvi. "ভিডিঅ" আধাৰিত গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ প্ৰক্ৰিয়া (ভি-চিআইপি) ": চিডিডিৰ উদ্দেশ্যে প্ৰয়োজনীয় চিনাক্তকৰণ তথ্য প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ আৰু স্বতন্ত্ৰ প্ৰমাণীকৰণৰ জৰিয়তে গ্ৰাহকে প্ৰদান কৰা তথ্যৰ সত্যতা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ আৰু প্ৰক্ৰিয়াটোৰ অডিট ট্ৰেইল বজাই ৰাখিবলৈ গ্ৰাহকৰ সৈতে নিৰবিচ্ছিন্ন, সুৰক্ষিত, লাইভ, তথ্য-সন্মতি আধাৰিত অডিঅ' ভিজুৱেল বাৰ্তালাপ কৰি কোম্পানীৰ এজন কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ দ্বাৰা মুখাবয়ৱৰ চিনাক্তকৰণ আৰু গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰা যথাযথ সারধানতাৰ সৈতে গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণৰ এক বিকল্প পদ্ধতি। নিৰ্ধাৰিত মানদণ্ড আৰু কাৰ্যপদ্ধতি অনুসৰণ কৰা এনে প্ৰক্ৰিয়াসমূহক এই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে ফেচ-টু-ফেচ চিআইপিৰ সৈতে সমানভাৱে বিবেচনা কৰা হ'ব।
- xvii. ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ সৈতে সম্পৰ্কিত সংজ্ঞা তলত দিয়া ধৰণৰ-
- (a) বেটচ ট্ৰেন্সফাৰ: বেটচ ট্ৰেন্সফাৰ হৈছে এক স্থানান্তৰণ যি কেবাটাও গাইণ্টীয়া ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ দ্বাৰা গঠিত যিবোৰ একেটা বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানলৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছে কিন্তু সেয়া অৱশেষত বেলেগে বেলেগ ব্যক্তিলৈ প্ৰনোদিত হ'বও পাৰে নহ'বও পাৰে।
 - (b) হিতাধিকাৰী: হিতাধিকাৰীয়ে কোনো প্ৰাকৃতিক বা আইনী ব্যক্তি বা আইনী ব্যৱস্থাক যাক অ'ৰিজিনেটৰে অনুৰোধ কৰা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰটোৰ প্ৰাপক হিচাপে চিনাক্ত কৰে।

- c) হিতাধিকাৰী আৰু: ই আৰবিআইৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত এটা বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানক বুজায়, যিয়ে অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে বা মধ্যস্থতাকাৰী কোম্পানীৰ জৰিয়তে ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ লাভ কৰে আৰু হিতাধিকাৰীক পুঁজি উপলব্ধ কৰায়।
- d) কভাৰ পেমেণ্ট: কভাৰ পেমেণ্ট হৈছে এক ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ যিটোৱে অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানে পোনপটীয়াকৈ হিতাধিকাৰীৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানলৈ প্ৰেৰণ কৰা পৰিশোধ বাৰ্তাৰ সৈতে অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা এক বা ততোধিক মধ্যস্থতাকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ জৰিয়তে হিতাধিকাৰীৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানলৈ পুঁজি নিৰ্দেশনা (কভাৰ)ৰ ৰাউটিঙৰ সৈতে একত্ৰিত কৰে।
- e) ক্ৰছ-ব'ৰ্ডাৰ ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ: ক্ৰছ-ব'ৰ্ডাৰ ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰে যিকোনো ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰক বুজায় য'ত অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান আৰু হিতাধিকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান ভিন্ন দেশত অৱস্থিত। এই শব্দটোৱে লগতে ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ যিকোনো শৃংখলক বুজায় য'ত জড়িত বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ভিতৰত কমেও এটা বেলেগ দেশত অৱস্থিত।
- f) ঘৰুৱা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ: ঘৰুৱা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰে যিকোনো ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰক বুজায় য'ত অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান আৰু হিতাধিকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান ভাৰতত অৱস্থিত। সেয়েহে, এই শব্দটোৱে সম্পূৰ্ণৰূপে ভাৰতৰ সীমাৰ ভিতৰত সংঘটিত হোৱা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ যিকোনো শৃংখলক বুজায়, যদিও পৰিশোধ বাৰ্তা স্থানান্তৰ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ব্যৱস্থাটো আন দেশত অৱস্থিত হ'ব পাৰে।
- g) বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান: ৰায়াৰ-ট্ৰেন্সফাৰ নিৰ্দেশনাৰ সন্দৰ্ভত, 'বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান' শব্দটোৰ, সময়ে সময়ে সংশোধিত এফটিএফৰ চূপাৰিছত উল্লেখ কৰাটোৰ সৈতে একে অৰ্থ থাকিব।
- h) মধ্যস্থতাকাৰী কোম্পানী: মধ্যস্থতাকাৰী কোম্পানীয়ে আৰবিআইৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান বা আন যিকোনো সংস্থাক বুজায়, যি ধাৰাবাহিক বা আৱৰণ পৰিশোধ শৃংখলাত ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ মধ্যস্থতাকাৰী উপাদান পৰিচালনা কৰে আৰু যি অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান আৰু হিতাধিকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান, বা আন মধ্যস্থতাকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ হৈ ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণ কৰে।
- i) অৰ্ডাৰ দিয়া কোম্পানী : অৰ্ডাৰ দিয়া কোম্পানীয়ে আৰবিআইৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানক বুজায়, যি ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ আৰম্ভ কৰে আৰু অ'ৰিজিনেটৰৰ হৈ ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ অনুৰোধ লাভ কৰাৰ পিছত পুঁজি স্থানান্তৰ কৰে।
- j) অ'ৰিজিনেটৰ: অ'ৰিজিনেটৰে সেই একাউণ্টৰ পৰা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ কৰাৰ অনুমতি দিয়া একাউণ্টধাৰী বা যিফেদত কোনো একাউণ্ট নাথাকে, তেনে ক্ষেত্ৰত সেই প্ৰাকৃতিক বা আইনী ব্যক্তিক বুজায় যি ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ কৰিবলৈ অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ ওচৰত অৰ্ডাৰ দিয়ে।
- k) ধাৰাবাহিক পৰিশোধ: ধাৰাবাহিক পৰিশোধ হৈছে পৰিশোধৰ এক প্ৰত্যক্ষ ক্ৰমিক শৃংখল য'ত ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ আৰু লগত দিয়া পৰিশোধ বাৰ্তা অৰ্ডাৰ দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে বা এক বা ততোধিক মধ্যস্থতাকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ (যেনে, কৰেছপ'ণ্ট বেংক) জৰিয়তে হিতাধিকাৰী বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানলৈ একেলগে যায়।
- l) ষ্টেইট-থ্ৰ' প্ৰক্ৰিয়াকৰণ: ষ্টেইট-থ্ৰ' প্ৰক্ৰিয়াকৰণে মেনুৱেল হস্তক্ষেপৰ প্ৰয়োজন নোহোৱাকৈ ইলেক্ট্ৰনিকভাৱে কৰা পৰিশোধ লেনদেনসমূহক বুজায়।
- m) অদ্বিতীয় লেনদেনৰ প্ৰসংগ নম্বৰ: অদ্বিতীয় লেনদেনৰ প্ৰসংগ নম্বৰে পেমেণ্ট সেৱা প্ৰদানকাৰীৰ দ্বাৰা পেমেণ্ট আৰু ছেটেলমেণ্ট ছিষ্টেম বা ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰৰ বাবে ব্যৱহৃত মেচেজিং চিষ্টেমৰ প্ৰট'কল অনুসৰি নিৰ্ধাৰিত আখৰ, সংখ্যা বা চিহ্নৰ সংমিশ্ৰণক বুজায়।
- n) ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ: ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ হৈছে কোনো বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ জৰিয়তে অ'ৰিজিনেটৰৰ হৈ ইলেক্ট্ৰনিক মাধ্যমৰ জৰিয়তে কৰা যিকোনো লেনদেন, যাৰ উদ্দেশ্য হ'ল অ'ৰিজিনেটৰ আৰু হিতাধিকাৰী একেগৰাকী ব্যক্তি হওঁক বা নহওক, হিতাধিকাৰীৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানত হিতাধিকাৰীক ধনৰ পৰিমাণ উপলব্ধ কৰোৱা।

ইয়াত সংজ্ঞায়িত নোহোৱালৈকে আন সকলো অভিব্যক্তিৰ বেংকিং নিয়ন্ত্ৰণ আইন, 1949, ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক আইন, 1935, মানি ল'গাৰিং প্ৰতিৰোধ আইন, 2002, মানি ল'গাৰিং প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005, আধাৰ (বিত্তীয় আৰু অন্যান্য ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016 আৰু ইয়াৰ অধীনত প্ৰস্তুত কৰা নিয়মাবলী, যিকোনো বিধিবদ্ধ পৰিৱৰ্তন বা পুনৰ অধিনিয়ম বা ব্যৱসায়িক ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰাৰ দৰে একে অৰ্থ থাকিব।

অধ্যায় – II

সাধাৰণ

4. (a) যিকোনো সংশোধনী আৰু পুনৰীক্ষণকে ধৰি নীতি, কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদ বা পৰিষদৰ যিকোনো সমিতিৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে অনুমোদিত হ'ব, যাক ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে।

(b) এই নীতি কোম্পানীৰ সম্পূৰ্ণ মালিকানাধীন সহযোগী কোম্পানীৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ব আৰু ধন-সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ আইন, 2002 (2003 চনৰ 15) ৰ চতুৰ্থ অধ্যায়ৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত দায়বদ্ধতা পালনৰ উদ্দেশ্যে ৰূপায়ণ কৰা হয়। সেই অনুসৰি, এটা গোটৰ অংশ হোৱা প্ৰতিটো কোম্পানীয়ে মানি লওৱাৰ আৰু সন্ত্ৰাসবাদৰ বিত্তীয় সাহায্যৰ বিৰুদ্ধে গোট-ব্যাপী কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰিব, যাৰ ভিতৰত আছে গ্ৰাহকৰ যথাযথ অধ্যৱসায় আৰু মানি লওৱাৰ আৰু সন্ত্ৰাসবাদৰ বিত্তীয় বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰয়োজনীয় তথ্য ভাগ বতৰা কৰাৰ বাবে গোট-ব্যাপী নীতি আৰু এনে কাৰ্যসূচীসমূহত গোপনীয়তা আৰু বিনিময় কৰা তথ্যৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰত পৰ্যাপ্ত সুৰক্ষা ব্যৱস্থা অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব, য'ত টিপিং-অফ প্ৰতিৰোধ কৰাৰ বাবে সুৰক্ষা ব্যৱস্থা অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব।

(c) এই নীতিয়ে পিএমএল আইন/নিয়মাবলী মানি চলাটো নিশ্চিত কৰে, যাৰ ভিতৰত আছে এই সন্দৰ্ভত নিয়ামক নিৰ্দেশনা আৰু ধন সৰবৰাহ, সন্ত্ৰাসবাদীৰ বিত্তীয় যোগান, প্ৰসাৰৰ বিত্তীয় যোগান আৰু অন্যান্য সম্পৰ্কিত বিপদৰ পৰা উদ্ধাৰ হোৱা ভাবুকিৰ বিৰুদ্ধে এক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে। ওপৰোক্ত আইনী/নিয়ামক প্ৰয়োজনীয়তাৰ অনুপালন নিশ্চিত কৰাৰ সময়ত, কোম্পানীয়ে বিপদাশংকা ভালদৰে পৰিচালনা কৰাৰ বাবে এফটিএফ মানদণ্ড আৰু এফটিএফ নিৰ্দেশনা টোকাবোৰ বিবেচনা কৰি সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় অনুশীলন গ্ৰহণ কৰাৰ কথাও বিবেচনা কৰিব পাৰে।

5. এই নীতিত নিম্নলিখিত চাৰিটা মূল উপাদান অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব:

- (a) গ্ৰাহক গ্ৰহণৰ নীতি;
- (b) বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু ব্যৱস্থাপনা;
- (c) গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ পদ্ধতি (চিআইপি) আৰু
- (d) লেনদেনসমূহৰ নিৰীক্ষণ

5A. কোম্পানীৰ দ্বাৰা ধন সৰবৰাহ আৰু সন্ত্ৰাসবাদীক বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ বিপদাশংকা মূল্যায়ন

- (a) কোম্পানীয়ে গ্ৰাহক, দেশ বা ভৌগোলিক অঞ্চল, প্ৰ'ডাক্ট, সেৱা, লেনদেন বা ডেলিভাৰী চেনেল আদিৰ বাবে ইয়াৰ মানি লওৱাৰ আৰু সন্ত্ৰাসবাদীক বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ বিপদাশংকা হ্ৰাস কৰাৰ বাবে বিপদাশংকা চিনাক্ত কৰিবলৈ, মূল্যায়ন কৰিবলৈ আৰু কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ সময়ে সময়ে 'মানি লওৱাৰ (এমএল) আৰু সন্ত্ৰাসবাদীক বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ (টিএফ) বিপদাশংকা মূল্যায়ন' অনুশীলন সম্পন্ন কৰিব।

মূল্যায়ন প্ৰক্ৰিয়াটোত সামগ্ৰিক বিপদাশংকাৰ স্তৰ আৰু প্ৰয়োগ কৰিবলগীয়া উপযুক্ত স্তৰ আৰু প্ৰতিৰোধৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ আগতে সকলো প্ৰাসংগিক বিপদাশংকাৰ কাৰক বিবেচনা কৰিব লাগে। আভ্যন্তৰীণ বিপদাশংকা মূল্যায়ন প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত, কোম্পানীয়ে সামগ্ৰিক খণ্ড-নিৰ্দিষ্ট দুৰ্বলতা, যদি থাকে, যিবোৰ নিয়ন্ত্ৰক/নিৰীক্ষককাৰীয়ে সময়ে সময়ে কোম্পানীৰ সৈতে শ্বেয়াৰ কৰিব পাৰে।

- (b) কোম্পানীৰ বিপদাশংকা মূল্যায়ন সঠিকভাৱে নথিভুক্ত কৰা হ'ব আৰু কোম্পানীৰ প্ৰকৃতি, আকাৰ, ভৌগোলিক উপস্থিতি, কাৰ্যকলাপ/গাঁথনিৰ জটিলতা আদিৰ সৈতে আনুপাতিক হ'ব লাগিব। ইয়াৰ উপৰিও, বিপদাশংকা মূল্যায়ন অনুশীলনৰ পৰ্যায়ক্ৰমটো বিপদাশংকা মূল্যায়ন অনুশীলনৰ ফলাফলৰ সৈতে সংগতি ৰাখি ব'ৰ্ড বা কোম্পানীৰ ব'ৰ্ডৰ যিকোনো সমিতিৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰণ কৰা হ'ব, যাক এই সন্দৰ্ভত ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে। অৱশ্যে, ইয়াক কমেও বছৰি পৰ্যালোচনা কৰিব লাগে। উচ্চ বিপদাশংকা থকা গ্ৰাহকসকলৰ বাবে, যদি থাকে, বিপদাশংকা মূল্যায়নৰ অনুশীলন ছমহীয়া ভিত্তিত কৰা হ'ব।

c) এই প্ৰক্ৰিয়াৰ ফলাফল বোৰ্ড বা বোৰ্ডৰ যিকোনো সমিতিৰ আগত উপস্থাপন কৰা হ'ব, যাক এই সন্দৰ্ভত ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে, আৰু সক্ষম কৰ্তৃপক্ষ আৰু স্ব-নিয়ন্ত্ৰণকাৰী সংস্থাসমূহলৈ উপলব্ধ হ'ব লাগিব।

5B. কোম্পানীয়ে চিনাক্ত কৰা বিপদাশংকাৰ প্ৰশমন আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে এক বিপদাশংকা ভিত্তিক দৃষ্টিভঙ্গী (আৰবিএ) প্ৰয়োগ কৰিব আৰু সেই অনুসৰি, এই সন্দৰ্ভত ব'ৰ্ডৰ অনুমোদিত নীতি, নিয়ন্ত্ৰণ আৰু প্ৰক্ৰিয়া থাকিব। কোম্পানীয়ে চিনাক্ত কৰা এমএল/টিএফ বিপদাশংকা আৰু ব্যৱসায়ৰ আকাৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এটা চিডিডি কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰিব। ইয়াৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে নিয়ন্ত্ৰণসমূহৰ ৰূপায়ণ নিৰীক্ষণ কৰিব আৰু প্ৰয়োজন হ'লে সেইবোৰ উন্নত কৰিব।

6. মনোনীত সঞ্চালক

- এজন "মনোনীত সঞ্চালক" মানে পিএমএল আইনৰ চতুৰ্থ অধ্যায় আৰু নিয়মৰ অধীনত আৰোপ কৰা দায়বদ্ধতাৰ সামগ্ৰিক পালন নিশ্চিত কৰিবলৈ কোম্পানীৰ দ্বাৰা মনোনীত এগৰাকী ব্যক্তি আৰু যাক পৰিষদৰ দ্বাৰা মনোনীত কৰা হ'ব। কোম্পানীটোৱে এই নীতিৰ অধীনত ইয়াৰ "মনোনীত সঞ্চালক" হিচাপে পৰিচালন সঞ্চালক/মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়াগৰাকীক নিযুক্তি দিছে আৰু ইয়াক এনএইচবি/আৰবিআই আৰু এফআইইউ-আইএনডিলৈ অৱগত কৰিছে।
- মনোনীত সঞ্চালকৰ নাম, পদবীৰ ঠিকনা আৰু যোগাযোগৰ সবিশেষ, পূৰ্বে দাখিল কৰা তথ্যৰ যিকোনো পৰিৱৰ্তনকে ধৰি, এনএইচবি/আৰবিআই আৰু এফআইইউ-আইএনডিক জনোৱা হ'ব।
- কোনো ক্ষেত্ৰত, প্ৰধান বিষয়াজনক 'মনোনীত সঞ্চালক' হিচাপে মনোনীত কৰা নহ'ব।

7. প্ৰধান বিষয়া

- কোম্পানীয়ে এজন "প্ৰধান বিষয়া" নিযুক্তি দিব (সম্ভৱতঃ জেনেৰেল মেনেজাৰ স্তৰৰ বা কোম্পানীৰ চিএমডি/এমডি স্তৰৰ ঠিক তলত) কোম্পানীটোৱে এই নীতিৰ অধীনত ইয়াৰ- মুখ্য অনুপালন বিষয়াক প্ৰধান বিষয়া হিচাপে নিযুক্তি দিছে আৰু ইয়াক এনএইচবি/আৰবিআই আৰু এফআইইউ-আইএনডিলৈ অৱগত কৰিছে।
- আইন/নিয়মাবলীৰ অধীনত প্ৰয়োজন অনুসৰি অনুপালন, লেনদেন নিৰীক্ষণ, আৰু তথ্য স্বেয়াৰ কৰা আৰু ৰিপাৰ্টিং নিশ্চিত কৰাৰ বাবে প্ৰধান বিষয়াগৰাকী দায়বদ্ধ হ'ব।
- প্ৰধান বিষয়াগৰাকীৰ নাম, পদবীৰ ঠিকনা আৰু যোগাযোগৰ সবিশেষ পূৰ্বে দাখিল কৰা তথ্যৰ যিকোনো পৰিৱৰ্তনকে ধৰি এনএইচবি/আৰবিআই আৰু এফআইইউ-আইএনডিক জনোৱা হ'ব।

8. নীতিৰ অনুপালন

- কোম্পানীয়ে এই নীতি পালন কৰাটো নিশ্চিত কৰিব:
 - কেৱাইচি মানি চলাৰ উদ্দেশ্যে 'জ্যেষ্ঠ ব্যৱস্থাপনা' কোনে গঠন কৰে সেই বিষয়ে নিৰ্দিষ্ট কৰা।
 - নীতি আৰু পদ্ধতিৰ ফলপ্ৰসূ ৰূপায়ণৰ বাবে দায়িত্বৰ বিতৰণ।
 - আইনী আৰু নিয়ামক প্ৰয়োজনীয়তাকে ধৰি কোম্পানীৰ নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ অনুপালন কাৰ্যৰ স্বতন্ত্ৰ মূল্যায়ন।
 - কেৱাইচি/এমএল নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ সৈতে অনুপালন সত্যাপন কৰিবলৈ সমৱৰ্তী/আভ্যন্তৰীণ অ'ডিট প্ৰণালী।
 - ত্ৰৈমাসিক অ'ডিট টোকা দাখিল কৰা আৰু অ'ডিট কমিটীৰ অনুপালন কৰা।
 - কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে কেৱাইচি নিয়মাবলীৰ সৈতে অনুপালন নিৰ্ধাৰণৰ সিদ্ধান্ত লোৱা কাৰ্যসমূহ আউটচ্'ৰ্চ কৰা নহয়।
- (টোকা: কোম্পানী (আধাৰ হাউছিং ফাইনেঞ্চ লিমিটেড)ৰ ক্ষেত্ৰত জ্যেষ্ঠ ব্যৱস্থাপনাৰ অৰ্থ হ'ব সম্পূৰ্ণ সময়ৰ সঞ্চালক আৰু মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া, বিভাগৰ মুৰব্বীয়ে প্ৰত্যক্ষভাৱে কোম্পানীৰ এমডি আৰু চিইঅ'ক প্ৰতিবেদন দিব।)

অধ্যায়- III

গ্ৰাহক গ্ৰহণৰ নীতি

9. কোম্পানীটোৱে কোম্পানীৰ ক্রেডিট নীতিৰ ৰূপত গ্ৰাহক গ্ৰহণৰ নীতি প্ৰস্তুত কৰিছে।

10. গ্ৰাহক গ্ৰহণৰ নীতিৰ ভিতৰত থাকিব পৰা দিশবোৰৰ সাধাৰণতাৰ প্ৰতি পক্ষপাতিত্ব নকৰাকৈ, এএইচএফএল নিশ্চিত কৰিব যে:

- (a) নামবিহীন বা কাল্পনিক/বেনামী নামত কোনো গ্ৰাহক গ্ৰহণ কৰা নহয়, বা ঋণ একাউন্ট খোলা নহয়।
- (b) কোনো গ্ৰাহক গ্ৰহণ কৰা নহয়, বা ঋণ একাউন্ট খোলা নহয়, য'ত হয় গ্ৰাহকৰ অসহযোগৰ বাবে বা গ্ৰাহকে প্ৰদান কৰা নথিপত্ৰ/তথ্যৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতাৰ বাবে এএইচএফএল উপযুক্ত চিডিডি ব্যৱস্থা প্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰে। যদি কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকৰ সম্পৰ্কত প্ৰাসংগিক চিডিডি ব্যৱস্থাসমূহ মানি চলাত অক্ষম হয়, তেন্তে প্ৰয়োজন হ'লে এছ টিআৰ দাখিল কৰাৰ কথা বিবেচনা কৰিব।
- (c) চিডিডি প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰণ নকৰাকৈ কোনো লেনদেন বা ঋণ একাউন্ট ভিত্তিক সম্পৰ্ক কৰা নহয়।
- (d) ঋণ একাউন্ট খোলাৰ সময়ত আৰু সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ সময়ত কেৱাইচিৰ উদ্দেশ্যে বিচৰা বাধ্যতামূলক তথ্য নিৰ্দিষ্ট কৰা হয়।
- (e) ক্রেডিট পলিচী অনুসৰি 'ঐচ্ছিক'/অতিৰিক্ত তথ্য ঋণ একাউন্ট খোলাৰ পাছত গ্ৰাহকৰ স্পষ্ট সন্মতিৰে প্ৰাপ্ত কৰা হয়।
- (f) কোম্পানীয়ে শাখা/ইউচিআইচি পৰ্যায়ত চিডিডি পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিব। সেয়েহে, যদি কোনো কোম্পানীৰ বৰ্তমানৰ কেৱাইচি অনুসৰণকাৰী গ্ৰাহকে একেটা কোম্পানীৰ সৈতে আন এটা ঋণ সুবিধা লাভ কৰিব বিচাৰে, তেন্তে নতুন চিডিডি অনুশীলনৰ কোনো প্ৰয়োজন নহ'ব।
- (g) সকলো যুটীয়া আবেদনকাৰীৰ বাবে চিডিডি প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰণ কৰা হয়।
- (h) যি পৰিস্থিতিত এগৰাকী গ্ৰাহকক আন এগৰাকী ব্যক্তি/সত্তাৰ হৈ কাম কৰাৰ অনুমতি দিয়া হয়, সেইবোৰ স্পষ্টভাৱে বৰ্ণনা কৰা হয়।
- (i) গ্ৰাহকৰ পৰিচয় যাতে কোনো ব্যক্তি বা সত্তাৰ সৈতে মিল নাথায় সেয়া নিশ্চিত কৰিবলৈ উপযুক্ত ব্যৱস্থা স্থাপন কৰা হয়, যাৰ নাম আৰবিআই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ অধ্যায় IXত উল্লেখ কৰা নিষেধাজ্ঞা তালিকাত দেখা যায়।..
- (j) আৰবিআইৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা কোনো ঋণায়ক তালিকাত নাম থকা কোনো ব্যক্তি বা সংস্থাৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কোনো গ্ৰাহক গ্ৰহণ কৰিব নালাগে, বা ঋণ একাউন্ট খুলিব নালাগে।
- (k) য'ত স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ (পেন) প্ৰাপ্ত কৰা হয়, সেইটো জাৰি কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সত্যাপনৰ সুবিধাৰ পৰা সত্যাপন কৰা হ'ব।
- (l) য'ত গ্ৰাহকৰ পৰা সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰা হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত কোম্পানীটোৱে তথ্য প্ৰযুক্তি আইন, 2000 (2000 ৰ 21)ৰ ব্যৱস্থা অনুসৰি ডিজিটেল স্বাক্ষৰ পৰীক্ষা কৰিব।
- (m) য'ত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ (জিএছটি) সবিশেষ উপলব্ধ, তেনে ক্ষেত্ৰত জিএছটি নম্বৰটো জাৰি কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সন্ধান/সত্যাপনৰ সুবিধাৰ পৰা সত্যাপন কৰা হ'ব।

11. গ্ৰাহক গ্ৰহণ নীতিৰ ফলত সাধাৰণ জনসাধাৰণৰ সদস্যসকল, বিশেষকৈ মিসকল আৰ্থিক বা সামাজিকভাৱে বঞ্চিত, তেওঁলোকক বিত্তীয় সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত কৰা নহ'ব।

11A. য'ত কোম্পানীটোৱে মানি ল'ওৱাৰ বা সন্তোষবাদীৰ বিত্তীয় সাহায্যৰ সন্দেহ সৃষ্টি কৰে, আৰু ই যুক্তিসংগতভাৱে বিশ্বাস কৰে যে চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াটো সম্পন্ন কৰিলে গ্ৰাহকক টিপ-অফ কৰিব, তেন্তে ই চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াটো অনুসৰণ নকৰে আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে এফআইইউ-আইএনডি-ৰ সৈতে এটা এছটিআৰ দাখিল কৰিব।

অধ্যায় – IV

বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু ব্যৱস্থাপনা

12. বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে, এএইচ এফএলৰ এক বিপদাশংকা-আধাৰিত দৃষ্টিভঙ্গী থাকিব য'ত নিম্নলিখিতবোৰ অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব।

- (a) গ্ৰাহকসকলক কোম্পানীৰ মূল্যায়ন আৰু বিপদাশংকাৰ ধাৰণাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি **নিম্ন, মধ্যমীয়া আৰু উচ্চ বিপদাশংকা হিচাপে** শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা হ'ব।

- (b) গ্ৰাহকসকলৰ বিপদাশংকা-শ্ৰেণীবিভাজনৰ বাবে বিস্তৃত নীতিবোৰ কোম্পানীটোৱে তলত উল্লেখ কৰিছে।
- (c) বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন গ্ৰাহকৰ পৰিচয়, সামাজিক/বিত্তীয় অৱস্থা, ব্যৱসায়িক কাৰ্যকলাপৰ প্ৰকৃতি, আৰু গ্ৰাহকৰ ব্যৱসায়ৰ তথ্য আৰু গ্ৰাহকক সামৰি লোৱা তেওঁলোকৰ ভৌগোলিক বিপদাশংকাৰ লগতে লেনদেন, প্ৰদান কৰা প্ৰ'ডাক্ট/সেৱাৰ প্ৰকাৰ, প্ৰ'ডাক্ট/সেৱা প্ৰদানৰ বাবে ব্যৱহৃত ডেলিভাৰী চেনেল, কৰা লেনদেনৰ প্ৰকাৰ-নগদ ধন, চেক/বিত্তীয় সঁজুলি, ৰায়াৰ ট্ৰেন্সফাৰ, বৈদেশিক মুদ্ৰাৰ লেনদেন আদিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হ'ব। গ্ৰাহকৰ পৰিচয় বিবেচনা কৰোঁতে, অনলাইন বা জাৰি কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা আগবঢ়োৱা অন্যান্য সেৱাৰ জৰিয়তে পৰিচয়ৰ নথিপত্ৰ নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষমতাও তলত দিয়া অনুসৰি কাৰক হ'ব পাৰে:

সময়ে সময়ে নিৰ্ধাৰণ কৰা যিকোনো নিয়ামক প্ৰয়োজনীয়তা সাপেক্ষে এগৰাকী গ্ৰাহকৰ এই এএমএল/বিপদাশংকা ভিত্তিক শ্ৰেণীবিভাজন তলত উল্লেখ কৰা হৈছে।

নিম্ন বিপদাশংকা	নিম্ন বিপদাশংকাৰ গাইণ্ডটীয়া গ্ৰাহক হ'ল সেইসকল ব্যক্তি (উচ্চ নেট মূল্যৰ বাহিৰে) আৰু সত্তা যাৰ পৰিচয় আৰু সম্পদৰ উৎস সহজে চিনাক্ত কৰিব পাৰি আৰু তেওঁলোকৰ সৈতে হোৱা লেনদেনসমূহে প্ৰধানকৈ গুৰুত প্ৰফাইলৰ সৈতে সংগতি ৰাখে। ইয়াৰ ভিতৰত নিম্নলিখিতবোৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছে: - বেতনভোগী কৰ্মচাৰী যাৰ দৰমহা বেংকত জমা হয় - স্বা-নিয়োজিত ব্যক্তি/মালিকানাধীন ফাৰ্ম - চৰকাৰী বিভাগ আৰু চৰকাৰী কোম্পানীৰ কৰ্মচাৰী - সীমিত কোম্পানীৰ (ৰাজহুৱা আৰু ব্যক্তিগত) কৰ্মচাৰী - অংশীদাৰী ফাৰ্ম (পঞ্জীয়নৰ ডীড)। - অনাবাসী ভাৰতীয়সকলে Rs. 25 লাখ পৰ্যন্ত ঋণ য'ত এনআৰঅ' একাউণ্টৰ জৰিয়তে পৰিশোধ কৰা হয়। - Rs. 25 লাখ পৰ্যন্ত সকলো ঋণৰ ক্ষেত্ৰত, য'ত আনুষ্ঠানিক আয় প্ৰমাণৰ নথিপত্ৰ বা ব্যৱহাৰ কৰা ছাৰ'গেট পদ্ধতি অবিহনে আয়ৰ মূল্যায়ন কৰা হয়, যেনে: নগদ ধনৰ বেতনভোগী, আয় প্ৰমাণবিহীন ঋণ আৰু অনানুষ্ঠানিক স্ব-নিয়োজিত গ্ৰাহক। - বেংক একাউণ্টৰ জৰিয়তে Rs. 25 লাখ পৰ্যন্ত সকলো ডিপ'জিট।
মধ্যম বিপদাশংকা	- বেচৰকাৰী সংস্থা, ন্যাস, দাতব্য সংস্থা আৰু অনুদান লাভ কৰা সংস্থাসমূহ - ন্যাস/ছ'চাইটিৰ একাউণ্ট - উচ্চ নেট ৱৰ্থৰ ব্যক্তি (বিনিয়োগযোগ্য অতিৰিক্ত ধন Rs. 1.00 কোটিতকৈ অধিক) - ঘনিষ্ঠ পৰিয়ালৰ অংশীদাৰিত্ব বা হিতাধিকাৰী মালিকানা থকা কোম্পানীসমূহ। - Rs. 25 লাখৰ ওপৰৰ সকলো ঋণ ছাৰ'গেট পদ্ধতিৰ ভিত্তিত বা আনুষ্ঠানিক আয় প্ৰমাণ নথি অবিহনে মূল্যায়ন কৰা হয়। - অনাবাসী ভাৰতীয়সকলক Rs. 25 লাখতকৈ অধিক ঋণ, য'ত এনআৰঅ' একাউণ্টৰ জৰিয়তে ঋণ পৰিশোধ কৰা হয়। - ব্যক্তি আৰু পঞ্জীয়নভুক্ত সংস্থাৰ পৰা Rs. 25 লাখৰ ওপৰৰ সকলো ডিপ'জিট।
উচ্চ বিপদাশংকা	- ৰাজনৈতিকভাৱে উন্মুক্ত ব্যক্তি (পিইপি) - পিইপিৰ পৰিয়ালৰ সদস্য আৰু নিকট আত্মীয় - এফআইইউ-আইএনডিক ৰিপ'ৰ্ট কৰা অতি বেছি নগদ ধনৰ লেনদেন (Rs.10 লাখ আৰু অধিক) আৰু সন্দেহজনক লেনদেন - উপলব্ধ ৰাজহুৱা তথ্য অনুসৰি সন্দেহজনক খ্যাতি থকা ব্যক্তিসকল। - যিসকল ব্যক্তিৰ উপাৰ্জনৰ উৎস অগুৰুত বা কোনো নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণৰ বাবে অপেক্ষা কৰা হোৱা নাই। - গ্ৰাহক বা সন্দেহজনক ব্যক্তিৰ সৈতে নন-ফেচ টু ফেচ সাক্ষাৎ।

- (d) এজন গ্ৰাহকৰ বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু এনে শ্ৰেণীবিভাজনৰ নিৰ্দিষ্ট কাৰণবোৰ গোপনীয় কৰি ৰখা হ'ব আৰু গ্ৰাহকক টিপ-অফ কৰাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ গ্ৰাহকৰ আগত প্ৰকাশ কৰা নহ'ব।

অৱশ্যে অনুভূত বিপদাশংকা সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা আন বিভিন্ন তথ্য হস্তক্ষেপ নকৰা ধৰণৰ আৰু একেখিনি ক্ৰেডিট নীতিত নিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰি।

বিত্তীয় এক্সন টাঙ্ক ফ'ৰ্ট (এফএটিএফ)ৰ দ্বাৰা মানি লগাৰিং বিৰোধী (এএমএল) মানদণ্ড আৰু সন্তোষবাদৰ বিত্তীয় সাহায্যৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ (চিএফটি) মানদণ্ডৰ ওপৰত কৰা চুপাৰিছ, ভাৰতীয় বেংক সংস্থা (আইবিএ) আৰু অন্যান্য সংস্থাৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা নিৰ্দেশনা টোকাও বিপদাশংকা মূল্যায়নত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

অধ্যায় V

গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ প্ৰক্ৰিয়া (চিআইপি)

13. কোম্পানীটোৱে নিম্নলিখিত ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণৰ দায়িত্ব ল'ব:

- গ্ৰাহকৰ সৈতে ঋণ একাউন্ট ভিত্তিক সম্পৰ্ক আৰম্ভ কৰা।
- যেতিয়া ই প্ৰাপ্ত কৰা গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণ তথ্যৰ সত্যতা বা পৰ্যাপ্ততাৰ বিষয়ে সন্দেহ থাকে।
- এজেন্ট হিচাপে তৃতীয় পক্ষৰ প্ৰ'ডাক্ট বিক্ৰী কৰা, তেওঁলোকৰ নিজৰ প্ৰ'ডাক্ট বিক্ৰী কৰা, ক্ৰেডিট কাৰ্ড/বিক্ৰীৰ বকেয়া পৰিশোধ কৰা আৰু পঞ্চাশ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক মূল্যত প্ৰি-পেইড/ড্ৰেভেল কাৰ্ড আৰু আন যিকোনো প্ৰ'ডাক্ট পুনৰ ল'ড কৰা।
- এজন অনা-একাউন্ট-আধাৰিত গ্ৰাহকৰ বাবে লেনদেন কৰা, অৰ্থাৎ এজন বাক-ইন গ্ৰাহক, য'ত জড়িত পৰিমাণটো পঞ্চাশ হাজাৰ টকাৰ সমান বা তাতকৈ অধিক হয়, সেইটো এটা লেনদেন হিচাপে কৰা হওক বা কেইবাটাও লেনদেন যি সংযুক্ত হোৱা যেন লাগে।
- যেতিয়া কোম্পানীৰ বিশ্বাস কৰাৰ বা সন্দেহ কৰাৰ কাৰণ থাকে যে এজন গ্ৰাহকে ইচ্ছাকৃতভাৱে লেনদেনক পঞ্চাশ হাজাৰ টকাৰ সীমাৰ তলৰ লেনদেনৰ শৃংখলাত গঠন কৰিছে।
- কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে এএফএইচএলৰ পৰা ঋণ লোৱাৰ সময়ত পৰিচয় বিচাৰিব নালাগে।

14. ঋণ একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত গ্ৰাহকৰ পৰিচয় পৰীক্ষা কৰাৰ উদ্দেশ্যে, কোম্পানীটোৱে তেওঁলোকৰ বিকল্পত নিম্নলিখিত চৰ্ত সাপেক্ষে, তৃতীয় পক্ষই গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰা কৰা যথাযথ সাৱধানতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব:

- তৃতীয় পক্ষৰ দ্বাৰা কৰা ৰেকৰ্ড বা গ্ৰাহকৰ তথ্য তৃতীয় পক্ষৰ পৰা বা কেন্দ্ৰীয় কেৱাইচি ৰেকৰ্ড ৰেজিষ্ট্ৰীৰ পৰা তৎক্ষণাত প্ৰাপ্ত কৰা হয়।
- কোম্পানীয়ে নিজকে সন্তুষ্ট কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰে যে গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰিবলগীয়া যথাযথ সাৱধানতাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কীয় চিনাক্তকৰণ তথ্য আৰু অন্যান্য প্ৰাসংগিক নথিপত্ৰৰ প্ৰতিলিপি তৃতীয় পক্ষৰ অনুৰোধত পলম নকৰাকৈ উপলব্ধ কৰা হ'ব।
- তৃতীয় পক্ষক নিয়ন্ত্ৰণ, তদাৰক বা নিৰীক্ষণ কৰা হয়, আৰু পিএমএল আইনৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয়তা আৰু দায়বদ্ধতাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰিবলগীয়া যথাযথ সাৱধানতা আৰু ৰেকৰ্ড ৰখাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সৈতে অনুপালনৰ বাবে ব্যৱস্থা আছে।
- তৃতীয় পক্ষ উচ্চ বিপদাশংকা হিচাপে মূল্যায়ন কৰা দেশ বা অধিকাৰক্ষেত্ৰত আধাৰিত নহ'ব।
- গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰিবলগীয়া যথাযথ সাৱধানতা আৰু প্ৰযোজ্য অনুসৰি উচ্চতাপৰ যথাযথ সাৱধানতাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ চূড়ান্ত দায়িত্ব কোম্পানীৰ ওপৰত থাকিব।

অধ্যায় VI

গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত ল'ব লগা যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বনৰ (চিডিডি) কাৰ্যপদ্ধতি:

অংশ I - ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত ল'ব লগা যথায়থ সন্ধানতা অৱলম্বনৰ (চিডিডি) কাৰ্যপদ্ধতি

15. চিডিডি হাতত লোৱাৰ বাবে, কোম্পানীয়ে ঋণ একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাৰ সময়ত বা যিকোনো আইনী সত্তাৰ সৈতে সম্পৰ্কিত এজন হিতাধিকাৰী মালিক, কৰ্তৃপ্ৰাপ্ত স্বাক্ষৰকাৰী বা পাৱাৰ অৱ এটনী ধাৰক ব্যক্তিৰ সৈতে লেনদেন কৰাৰ সময়ত এজন ব্যক্তিৰ পৰা নিম্নলিখিতবোৰ প্ৰাপ্ত কৰিব:

- (a) আধাৰ নম্বৰটো য'ত,
- (i) তেওঁ আধাৰ (বিত্তীয় আৰু অন্যান্য ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016 (2016ৰ 18) ৰ ধাৰা 7ৰ অধীনত অধিসূচিত যিকোনো আঁচনিৰ অধীনত যিকোনো সুবিধা বা ৰাজসাহায্য লাভ কৰিবলৈ ইচ্ছুক; বা
- (ii) তেওঁ পিএমএল আইনৰ 11এ ধাৰাৰ উপধাৰা (1) ৰ প্ৰথম চৰ্ত অনুসৰি স্বেচ্ছাই তেওঁৰ আধাৰ নম্বৰ দাখিল কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয়; বা
- (b) আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ য'ত অফলাইন প্ৰমাণীকৰণ সম্পন্ন কৰিব পাৰি; বা
- (c) আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ য'ত অফলাইন সত্যাপন কৰিব নোৱাৰি বা তেওঁৰ পৰিচয় আৰু ঠিকনাৰ সবিশেষ থকা কোনো অভিডি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ; বা
- (d) চিক্ৰাইচিআৰৰ পৰা ৰেকৰ্ড ডাউনল'ড কৰাৰ স্পষ্ট সন্মতি থকা কেৱাইচি চিনাক্তকৰ্তা; আৰু
- (e) স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ ((পেন) বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথি বা আয়কৰ বিধি, 1962-ত সংশ্লিষ্ট কৰা অনুসৰি ফৰ্ম নং 60; আৰু
- (f) ব্যৱসায়ৰ প্ৰকৃতি আৰু গ্ৰাহকৰ বিত্তীয় অৱস্থাৰ সৈতে সম্পৰ্কিত অদ্বিতীয় পৰিচয়ৰ নথিপত্ৰ, বা কোম্পানীৰ ক্রেডিট নীতি অনুসৰি কোম্পানীৰ প্ৰয়োজন হ'ব পৰা সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ:

অৱশ্যে য'ত গ্ৰাহকে এইসমূহ জমা দিছে:

- i) পিএমএল আইনৰ 11A ধাৰাৰ উপধাৰা (1)ৰ প্ৰথম প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি আধাৰ নম্বৰ, কোম্পানীটোৱে-ভাৰতীয় একক পৰিচয় প্ৰাধিকৰণৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা ই-কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ সুবিধা ব্যৱহাৰ কৰি গ্ৰাহকৰ আধাৰ নম্বৰৰ প্ৰমাণীকৰণ সম্পন্ন কৰিব। তদুপৰি, এনে ক্ষেত্ৰত, যদি গ্ৰাহকে কেন্দ্ৰীয় পৰিচয় তথ্য ভাণ্ডাৰত উপলব্ধ পৰিচয়ৰ তথ্য অনুসৰি ঠিকনাৰ পৰা পৃথক এটা বৰ্তমান ঠিকনা প্ৰদান কৰিব বিচাৰে, তেন্তে তেওঁ সেই সন্দৰ্ভত কোম্পানীক এক স্ব-ঘোষণা দিব পাৰে।
- ii) আধাৰ থকাৰ প্ৰমাণ য'ত অফলাইন সত্যাপন কৰিব পাৰি, কোম্পানীটোৱে অফলাইন সত্যাপন সম্পন্ন কৰিব।
- iii) যিকোনো অভিডিৰ সমতুল্য ই-নথি, কোম্পানীয়ে তথ্য প্ৰযুক্তি আইন, 2000 (2000ৰ 21) ৰ বিধান আৰু ইয়াৰ অধীনত যিকোনো নিয়মৰ বিষয়ে অনুসৰি ডিজিটেল স্বাক্ষৰ সত্যাপন কৰিব আৰু সংযুক্তি I ৰ অধীনত নিৰ্দিষ্ট কৰা অনুসৰি এখন লাইভ ফটো ল'ব।
- iv) যিকোনো অভিডি বা আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ য'ত অফলাইন সত্যাপন কৰিব নোৱাৰি, কোম্পানীটোৱে সংযুক্তি I ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত ডিজিটেল কেৱাইচিৰ জৰিয়তে সত্যাপন সম্পন্ন কৰিব,
- v) ওপৰৰ দফা (d) ৰ অধীনত কেৱাইচি চিনাক্তকৰ্তা, কোম্পানীয়ে ধাৰা 56 অনুসৰি চিক্ৰাইচিআৰৰ পৰা কেৱাইচি ৰেকৰ্ডসমূহ অনলাইনত উদ্ধাৰ কৰিব।

আধাৰ নম্বৰ বা অভিডি থকাৰ প্ৰমাণৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি আৰু শেহতীয়া ফট' এখন লাভ কৰাৰ অনুমতি দিয়া চৰকাৰৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা যিকোনো জাননী সাপেক্ষে, য'ত সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ দাখিল কৰা নহয়।

তদুপৰি, যদি কোনো ব্যক্তিয়ে আধাৰ (বিত্তীয় আৰু অন্যান্য ৰাজসাহায্য, লাভালাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016ৰ 7 নং ধাৰাৰ অধীনত কোনো সুবিধা বা ৰাজসাহায্য লাভ কৰিব বিচাৰে আৰু বৃদ্ধ বয়স বা অন্য কাৰণত আঘাত, অসুস্থতা বা দুৰ্বলতাৰ বাবে আৰু একে ধৰণৰ কাৰণত ই-কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ সম্পন্ন কৰিব নোৱাৰে, তেন্তে কোম্পানীয়ে

আধাৰ নম্বৰ লাভ কৰাৰ উপৰিও অফলাইন সত্যাপন সম্পন্ন কৰি বা অন্য কোনো অ "ভিডিঅ'ৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা গ্ৰাহকৰ পৰা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথি প্ৰাপ্ত কৰি চিনাক্তকৰণ সম্পন্ন কৰিব। এই ধৰণে কৰা চিডিডি সদায় কোম্পানীৰ এগৰাকী বিষয়াৰ দ্বাৰা সম্পন্ন কৰা হ'ব আৰু এনে ব্যতিক্ৰম পৰিচালনাও একেসময়ৰ অ'ডিটৰ এটা অংশ হ'ব। কোম্পানীয়ে এক কেন্দ্ৰীয়কৃত ব্যতিক্ৰম ডেটাবেছত ব্যতিক্ৰম পৰিচালনাৰ উদাহৰণবোৰ সঠিকভাৱে লিপিবদ্ধ কৰাটো নিশ্চিত কৰিব। ডেটাবেছত ব্যতিক্ৰম প্ৰদান কৰাৰ কাৰণ, গ্ৰাহকৰ সবিশেষ, ব্যতিক্ৰমক অনুমোদন জনোৱা মনোনীত বিষয়াৰ নাম আৰু অতিৰিক্ত সবিশেষ, যদি থাকে, তাৰ সবিশেষ থাকিব। ডেটাবেছটো কোম্পানীৰ দ্বাৰা নিয়মীয়া আন্তঃস্থৰীণ অডিট/পৰীক্ষাৰ অধীন হ'ব আৰু নিৰীক্ষণমূলক পৰ্যালোচনাৰ বাবে উপলব্ধ হ'ব।

ব্যখ্যা 1: কোম্পানীয়ে, যি ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ গ্ৰাহকে আধাৰ নম্বৰটো থকা আধাৰ নম্বৰ থকাৰ প্ৰমাণ দাখিল কৰে, নিশ্চিত কৰিব যে এনে গ্ৰাহকে উপযুক্ত উপায়ৰ জৰিয়তে তেওঁৰ আধাৰ নম্বৰটো পুনৰ সম্পাদনা কৰে বা ব্লক আউট কৰে য'ত ওপৰৰ চৰ্তাৱলী (i) অনুসৰি আধাৰ নম্বৰৰ প্ৰমাণীকৰণৰ প্ৰয়োজন নাই।

ব্যখ্যা 2: প্ৰযোজ্য আইন অনুসৰণ সাপেক্ষে কোম্পানীয়ে বায়'মেট্ৰিক আধাৰিত ই-কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ কৰিব পাৰে।

ব্যখ্যা 3: আধাৰৰ ব্যৱহাৰ, আধাৰ থকাৰ প্ৰমাণ ইত্যাদি আধাৰ (বিত্তীয় আৰু অন্যান্য ৰাজসাহায্য লাভ আৰু সেৱাৰ লক্ষ্যযুক্ত ডেলিভাৰী) আইন, 2016 আৰু ইয়াৰ অধীনত প্ৰণয়ন কৰা নিয়মাৱলী অনুসৰি হ'ব লাগিব।

16. নন-ফেচ-টু-ফেচ ম'ডত আধাৰ অ'টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচি ব্যৱহাৰ কৰি মুকলি কৰা ঋণ একাউন্টসমূহ, তলত উল্লেখ কৰা চৰ্তসমূহৰ অধীন। যিহেতু কোম্পানীটোৱে আৰু ডিপ'জিট গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে, এইবোৰ কেৱল ঋণ সুবিধাৰ বাবে প্ৰাসংগিক:

- i. অ'টিপিৰ জৰিয়তে প্ৰমাণীকৰণৰ বাবে গ্ৰাহকৰ পৰা এক নিৰ্দিষ্ট সন্মতি থাকিব লাগিব।
- ii. এনে ঋণ একাউন্টৰ বাবে বিপদাশংকা হ্ৰাস কৰা ব্যৱস্থা হিচাপে, কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে লেনদেনৰ সতৰ্কবাণী, অ'টিপি ইত্যাদি কেৱল আধাৰত পঞ্জীয়ন কৰা গ্ৰাহকৰ ম'বাইল নম্বৰলৈহে প্ৰেৰণ কৰা হয়। কোম্পানীটোৱে ইয়াৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ নিয়ম আৰু চৰ্তাৱলীত (এমআইটিচি) এনে ঋণ একাউন্টত ম'বাইল নম্বৰ সলনি কৰাৰ অনুৰোধৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ বাবে যথাযথ সাৱধানতাৰ শক্তিশালী প্ৰক্ৰিয়াটো সংজ্ঞায়িত কৰিছে।
- iii. কেৱল টাৰ্ম ঋণহে অনুমোদন কৰা হ'ব। অনুমোদিত টাৰ্ম ঋণৰ মুঠ পৰিমাণ কোম্পানীৰ ক্রেডিট নীতি আৰু সময়ে সময়ে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কেৱাইচি পলিচিট নিৰ্ধাৰিত পৰিমাণতকৈ অধিক হ'ব নোৱাৰিব।
- iv. অ'টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচি ব্যৱহাৰ কৰি খোলা ঋণ একাউন্টবোৰ এবছৰতকৈ অধিক সময়ৰ বাবে অনুমতি দিয়া নহ'ব যাৰ ভিতৰত এই পলিচীৰ অধীনত চিনাক্তকৰণ সম্পন্ন কৰিব লাগিব। যদি ভি-চিআইপিৰ অধীনত আধাৰৰ সবিশেষ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তেন্তে নতুন আধাৰ অ'টিপি প্ৰমাণীকৰণকে ধৰি প্ৰক্ৰিয়াটো সম্পূৰ্ণৰূপে অনুসৰণ কৰা হ'ব।
- v. যদি ওপৰত উল্লেখ কৰা চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াটো এবছৰৰ ভিতৰত সম্পূৰ্ণ নহয়, তেন্তে আৰু কোনো ডেবিটৰ অনুমতি দিয়া নহ'ব।
- vi. গ্ৰাহকৰ পৰা এটা ঘোষণা প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব যে আন কোনো একাউন্ট খোলা হোৱা নাই বা আন কোনো ৰিপ'ৰ্টিং সত্তাৰ সৈতে নন-ফেচ-টু-ফেচ ম'ডত অ'টিপি আধাৰিত কেৱাইচি ব্যৱহাৰ কৰি খোলা নহ'ব। তদুপৰি, চিকেৱাইচিআৰলৈ কেৱাইচি তথ্য আপল'ড কৰাৰ সময়ত কোম্পানীটোৱে স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিব যে এনে একাউন্টসমূহ অ'টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচি ব্যৱহাৰ কৰি খোলা হৈছে। কোম্পানীয়ে আন ৰিপ'ৰ্টিং সত্তাৰ সৈতে নন-ফেচ-টু-ফেচ ম'ডত ই-কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়াৰে খোলা একাউন্টৰ কেৱাইচি তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি একাউন্ট নোখোলিব।
- vii. কোম্পানীৰ ওপৰত উল্লেখ কৰা চৰ্তসমূহ মানি চলাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ যিকোনো অনুপালন নকৰা/উলংঘনৰ ক্ষেত্ৰত সতৰ্কবাণী সৃষ্টি কৰাৰ প্ৰণালীকে ধৰি কঠোৰ নিৰীক্ষণ প্ৰক্ৰিয়া থাকিব।

17. কোম্পানীটোৱে নিম্নলিখিত কামবোৰ সম্পন্ন কৰিবলৈ ভি-চিআইপি হাতত ল'ব পাৰে:

- i) গাইণ্ডাৰীয়া গ্ৰাহকৰ বাবে নতুন গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত চিডিডি, স্বত্বাধিকাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰ ক্ষেত্ৰত স্বত্বাধিকাৰী, কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত স্বাক্ষৰকাৰী আৰু আইনী সত্তা (এলই) গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত হিতাধিকাৰী মালিক (বিঅ')।

অৱশ্যে এটা স্বত্বাধিকাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰ চিডিডিৰ ক্ষেত্ৰত কোম্পানীটোৱে স্বত্বাধিকাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰ সম্পৰ্কত কাৰ্যকলাপৰ প্ৰমাণৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰও প্ৰাপ্ত কৰিব,যিটোত চিডিডিৰ উল্লেখ কৰা অনুসৰি স্বত্বাধিকাৰীৰ চিডিডি গ্ৰহণ কৰাৰ উপৰিও একক স্বত্বাধিকাৰৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়।

ii) ওপৰৰ পইন্ট নং 16 অনুসৰি আধাৰ অ'ৰ্টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ ব্যৱহাৰ কৰি নন-ফেচ-টু-ফেচ ম'ডত খোলা বৰ্তমানৰ একাউন্টসমূহৰ ৰূপান্তৰণ

iii) যোগ্য গ্ৰাহকসকলৰ বাবে কেৱাইচিৰ আপডে'ট/সময়ানুক্ৰমিক আপডে'ট।

কোম্পানীয়ে ভি-চিআইপি গ্ৰহণ কৰিবলৈ বাছনি কৰিলে, নিম্নলিখিত নিম্নতম মানকসমূহ মানি চলিব:

(ক) ভি-চিআইপি আন্তঃগাঁথনি

i) কোম্পানীয়ে বেংকসমূহৰ বাবে নিম্নতম বেছলাইন ছাইবাৰ সুৰক্ষা আৰু স্থিতিস্থাপকতা ফ্ৰেমৱৰ্কৰ ওপৰত আৰবিআইৰ সময়ে সময়ে আপডেট কৰা নিৰ্দেশনাৰ লগতে তথ্য প্ৰযুক্তিৰ বিপদাশংকাৰ ওপৰত অন্য সাধাৰণ নিৰ্দেশনা পালন কৰা উচিত। প্ৰযুক্তিৰ আন্তঃগাঁথনি কোম্পানীটোৰ নিজৰ পৰিসৰত স্থাপন কৰিব লাগে আৰু ভি-চিআইপি সংযোগ আৰু পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক ইয়াৰ নিজৰ সুৰক্ষিত নেটৱৰ্ক ডমেইনৰ পৰা অ'ৰিজিনেট হ'ব লাগিব। প্ৰক্ৰিয়াটোৰ বাবে যিকোনো প্ৰযুক্তি সম্পৰ্কীয় আউটচ'ৰ্টিং আৰবিআইৰ প্ৰাসংগিক নিৰ্দেশনাৱলী অনুসৰণ কৰিব লাগিব। য'ত ক্লাউড ডিপ্লয়মেন্ট মডেল ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত এইটো নিশ্চিত কৰা হ'ব যে এনে মডেলত ডেটাৰ মালিকানা কেৱল কোম্পানীৰ হাতত থাকে আৰু ভিডিঅ' ৰেকৰ্ডিংকে ধৰি সকলো ডেটা ক্লাউড ছাৰ্ভাৰকে ধৰি,যদি থাকে, কোম্পানীৰ একচেটিয়াভাৱে মালিকানাধীন/লিজ দিয়া ছাৰ্ভাৰ (সমূহ) লৈ ভি-চিআইপি প্ৰক্ৰিয়া সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ লগে লগে স্থানান্তৰ কৰা হয় আৰু ক্লাউড সেৱা প্ৰদানকাৰী বা কোম্পানীৰ ভি-চিআইপিক সহায় কৰা তৃতীয় পক্ষৰ প্ৰযুক্তি প্ৰদানকাৰীৰ দ্বাৰা কোনো ডেটা ৰখা নহ'ব।

ii) কোম্পানীয়ে উপযুক্ত এনক্ৰিপশ্বন মানক অনুসৰি গ্ৰাহকৰ ডিভাইচ আৰু ভি-চিআইপি এপ্লিকেছনৰ হ'ষ্টিং পইন্টৰ মাজত তথ্যৰ এণ্ড-টু-এণ্ড এনক্ৰিপশ্বন নিশ্চিত কৰিব। গ্ৰাহকৰ সন্মতি অ'ডিটযোগ্য আৰু পৰিৱৰ্তন প্ৰমাণ পদ্ধতিত লিপিবদ্ধ কৰিব লাগে।

iii) ভি-চিআইপি আন্তঃগাঁথনি/এপ্লিকেছনে ভাৰতৰ বাহিৰৰ আইপি ঠিকনাৰ পৰা বা নকল আইপি ঠিকনাৰ পৰা সংযোগ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব লাগে।

iv) ভিডিঅ' ৰেকৰ্ডিংত ভি-চিআইপি আৰু তাৰিখ-সময়ৰ ষ্টাম্প গ্ৰহণ কৰা গ্ৰাহকৰ লাইভ জিপিএছ স্থানাংক (জিঅ'-টেগিং) থাকিব লাগিব। ভি-চিআইপিৰ থকা লাইভ ভিডিঅ'টোৰ গুণগত মান গ্ৰাহকক সন্দেহৰ বাহিৰত চিনাক্তকৰণৰ অনুমতি দিবলৈ পৰ্যাপ্ত হ'ব।

v) যিকোনো গ্ৰাহক চিনাক্তকৰণৰ চূড়ান্ত দায়িত্ব কোম্পানীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিলেও এপ্লিকেছনটোত উচ্চ মাত্ৰাৰ সঠিকতাৰ সৈতে চেহেৰাৰ জীৱন্ততা/স্পষ্ট চিনাক্তকৰণৰ লগতে চেহেৰা মিলোৱা প্ৰযুক্তিৰ উপাদান থাকিব। ভি-চিআইপি শক্তিশালী হোৱাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ উপযুক্ত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা (এআই) প্ৰযুক্তি ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

vi) জাল পৰিচয়ৰ চিনাক্ত কৰা/চেষ্টা কৰা/নিয়ৰ-মিছ' ঘটনাৰ অভিজ্ঞতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি, এপ্লিকেছন ছফ্টৱেৰৰ লগতে কৰ্ম প্ৰৱাহকে ধৰি প্ৰযুক্তিৰ আন্তঃগাঁথনি নিয়মীয়াভাৱে আপগ্ৰে'ড কৰা হ'ব। ভি-চিআইপিৰ জৰিয়তে জাল পৰিচয়ৰ যিকোনো ধৰণৰ ঘটনা ধৰা পৰিলে ইয়াক প্ৰচলিত নিয়ামক নিৰ্দেশনাৰ অধীনত ছাইবাৰ ইভেণ্ট হিচাপে ৰিপ'ৰ্ট কৰা হ'ব।

vii) ভি-চিআইপি আন্তঃগাঁথনিৰ শক্তি আৰু এণ্ড-টু-এণ্ড এনক্ৰিপশ্বন ক্ষমতা নিশ্চিত কৰিবলৈ দুৰ্বলতা মূল্যায়ন, প্ৰৱেশ পৰীক্ষা আৰু সুৰক্ষা অডিটৰ দৰে প্ৰয়োজনীয় পৰীক্ষাৰ মাজেৰে যাব লাগিব। এই প্ৰক্ৰিয়াৰ অধীনত প্ৰকাশিত যিকোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যৱধান ইয়াৰ ৰূপায়ণৰ পূৰ্বে হ্ৰাস কৰা হ'ব। এনে পৰীক্ষাসমূহ ভাৰতীয় কম্পিউটাৰ জৰুৰীকালীন সঁহাৰি দল (চিইআৰটি-ইন) ৰ তালিকাভুক্ত অডিটৰসকলে অনুষ্ঠিত কৰিব লাগে। এনে পৰীক্ষাসমূহ মাজে মাজে আন্তঃগাঁথনি/নিয়ামক নিৰ্দেশনা অনুসৰি সম্পন্ন কৰিব লাগে।

viii) ভি-চিআইপি এপ্লিকেছন ছফ্টৱেৰ আৰু প্ৰাসংগিক এপিআই/ৱেব সেৱাসমূহ জীৱন্ত পৰিৱেশত ব্যৱহাৰ কৰাৰ আগতে ফাংগ্‌শ্বনেল, কাৰ্যদক্ষতা, ৰক্ষণাবেক্ষণ শক্তিৰ উপযুক্ত পৰীক্ষাও কৰিব লাগিব। এনে পৰীক্ষাৰ সময়ত পোৱা যিকোনো

গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যৱধান বন্ধ হোৱাৰ পিছতহে এপ্লিকেছনটো আৰম্ভ কৰিব লাগে। এনে পৰীক্ষাসমূহ মাজে মাজে আন্তঃস্থৰীণ/নিয়ামক নিৰ্দেশনা অনুসৰি সম্পন্ন কৰা হ'ব।

(b) ভি-চিআইপি কাৰ্যপদ্ধতি

i) কোম্পানীয়ে ভি-চিআইপিৰ বাবে এক স্পষ্ট কাৰ্য প্ৰৱাহ আৰু মানক পৰিচালনা পদ্ধতি প্ৰস্তুত কৰিব আৰু ইয়াক মানি চলাটো নিশ্চিত কৰিব। ভি-চিআইপি প্ৰক্ৰিয়া কেৱল এই উদ্দেশ্যৰ বাবে বিশেষভাৱে প্ৰশিক্ষিত কোম্পানীৰ বিষয়াসকলেহে পৰিচালনা কৰিব। বিষয়াগৰাকীয়ে জীৱন্ততা পৰীক্ষা কৰিবলৈ আৰু গ্ৰাহকৰ আন যিকোনো প্ৰতাৰণা মূলক হেৰফেৰ বা সন্দেহজনক আচৰণ চিনাক্ত কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব লাগে আৰু ইয়াৰ ওপৰত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

ii) ভিডিঅ' বন্ধ কৰা, কলসমূহ পুনৰ সংযোগ কৰা আদিৰ দৰে যিকোনো ধৰণৰ ব্যাঘাতৰ ফলত একাধিক ভিডিঅ' ফাইল সৃষ্টি হোৱা উচিত নহয়। যদি একাধিক ফাইল বিৰতি বা ব্যাঘাতৰ ফলত সৃষ্টি নহয়, তেন্তে কোম্পানীটোৱে নতুনকৈ ছেছন আৰম্ভ কৰাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। অৱশ্যে, কল ড্ৰপ/সংযোগ বিচ্ছিন্ন হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত, নতুন ছেছন আৰম্ভ কৰা হ'ব।

iii) ভিডিঅ' কথোপকথনৰ সময়ত কথোপকথনৰ জীৱন্ততা সূচাই সেইবোৰকে ধৰি ক্ৰম আৰু/বা প্ৰশ্নৰ প্ৰকাৰ ভিন্ন হ'ব যাতে কথোপকথনবোৰ ৰিয়েল-টাইমৰ হোৱাটো আৰু পূৰ্ব-ৰেকৰ্ড কৰা নহয় বুলি প্ৰমাণিত কৰিব পাৰি।

iv) গ্ৰাহকৰ ফালে দেখা পোৱা যিকোনো প্ৰস্পটিঙৰ ফলত একাউন্ট খোলাৰ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰত্যাখ্যান কৰা হ'ব।

v) ভি-চিআইপি গ্ৰাহক এগৰাকী বৰ্তমানৰ গ্ৰাহক বা নতুন গ্ৰাহক হোৱাৰ তথ্য, বা যদি ই আগতে নাকচ কৰা উদাহৰণৰ সৈতে সম্পৰ্কিত হয় বা যদি নামটো কোনো নেতিবাচক তালিকাত দেখা দিয়ে, তেন্তে কৰ্ম-প্ৰৱাহৰ উপযুক্ত পৰ্যায়ত সেয়া ফেক্টৰ কৰিব লাগে।

vi) ভি-চিআইপি প্ৰদৰ্শন কৰা কোম্পানীৰ অনুমোদিত বিষয়াজনে অডিঅ'-ভিডিঅ' ৰেকৰ্ড কৰাৰ লগতে চিনাক্তকৰণৰ বাবে উপস্থিত থকা গ্ৰাহকৰ ফট'গ্ৰাফ আৰু তলত উল্লেখ কৰা যিকোনো এটা ব্যৱহাৰ কৰি চিনাক্তকৰণ তথ্য প্ৰাপ্ত কৰিব:

- অ 'টিপি আধাৰ ভিত্তিক ই-কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ
- চিনাক্তকৰণৰ বাবে আধাৰৰ অফলাইন সত্যাপন
- চিকেৱাইচিআৰৰ পৰা ডাউনল'ড কৰা কেৱাইচি ৰেকৰ্ড, চিডিডি প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি আৰু গ্ৰাহকে প্ৰদান কৰা কেৱাইচি চিনাক্তকৰণ ব্যৱহাৰ কৰি কেন্দ্ৰীয় কেৱাইচি ৰেকৰ্ড ৰেজিষ্ট্ৰী (চিকেৱাইচিআৰ)ৰ সৈতে কেৱাইচি তথ্য শ্বেয়াৰ কৰা।
- ডিজিলাৰ জৰিয়তে জাৰি কৰা নথিপত্ৰকে ধৰি আনুষ্ঠানিকভাৱে বৈধ নথিপত্ৰৰ (অ'ভিডি) সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ

কোম্পানীটোৱে ওপৰৰ পইন্ট নম্বৰ 15ৰ ক্ষেত্ৰত আধাৰ নম্বৰটো সংশোধন বা ব্লেকআউট কৰাটো নিশ্চিত কৰিব।

এক্সএমএল ফাইল বা আধাৰ সুৰক্ষিত কিউআৰ ক'ড ব্যৱহাৰ কৰি আধাৰৰ অফলাইন সত্যাপনৰ ক্ষেত্ৰত, এইটো নিশ্চিত কৰিব লাগিব যে এক্সএমএল ফাইল বা কিউআৰ ক'ড সৃষ্টিৰ তাৰিখ ভি-চিআইপি সম্পন্ন কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা তিনি দিনতকৈ বেছি পুৰণি নহয়।

তদুপৰি, আধাৰ এক্সএমএল ফাইল/আধাৰ কিউআৰ ক'ড ব্যৱহাৰৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত তিনি দিনৰ সময়সীমাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি, কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে ভি-চিআইপিৰ ভিডিঅ' প্ৰক্ৰিয়াটো চিকেৱাইচিআৰ/আধাৰ প্ৰমাণীকৰণ/সমতুল্য ই-নথিৰ জৰিয়তে চিনাক্তকৰণ তথ্য ডাউনল'ড/প্ৰাপ্ত কৰাৰ তিনি দিনৰ ভিতৰত সম্পন্ন কৰা হয়, যদিহে বিৰল ক্ষেত্ৰত, সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটো এবাৰত বা নিৰবিচ্ছিন্নভাৱে সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰি। অৱশ্যে, কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে ইয়াৰ ফলত কোনো বৰ্ধিত বিপদাশংকা যোগ দিয়া নহয়।

vii) যদি গ্ৰাহকৰ ঠিকনা অ'ভিডিঅ'ত উল্লেখ কৰা ঠিকনাৰ পৰা পৃথক হয়, তেন্তে বৰ্তমানৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি বৰ্তমানৰ ঠিকনাৰ উপযুক্ত তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হ'ব। এইটো নিশ্চিত কৰিব লাগিব যে গ্ৰাহকে দাখিল কৰা অৰ্থনৈতিক আৰু বিত্তীয় প্ৰ'ফাইল/তথ্যও ভি-চিআইপি গ্ৰহণ কৰা গ্ৰাহকৰ পৰা উপযুক্ত পদ্ধতিৰে নিশ্চিত কৰা হৈছে।

viii) কোম্পানীয়ে প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত গ্ৰাহকে প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা পেন কাৰ্ডৰ এটা স্পষ্ট প্ৰতিচ্ছবি কেপচাৰ কৰিব, কেৱল গ্ৰাহকে ই-পেন প্ৰদান কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সেয়া নকৰিব। ডিজিলাৰ জৰিয়তে কৰাকে ধৰি প্ৰদানকাৰী কৰ্তৃপক্ষৰ ডেটাবেছৰ পৰা পেনৰ সবিশেষ সত্যাপন কৰা হ'ব।

ix) ই-পেনকে ধৰি সমতুল্য ই-নথিৰ প্ৰিন্ট কৰা প্ৰতিলিপিৰ ব্যৱহাৰ ভি-চিআইপিৰ বাবে বৈধ নহয়।

x) কোম্পানীৰ কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে আধাৰ/অ'ভিডি আৰু পেন/ই-পেনত থকা গ্ৰাহকৰ ফটো ভি-চিআইপি গ্ৰহণ কৰা গ্ৰাহকৰ সৈতে মিলে আৰু আধাৰ/অ'ভিডি আৰু পেন/ই-পেনত থকা চিনাক্তকৰণৰ সবিশেষ গ্ৰাহকে প্ৰদান কৰা সবিশেষৰ সৈতে মিলে।

xi) ভি-চিআইপিৰ জৰিয়তে খোলা সকলো একাউন্ট কেৱল সমৱৰ্তী অডিটৰ অধীনত থকাৰ পাছতহে কাৰ্য্যকৰী কৰা হ'ব, যাতে প্ৰক্ৰিয়াটোৰ অখণ্ডতা আৰু ফলাফলৰ গ্ৰহণযোগ্যতা নিশ্চিত কৰিব পাৰি।

xii) অনুচ্ছেদৰ অধীনত নিৰ্দিষ্ট নকৰা কিন্তু তথ্য প্ৰযুক্তি (আইটি) আইনৰ দৰে অন্যান্য বিধিৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয় সকলো বিষয় কোম্পানীয়ে যথাযথভাৱে পালন কৰিব লাগিব।

(c) ভি-চিআইপি ৰেকৰ্ড আৰু ডেটা ব্যৱস্থাপনা

i) ভি-চিআইপিৰ সম্পূৰ্ণ তথ্য আৰু ৰেকৰ্ডিং ভাৰতত অৱস্থিত এটা প্ৰণালী/প্ৰণালীসমূহত ষ্ট'ৰ কৰা হ'ব। কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে ভিডিঅ' ৰেকৰ্ডিং নিৰাপদ আৰু সুৰক্ষিতভাৱে ষ্ট'ৰ কৰা হৈছে আৰু তাৰিখ আৰু সময়ৰ ষ্টাম্প বহন কৰিছে যিয়ে সহজ ঐতিহাসিক তথ্য সন্ধানৰ সুবিধা প্ৰদান কৰে। আৰবিআইৰ কেৱাইচি মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাত নিৰ্ধাৰিত ৰেকৰ্ড ব্যৱস্থাপনাৰ ওপৰত প্ৰচলিত নিৰ্দেশনাসমূহ ভি-চিআইপিৰ বাবেও প্ৰযোজ্য হ'ব।

ii) ভি-চিআইপি সম্পাদন কৰা বিষয়াৰ প্ৰমাণপত্ৰৰ সৈতে কাৰ্য্যকলাপৰ লগ ষ্ট'ৰ কৰা হ'ব।

18. নন-বেংকিং ফাইনেন্স কোম্পানীসমূহৰ (এনবিএফচি) বাবে সৰল প্ৰক্ৰিয়া): যদি ঋণ ল'ব বিচৰা কোনো ব্যক্তিয়ে নিৰ্দিষ্ট নথিপত্ৰসমূহ দেখুৱাব নোৱাৰে, তেন্তে কোম্পানীটোৱে নিজৰ বিবেচনামতে তলত উল্লেখ কৰা চৰ্তাৱলী সাপেক্ষে ঋণ একাউন্ট খুলিব পাৰে:

- কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকৰ পৰা এখন স্ব-প্ৰমাণিত ফটো প্ৰাপ্ত কৰিব।
- কোম্পানীৰ মনোনীত বিষয়াগৰাকীয়ে তেওঁৰ স্বাক্ষৰৰ অধীনত প্ৰমাণ কৰে যে ঋণ একাউন্ট খোলা ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ সন্মুখত তেওঁৰ স্বাক্ষৰ বা আঙুলিৰ ছাপ লগাইছে।
- ঋণ একাউন্টটো আৰম্ভণিতে বাৰ মাহৰ বাবে কাৰ্য্যকৰী হৈ থাকিব, যাৰ ভিতৰত চিডিডি সম্পন্ন কৰা হ'ব।
- তেওঁলোকৰ সকলো একাউন্টত একেলগে লোৱা ঋণ/বেলেঞ্চ যিকোনো সময়তে পঞ্চাশ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক হ'ব নোৱাৰিব।
- একেলগে লোৱা সকলো একাউন্টত মুঠ ঋণ এটা বছৰত এক লাখ টকাতকৈ অধিক হ'ব নোৱাৰিব।
- গ্ৰাহকক অৱগত কৰোৱা হ'ব যে তেওঁৰ দ্বাৰা ওপৰৰ (d) নিয়ম ভংগ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া সম্পূৰ্ণ নোহোৱালৈকে আৰু কোনো লেনদেনৰ অনুমতি দিয়া নহ'ব।
- যেতিয়া বেলেঞ্চ চল্লিশ হাজাৰ টকাত উপনীত হয় বা এটা বছৰত মুঠ ক্রেডিট আশী হাজাৰ টকাত উপনীত হয় তেতিয়া গ্ৰাহকক অৱগত কৰা হ'ব যে কেৱাইচি পৰিচালনাৰ বাবে উপযুক্ত নথিপত্ৰ দাখিল কৰিব লাগিব অন্যথা যেতিয়া সকলো একাউন্টত মুঠ জমা ধন ওপৰৰ নিৰ্দেশ (d) আৰু (e) ত নিৰ্ধাৰিত সীমা অতিক্ৰম কৰে তেতিয়া একাউন্টত কাম-কাজ বন্ধ কৰা হ'ব।
- কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকক অৱগত কৰিবলৈ আৰু কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ উপযুক্ত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব, য'ত বিফল হ'লে আৰু কোনো ডেবিটৰ অনুমতি দিয়া নহ'ব।
- ঋণ একাউন্টটো নিৰীক্ষণ কৰা হ'ব আৰু যেতিয়া এমএল/টিএফ কাৰ্য্যকলাপ বা অন্যান্য উচ্চ-বিপদাশংকাৰ পৰিস্থিতিৰ সন্দেহ হয়, তেতিয়া ধাৰা 15 বা ধাৰা 17 অনুসৰি গ্ৰাহকৰ পৰিচয় প্ৰতিষ্ঠা কৰা হ'ব।

19. কোম্পানীৰ এটা শাখা/কাৰ্যালয়ৰ দ্বাৰা এবাৰ কৰা কেৱাইচি সত্যাপন একে কোম্পানীৰ আন যিকোনো শাখা/কাৰ্যালয়লৈ ঋণ একাউন্ট স্থানান্তৰ কৰাৰ বাবে মান্য হ'ব, যদিহে সংশ্লিষ্ট ঋণ একাউন্টৰ বাবে ইতিমধ্যে সম্পূৰ্ণ কেৱাইচি সত্যাপন কৰা হৈছে আৰু সেইটো সময়ানুক্ৰমিক আপডেটৰ বাবে ডিউ নহয়।

অংশ II- একক মালিকানাধীন ফাৰ্মৰ বাবে চিডিডি কাৰ্যব্যৱস্থা

20. একক মালিকানাধীন ফাৰ্মৰ নামত ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে ব্যক্তিগৰাকীৰ (স্বত্বাধিকাৰী) চিডিডি সম্পন্ন কৰা হ'ব।
21. ওপৰোক্তবোৰৰ উপৰিও, মালিকানাধীন ফাৰ্মৰ নামত ব্যৱসায়/কাৰ্যকলাপৰ প্ৰমাণ হিচাপে তলত দিয়া যিকোনো দুটা নথিপত্ৰ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰও প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব:
- (a) পঞ্জীয়ন প্ৰমাণপত্ৰ সহ চৰকাৰে জাৰি কৰা উদ্যম পঞ্জীয়ন প্ৰমাণপত্ৰ (ইউআৰচি)
 - (b) দোকান আৰু প্ৰতিষ্ঠান আইনৰ অধীনত পৌৰ কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা প্ৰমাণপত্ৰ/অনুপ্তাপত্ৰ।
 - (c) বিক্ৰী আৰু আয়কৰ ৰিটাৰ্ণ।
 - (d) চিএছটি/ভিএটি/জিএছটি প্ৰমাণপত্ৰ (অস্থায়ী/চূড়ান্ত)
 - (e) বিক্ৰী কৰ/সেৱা কৰ/পেছাদাৰী কৰ কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা প্ৰমাণপত্ৰ/পঞ্জীয়ন নথি।
 - (f) ডিজিএফটিৰ কাৰ্যালয়ৰ দ্বাৰা মালিকানাধীন সংস্থালৈ জাৰি কৰা আইইচি (আমদানিকাৰী ৰপ্তানিকাৰী সংহিতা) বা আইনৰ অধীনত নিগমিত যিকোনো পেছাদাৰী সংস্থাৰ দ্বাৰা মালিকানাধীন সংস্থাটোৰ নামত জাৰি কৰা অনুপ্তাপত্ৰ/অনুশীলনৰ প্ৰমাণপত্ৰ।
 - (g) একমাত্ৰ স্বত্বাধিকাৰীৰ নামত সম্পূৰ্ণ আয়কৰ ৰিটাৰ্ণ (কেৱল স্বীকৃতি নহয়) য'ত ফাৰ্মৰ আয় প্ৰতিফলিত হয়, আয়কৰ কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে প্ৰমাণীকৰণ/স্বীকৃতি দিয়া হয়।
 - (h) ইউটিলিটি বিল যেনে বিদ্যুৎ, পানী, লেণ্ডলাইন টেলিফ'ন বিল ইত্যাদি।

22. যিবোৰ ক্ষেত্ৰত কোম্পানীয়ে সন্তুষ্ট হয় যে এনে দুটা নথিপত্ৰ প্ৰদান কৰাটো সম্ভৱ নহয়, কোম্পানীটোৱে তেওঁলোকৰ বিবেচনামতে ব্যৱসায়/কাৰ্যকলাপৰ প্ৰমাণ হিচাপে কেৱল সেই নথিপত্ৰৰ এটাহে গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

যদিহে কোম্পানীয়ে যোগাযোগ বিন্দু পৰীক্ষা কৰে আৰু এনে প্ৰতিষ্ঠানৰ অস্তিত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় অন্যান্য তথ্য আৰু স্পষ্টীকৰণ সংগ্ৰহ কৰে, আৰু নিজকে নিশ্চিত আৰু সন্তুষ্ট কৰে যে ব্যৱসায়িক কাৰ্যকলাপ মালিকানাধীন সংস্থাৰ ঠিকনাৰ পৰা সত্যাপন কৰা হৈছে।

অংশ III -আইনী সত্তাৰ বাবে চিডিডি কাৰ্যব্যৱস্থা

23. এটা কোম্পানীৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে , তলত উল্লেখ কৰা প্ৰতিটো নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব:
- (a) নিগমিত হোৱাৰ প্ৰমাণপত্ৰ
 - (b) মেম'ৰেণ্ডাম এণ্ড আৰ্টিক'লছ অৱ এ'চিয়েশ্বন
 - (c) কোম্পানীৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ
 - (d) পৰিচালক পৰিষদৰ পৰা এটা প্ৰস্তাৱ আৰু ইয়াৰ পৰিচালক, বিষয়া বা কৰ্মচাৰীসকলক ইয়াৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ দিয়া পাৱাৰ অৱ এটনী
 - (e) ক্ষেত্ৰ অনুসৰি, কোম্পানীৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ এটনী থকা হিতাধিকাৰী মালিক, ব্যৱস্থাপক, বিষয়া বা কৰ্মচাৰীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত চিডিডি নথিপত্ৰ।

(f) জ্যেষ্ঠ পৰিচালনা পদত অধিষ্ঠিত সংশ্লিষ্ট ব্যক্তিসকলৰ নাম; আৰু

(g) পঞ্জীয়নভুক্ত কাৰ্যালয় আৰু ইয়াৰ ব্যৱসায়ৰ প্ৰধান স্থান, যদি ই বেলেগ হয়

24. অংশীদাৰী প্ৰতিষ্ঠান এটাৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে , তলত উল্লেখ কৰা প্ৰতিটো নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব:

(a) পঞ্জীয়ন প্ৰমাণপত্ৰ

(b) অংশীদাৰীদ্বৰাৰ ডীড

(c) অংশীদাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ

(d) 16 নং দফাত নিৰ্দিষ্ট কৰা অনুসৰি, ক্ষেত্ৰ অনুসৰি, কোম্পানীৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ এটনী থকা হিতাধিকাৰী মালিক, হিতাধিকাৰী মালিক, ব্যৱস্থাপক, বিষয়া বা কৰ্মচাৰীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নথিপত্ৰ

(e) সকলো অংশীদাৰৰ নাম আৰু

(f) পঞ্জীয়নভুক্ত কাৰ্যালয়ৰ ঠিকনা আৰু ইয়াৰ ব্যৱসায়ৰ প্ৰধান স্থান, যদি ই বেলেগ হয়।

25. এটা ন্যাসৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে, তলত উল্লেখ কৰা প্ৰতিটো নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব:

(a) পঞ্জীয়ন প্ৰমাণপত্ৰ

(b) ন্যাসৰ ডীড

(c) ন্যাসৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা প্ৰ-পত্ৰ নং 60

(d) 16 নং দফাত নিৰ্দিষ্ট কৰা অনুসৰি, ক্ষেত্ৰ অনুসৰি, কোম্পানীৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ এটনী থকা হিতাধিকাৰী মালিক, হিতাধিকাৰী মালিক, ব্যৱস্থাপক, বিষয়া বা কৰ্মচাৰীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নথিপত্ৰ

(e) হিতাধিকাৰী, ন্যাসী, বসতি স্থাপনকাৰী, ৰক্ষক, যদি থাকে আৰু ন্যাসৰ লেখকসকলৰ নাম।

(f) ন্যাসৰ পঞ্জীভুক্ত কাৰ্যালয়ৰ ঠিকনা; আৰু

(g) ন্যাসী হিচাপে ভূমিকা পালন কৰা আৰু ন্যাসৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ ক্ষমতাপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিসকলৰ বাবে পইন্ট চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াত নিৰ্দিষ্ট কৰা অনুসৰি ট্ৰাষ্টী আৰু নথিপত্ৰৰ তালিকা।

26. এটা অনিগমিত সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায়েৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে , তলত দিয়া প্ৰতিটো নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব:

(a) অনিগমিত সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায়েৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সিদ্ধান্ত

(b) অনিগমিত সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায়েৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা ফৰ্ম নং 60

(c) ইয়াৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ প্ৰদান কৰা পাৱাৰ অৱ এটনী

(d) ক্ষেত্ৰ অনুসৰি, কোম্পানীৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ এটনী থকা হিতাধিকাৰী মালিক, ব্যৱস্থাপক, বিষয়া বা কৰ্মচাৰীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত চিডিডি নথিপত্ৰ

(e) এনে সংস্থা বা ব্যক্তিৰ নিকায়েৰ আইনী অস্তিত্ব সামূহিকভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ কোম্পানীয়ে প্ৰয়োজন কৰিব পৰা তথ্য।

ব্যখ্যা: পঞ্জীয়নভুক্ত নোহোৱা ন্যাস/অংশীদাৰী প্ৰতিষ্ঠানসমূহক 'অনিগমিত সংস্থা' শব্দটোৰ অধীনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হ'ব।

ব্যখ্যা: 'ব্যক্তিৰ নিকায়' শব্দটোত ছ'চাইটিসমূহ অন্তৰ্ভুক্ত।

27. আইনী ব্যক্তি (পূৰ্বৰ অংশত বিশেষভাৱে সামৰি লোৱা হোৱা নাই) যেনে ছ'চাইটি, বিশ্ববিদ্যালয় আৰু গাওঁ পঞ্চায়ত আদিৰ দৰে স্থানীয় নিকায় বা এনে আইনী ব্যক্তি বা ব্যক্তি বা ন্যাসৰ হৈ কাম কৰাৰ উদ্দেশ্য থকা গ্ৰাহকৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে, নিম্নলিখিত নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত আৰু সত্যাপন কৰা হ'ব:

- (a) প্ৰতিষ্ঠানটোৰ হৈ কাম কৰিবলৈ কৰ্তৃপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিৰ নাম দেখুওৱা নথিপত্ৰ;
- (b) গাইণ্ডটীয়া ব্যক্তিৰ বাবে পইন্ট চিডিডি প্ৰক্ৰিয়াত নিৰ্দিষ্ট কৰা নথিপত্ৰ, ইয়াৰ হৈ লেনদেন কৰিবলৈ এটনী থকা ব্যক্তিৰ আৰু
- (c) এনে এক সত্তা/আইনী ব্যক্তিৰ আইনী অস্তিত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ কোম্পানীৰ দ্বাৰা প্ৰয়োজনীয় নথিপত্ৰ।

অৱশ্যে এটা ন্যাসৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে ন্যাসীসকলে একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত বা আৰবিআই কেৱাইটি মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ ধাৰা 13ৰ দফা (b), (e) আৰু (f)ত নিৰ্দিষ্ট কৰা অনুসৰি লেনদেন কৰাৰ সময়ত তেওঁলোকৰ স্থিতি প্ৰকাশ কৰে।

অংশ IV - হিতাধিকাৰী মালিকৰ চিনাক্তকৰণ

28. প্ৰাকৃতিক ব্যক্তি নোহোৱা আইনী ব্যক্তিৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে, হিতাধিকাৰী মালিক চিনাক্ত কৰা হ'ব আৰু নিয়ম 9ৰ উপ-নিয়ম (3) অনুসৰি তেওঁৰ পৰিচয় সত্যাপন কৰাৰ বাবে সকলো যুক্তিসংগত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

- (a) য'ত গ্ৰাহক বা নিয়ন্ত্ৰণকাৰী স্বাৰ্থৰ গৰাকী হৈছে (i) ভাৰতৰ ষ্টক এক্সচেঞ্জত তালিকাভুক্ত কোনো সত্তা, বা (ii) ই কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা অধিসূচিত আৰু এনে অধিকাৰক্ষেত্ৰত ষ্টক এক্সচেঞ্জত তালিকাভুক্ত কোনো সত্তা, বা (iii) ই এনে তালিকাভুক্ত সত্তাৰ সহায়ক সংস্থা; তেনে সত্তাৰ কোনো অংশীদাৰ বা হিতাধিকাৰী মালিকৰ পৰিচয় চিনাক্ত আৰু সত্যাপন কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই।
- (b) ন্যাস/মনোনীত ব্যক্তি বা বিশ্বাসী একাউন্টৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহকে আন এগৰাকী ব্যক্তিৰ হৈ ন্যাসী/মনোনীত ব্যক্তি হিচাপে কাম কৰি আছে নে আন কোনো মধ্যস্থতাকাৰী হিচাপে কাম কৰি আছে সেয়া নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। এনে ক্ষেত্ৰত, মধ্যস্থতাকাৰী আৰু যাৰ হৈ তেওঁলোকে কাম কৰি আছে সেই ব্যক্তিসকলৰ পৰিচয়ৰ সন্তোষজনক প্ৰমাণ, লগতে ন্যাসৰ প্ৰকৃতি বা অন্য ব্যৱস্থাৰ সবিশেষ প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব।

অংশ V - চলি থকা যথামথ সাৱধানতা অৱলম্বন

29. কোম্পানীটোৱে গ্ৰাহকসকলৰ লেনদেনসমূহ গ্ৰাহক, গ্ৰাহকৰ ব্যৱসায় আৰু বিপদাশংকাৰ প্ৰফাইল আৰু পুঁজি/সম্পদৰ উৎস সম্পৰ্কে তেওঁলোকৰ জ্ঞানৰ সৈতে সুসংগত হোৱাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ চলি থকা যথামথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিব।

30. সুক্ষ্ম নিৰীক্ষণৰ প্ৰয়োজন হোৱা কাৰকসমূহৰ সাধাৰণতাৰ প্ৰতি পক্ষপাতিত্ব নকৰাকৈ নিম্নলিখিত ধৰণৰ লেনদেনসমূহ নিৰ্দিষ্টভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব লাগিব:

- (a) বৃহৎ আৰু জটিল লেনদেন, আৰু যিবোৰৰ অস্বাভাৱিক আৰ্হি আছে, গ্ৰাহকৰ স্বাভাৱিক আৰু প্ৰত্যাশিত কাৰ্যকলাপৰ সৈতে অসামঞ্জস্যপূৰ্ণ, যাৰ কোনো স্পষ্ট অৰ্থনৈতিক যুক্তি বা বৈধ উদ্দেশ্য নাই।
- (b) নিৰ্ধাৰিত সীমা অতিক্ৰম কৰা লেনদেনসমূহ।
- (c) গ্ৰাহকৰ প্ৰফাইলৰ সৈতে অসামঞ্জস্যপূৰ্ণ উচ্চ একাউন্ট টাৰ্ণঅ'ভাৰ।

(d) তৃতীয় পক্ষৰ চেক, ড্ৰাফ্ট আদি প্ৰদান কৰা। চলি থকা যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ বাবে, কোম্পানীটোৱে ফলপ্ৰসূ নিৰীক্ষণ সমৰ্থন কৰিবলৈ কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা আৰু যন্ত্ৰ শিক্ষণ (এআই এণ্ড এমএল) প্ৰযুক্তিকে ধৰি উপযুক্ত উদ্ভাৱন গ্ৰহণ কৰাৰ কথা বিবেচনা কৰিব পাৰে।

31. নিৰীক্ষণৰ পৰিসৰ গ্ৰাহকৰ বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীৰ সৈতে সংলগ্ন কৰা হ'ব।

ব্যাখ্যা: উচ্চ বিপদাশংকাৰ একাউন্টবোৰ অধিক তীব্ৰ নিৰীক্ষণৰ অধীন হ'ব লাগিব।

(a) একাউন্টসমূহৰ বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ সময়ানুক্ৰমিক পৰ্যালোচনাৰ এক ব্যৱস্থাপ্ৰণালী, য'ত এনে সময়ানুক্ৰমিকতা **কমেও ছয় মাহত এবাৰ** হয়, আৰু উচ্চতাপৰ যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ ব্যৱস্থা প্ৰয়োগ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা স্থাপন কৰা হ'ব।

32. কেৱাইচি আপডে'ট/সময়ানুক্ৰমিক আপডে'ট কৰা

চিডিডিৰ অধীনত সংগ্ৰহ কৰা তথ্য বা তথ্য আপ-টু-ডেট আৰু প্ৰাসংগিক ৰখাটো নিশ্চিত কৰি কোম্পানীয়ে কেৱাইচিৰ সাময়িক আপডে'টৰ বাবে এক বিপদাশংকা-আধাৰিত পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিব, বিশেষকৈ য'ত অধিক বিপদাশংকা থাকে। তথাপিও, ঋণ একাউন্ট খোলা/অন্তিমবাৰ কেৱাইচি আপডে'ট কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা নিম্নোক্ত কাৰ্যপদ্ধতি অনুসৰি উচ্চ বিপদাশংকাৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে কমেও প্ৰতি দুবছৰত এবাৰ, মধ্যমীয়া বিপদাশংকাৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে প্ৰতি আঠ বছৰত এবাৰ আৰু কম বিপদাশংকাৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে প্ৰতি দহ বছৰত এবাৰকৈ সময়ানুক্ৰমিক আপডে'ট কৰা হ'ব।

a) গাইণ্ডটীয়া গ্ৰাহক

কেৱাইচি তথ্যৰ কোনো সালসলনি নাই: কেৱাইচি তথ্যত কোনো পৰিৱৰ্তন নোহোৱাৰ ক্ষেত্ৰত, এই সন্দৰ্ভত গ্ৰাহকৰ পৰা কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা গ্ৰাহকৰ ইমেইল-আইডি, কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা গ্ৰাহকৰ মোবাইল নম্বৰ, ডিজিটেল চেনেল (যেনে অনলাইন বেংকিং/ইণ্টাৰনেট বেংকিং, কোম্পানীৰ মোবাইল এপ্লিকেছন) পত্ৰ আদিৰ জৰিয়তে এক স্ব-ঘোষণা প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব।

ঠিকনা পৰিৱৰ্তন: কেৱল গ্ৰাহকৰ ঠিকনাৰ সবিশেষ পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা গ্ৰাহকৰ ইমেইল-আইডি, কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা গ্ৰাহকৰ মোবাইল নম্বৰ, ডিজিটেল চেনেল (যেনে অনলাইন বেংকিং/ইণ্টাৰনেট বেংকিং, কোম্পানীৰ মোবাইল এপ্লিকেছন) পত্ৰ ইত্যাদিৰ জৰিয়তে গ্ৰাহকৰ পৰা নতুন ঠিকনাৰ স্ব-ঘোষণা প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব, আৰু ঘোষণা কৰা ঠিকনাটো দুমাহৰ ভিতৰত ইতিবাচক নিশ্চিতকৰণৰ জৰিয়তে প্ৰমাণীকৰণ কৰা হ'ব, যেনে ঠিকনা সত্যাপন পত্ৰ, যোগাযোগ বিন্দু সত্যাপন, ডেলিভাৰেবল আদি।

তদুপৰি, কোম্পানীটোৱে নিৰ্দেশনাৰ 3 (a) (xiv)ত নিৰ্ধাৰিত অ'ভিডি বা ডীমড অ'ভিডিৰ এটা প্ৰতিলিপি বা নিৰ্দেশনাৰ ধাৰা 3 (ক) (x) ত নিৰ্ধাৰিত ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰসমূহ, সময়ানুক্ৰমিক আপডেটৰ সময়ত গ্ৰাহকে ঘোষণা কৰা, ঠিকনাৰ প্ৰমাণৰ উদ্দেশ্যে প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰে। অৱশ্যে, এনে প্ৰয়োজনীয়তা কোম্পানীটোৱে তেওঁলোকৰ আভ্যন্তৰীণ কেৱাইচি নীতিত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিব লাগিব যিটো কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা বা পৰিষদৰ দ্বাৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰা সমিতিৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে অনুমোদিত কৰা হৈছে।

সেইসকল গ্ৰাহকৰ একাউন্ট, যিসকল একাউন্ট খোলাৰ সময়ত নাবালক আছিল, তেওঁলোক সাবালক হোৱাৰ পাছত: যিসকল গ্ৰাহকৰ বাবে নাবালক অৱস্থাত একাউন্ট খোলা হৈছিল, তেওঁলোকৰ সাবালক হোৱাৰ পাছত নতুন ফট' প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব আৰু সেই সময়ত কোম্পানীৰ ওচৰত বৰ্তমানৰ চিডিডি মানদণ্ড অনুসৰি চিডিডি নথিপত্ৰ উপলব্ধ হোৱাটো নিশ্চিত কৰিব লাগিব। য'তেই প্ৰয়োজন হয়, কোম্পানীয়ে এনে গ্ৰাহকৰ অৰ্থাৎ যিসকল গ্ৰাহকৰ বাবে নাবালক অৱস্থাত একাউন্ট খোলা হৈছিল, তেওঁলোক সাবালক হোৱাৰ পাছত নতুন কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া কৰিব পাৰে।

নন-ফেচ টু ফেচ ম'ডত আধাৰ অ'টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচি সময়ানুক্ৰমিক আপডে'ট কৰাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। স্পষ্ট কৰিবলৈ, নন-ফেচ টু ফেচ ম'ডত আধাৰ অ'টিপি আধাৰিত ই-কেৱাইচিৰ জৰিয়তে কৰা কেৱাইচি আপডেইছন/সময়ানুক্ৰমিক আপডেইছনৰ ক্ষেত্ৰত ওপৰত উল্লেখ কৰা নম্বৰ পইণ্ট নম্বৰ 16ত নিৰ্ধাৰিত চৰ্তাৱলী প্ৰযোজ্য নহ'ব।

বৰ্তমানৰ ঠিকনাৰ ঘোষণা, যদি বৰ্তমানৰ ঠিকনাটো আধাৰৰ ঠিকনাৰ পৰা পৃথক হয়, তেন্তে এই ক্ষেত্ৰত ইতিবাচক নিশ্চিতকৰণৰ প্ৰয়োজন নহ'ব। কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে আধাৰ প্ৰমাণীকৰণৰ বাবে ম'বাইল নম্বৰটো গ্ৰাহকৰ প্ৰফাইলত তেওঁলোকৰ ওচৰত উপলব্ধ ম'বাইল নম্বৰৰ দৰে একে, যাতে যিকোনো প্ৰতাৰণা প্ৰতিৰোধ কৰিব পাৰি।

b) ব্যক্তিৰ বাহিৰে আন গ্ৰাহক:

কেৱাইচি তথ্যত কোনো সালসলনি নাই: আইনী সত্তা (এলই) গ্ৰাহকৰ কেৱাইচি তথ্যত কোনো পৰিৱৰ্তন নোহোৱাৰ ক্ষেত্ৰত, এই সন্দৰ্ভত এলই গ্ৰাহকৰ পৰা কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা ইয়াৰ ইমেইল আইডি, ডিজিটেল চেনেল (যেনে অনলাইন বেংকিং/ইণ্টাৰনেট বেংকিং, কোম্পানীৰ মোবাইল এপ্লিকেছন) এই সন্দৰ্ভত এলইৰ দ্বাৰা অনুমোদিত বিষয়াৰ পৰা পত্ৰ, ব'ৰ্ডৰ ৰিজ'লিউছন আদিৰ জৰিয়তে এক স্ব-ঘোষণা প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব। ইয়াৰ উপৰিও, কোম্পানীটোৱে এই প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত নিশ্চিত কৰিব যে তেওঁলোকৰ ওচৰত উপলব্ধ হিতাধিকাৰী মালিকানৰ (বিঅ ') তথ্য সঠিক আৰু ইয়াক আপ-টু-ডেট ৰাখিবলৈ প্ৰয়োজন যিমাৰ প্ৰয়োজন হয়, সিমান আপডে'ট কৰিব।

কেৱাইচি তথ্যত সালসলনি: কেৱাইচি তথ্যৰ পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীয়ে নতুন এলই গ্ৰাহকক অন-ব'ৰ্ড কৰাৰ বাবে প্ৰযোজ্য সমতুল্য কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া হাতত ল'ব।

c) অতিৰিক্ত ব্যৱস্থা: ওপৰোক্তবোৰৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে,

বৰ্তমানৰ চিডিডি মানদণ্ড অনুসৰি গ্ৰাহকৰ কেৱাইচি নথিপত্ৰ ইয়াৰ সৈতে উপলব্ধ। গ্ৰাহকৰ তথ্যত কোনো পৰিৱৰ্তন নহ'লেও এইটো প্ৰযোজ্য যদিও কোম্পানীৰ ওচৰত উপলব্ধ নথিপত্ৰসমূহ বৰ্তমানৰ চিডিডি মানদণ্ড অনুসৰি নহয়। তদুপৰি, যদি কোম্পানীৰ ওচৰত উপলব্ধ চিডিডি নথিপত্ৰৰ মান্যতা কেৱাইচিৰ সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ সময়ত সমাপ্ত হয়, তেন্তে কোম্পানীয়ে নতুন গ্ৰাহকক অন-ব'ৰ্ড কৰাৰ বাবে প্ৰযোজ্য সমতুল্য কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া হাতত ল'ব।

গ্ৰাহকৰ পেন সৰ্বিশেষ, যদি কোম্পানীৰ ওচৰত উপলব্ধ থাকে, কেৱাইচিৰ সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ সময়ত জাৰি কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ ডেটাৰেছৰ পৰা সত্যাপন কৰা হয়।

সময়ানুক্ৰমিক আপডে'ট কৰাৰ বাবে গ্ৰাহকৰ পৰা স্ব-ঘোষণাকে ধৰি প্ৰাসংগিক নথিপত্ৰ (সমূহ) প্ৰাপ্ত হোৱাৰ তাৰিখ উল্লেখ কৰি গ্ৰাহকক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও, কেৱাইচিৰ নিয়মীয়া আপডেটৰ সময়ত গ্ৰাহকৰ পৰা প্ৰাপ্ত তথ্য/নথিপত্ৰসমূহ কোম্পানীৰ ৰেকৰ্ড/ডেটাৰেছত তৎক্ষণাত আপডে'ট কৰাটো নিশ্চিত কৰা হ'ব আৰু কেৱাইচি সৰ্বিশেষ আপডে'ট কৰাৰ তাৰিখ উল্লেখ কৰি গ্ৰাহকক এক তথ্য প্ৰদান কৰা হ'ব।

গ্ৰাহকৰ সুবিধা নিশ্চিত কৰিবলৈ, কোম্পানীটোৱে কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদৰ দ্বাৰা বা পৰিষদৰ দ্বাৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰা সমিতিৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে অনুমোদিত তেওঁলোকৰ আভ্যন্তৰীণ কেৱাইচি নীতিৰ ক্ষেত্ৰত যিকোনো শাখাত কেৱাইচিৰ সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ সুবিধা উপলব্ধ কৰাৰ কথা বিবেচনা কৰিব পাৰে।

কোম্পানীয়ে নিজৰ বিকল্প অনুসৰি অ'ভিডি প্ৰদান কৰা বা আধাৰ প্ৰমাণীকৰণ/অফলাইন সত্যাপনৰ বাবে সন্মতি প্ৰদান কৰাৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাহকৰ ভৌতিক উপস্থিতিৰ ওপৰত জোৰ দিব পাৰে, য'ত একাউণ্টধাৰী/সকলৰ ভৌতিক উপস্থিতিৰ প্ৰয়োজন হোৱাৰ যথেষ্ট কাৰণ আছে। সাধাৰণতে, মেইল/ডাক আদিৰ জৰিয়তে গ্ৰাহকে ফৰৱাৰ্ড কৰা অ'ভিডি/সন্মতি গ্ৰহণযোগ্য হ'ব।

কোম্পানীয়ে সময় অনুসৰি কেৱাইচি আপডেট কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক বিপদাশংকা-ভিত্তিক দৃষ্টিভঙ্গী গ্ৰহণ কৰিব। কোম্পানীয়ে গ্ৰহণ কৰা যিকোনো অতিৰিক্ত আৰু ব্যতিক্ৰমী ব্যৱস্থা, যিবোৰ অন্যথা ওপৰোক্ত নিৰ্দেশনাৰ অধীনত বাধ্যতামূলক নহয়, যেনে শেহতীয়া ফট'গ্ৰাফ প্ৰাপ্ত কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা, গ্ৰাহকৰ ভৌতিক উপস্থিতিৰ প্ৰয়োজনীয়তা, কেৱল কোম্পানীৰ শাখাত কেৱাইচিৰ সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ প্ৰয়োজনীয়তা য'ত একাউন্ট বজাই ৰখা হয়, নিম্নতম নিৰ্দিষ্ট সময়সীমা আদিতকৈ কেৱাইচি আপডেটৰ অধিক সঘন সময়ানুক্ৰমিকতা আদি, কোম্পানীৰ পৰিচালক পৰিষদ বা পৰিষদৰ দ্বাৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰা সমিতিৰ দ্বাৰা যথাযথভাৱে অনুমোদিত আন্তঃস্থৰীণ কেৱাইচি নীতিত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা হ'ব।

d) কোম্পানীটোৱে গ্ৰাহকসকলক পৰামৰ্শ দিব যে পিএমএল নিয়ম মানি চলিবলৈ, ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক/একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক স্থাপনৰ সময়ত গ্ৰাহকে দাখিল কৰা নথিপত্ৰত যিকোনো আপডে'টৰ ক্ষেত্ৰত আৰু তাৰ পাছত, প্ৰয়োজন অনুসৰি; গ্ৰাহকে এনে নথিপত্ৰৰ আপডে'ট কোম্পানীৰ ওচৰত দাখিল কৰিব। কোম্পানীৰ ফালৰ পৰা ৰেকৰ্ডসমূহ আপডে'ট কৰাৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাহকসকলে তেওঁলোকৰ নথিপত্ৰসমূহ আপডে'ট কৰাৰ 30 দিনৰ ভিতৰত এইটো কৰিব লাগিব।

33. বৰ্তমানৰ গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা জাননী দিয়া তাৰিখৰ ভিতৰত স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-ডকুমেন্ট বা ফৰ্ম নং 60 প্ৰাপ্ত কৰিব, যিটো ব্যৰ্থ হ'লে কোম্পানীয়ে স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-ডকুমেন্ট বা ফৰ্ম নং 60 নম্বৰটো গ্ৰাহকে দাখিল নকৰা পৰ্যন্ত সাময়িকভাৱে কাৰ্যকলাপ বন্ধ কৰে।

যদিহে ঋণ একাউন্টৰ বাবে সাময়িকভাৱে কাৰ্যকলাপ বন্ধ কৰাৰ আগতে (অৰ্থাৎ আৰু যিকোনো ডেবিট স্বগিত কৰি) কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকক এক সুলভ জাননী আৰু শুনানিৰ যুক্তিসংগত সুযোগ দিব। ইয়াৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে ইয়াৰ আন্তঃস্থৰীণ নীতিত বৃদ্ধ বয়সৰ বাবে বা অন্যথা, আঘাত, ৰোগ বা দুৰ্বলতাৰ বাবে, আৰু এনে ধৰণৰ কাৰণত, স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-ডকুমেন্ট বা প্ৰ-পত্ৰ নং 60 প্ৰদান কৰিব নোৱাৰা গ্ৰাহকসকলৰ বাবে অব্যাহত সেৱাৰ বাবে উপযুক্ত ৰেহাই (সমূহ) অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব। এনে ধৰণৰ গ্ৰাহক সম্পৰ্ক অৱশ্যে উন্নত নিৰীক্ষণৰ অধীন হ'ব।

অৱশ্যে, যদি কোম্পানীৰ সৈতে বৰ্তমানৰ ঋণ-ভিত্তিক সম্পৰ্ক থকা এগৰাকী গ্ৰাহকে কোম্পানীক লিখিতভাৱে দিয়ে যে তেওঁ তেওঁৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-ডকুমেন্ট বা ফৰ্ম নং 60 দাখিল কৰিব নিবিচাৰে, কোম্পানীটোৱে ঋণ একাউন্ট বন্ধ কৰিব (অৰ্থাৎ আৰু যিকোনো ডেবিট স্বগিত ৰাখিব) আৰু গ্ৰাহকৰ বাবে প্ৰযোজ্য চিনাক্তকৰণ নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত কৰি গ্ৰাহকৰ পৰিচয় প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ পিছত সকলো দায়বদ্ধতা যথাযথভাৱে নিষ্পত্তি কৰা হ'ব।

ব্যাখ্যা -এই ধাৰাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, একাউন্টৰ সন্দৰ্ভত "অস্থায়ীভাৱে কাৰ্যকৰীকৰণ বন্ধ কৰা"ৰ অৰ্থ হ'ব গ্ৰাহকে এই ধাৰাৰ ব্যৱস্থাসমূহ মানি চলা সময়লৈকে কোম্পানীটোৱে সেই একাউন্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত সকলো লেনদেন বা কাৰ্যকলাপ অস্থায়ীভাৱে স্বগিত ৰখা। ঋণ একাউন্টৰ দৰে সম্পত্তি একাউন্টৰ ক্ষেত্ৰত, একাউন্টত কাৰ্যকৰীকৰণ বন্ধ কৰাৰ উদ্দেশ্যে কেৱল ক্রেডিটৰ অনুমতি দিয়া হ'ব।

অংশ VI - উচ্চাপৰ আৰু সৰলীকৃত যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ কাৰ্যপদ্ধতি

A. উচ্চাপৰ যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বন

34. নন-ফেচ-টু ফেচ গ্ৰাহকৰ অন-ব'ৰ্ডিং ঋণ একাউন্ট (অন-ব'ৰ্ডিং আধাৰ অ'টিপিৰ বাহিৰে): কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে প্ৰথম পৰিশোধ/বিতৰণটো আন এটা কোম্পানীৰ সৈতে গ্ৰাহকৰ কেৱাইচি-কমপ্লাইড একাউন্টৰ জৰিয়তে প্ৰভাৱিত হ'ব, যাৰ ফলত নন-ফেচ-টু ফেচ গ্ৰাহকসকলৰ ক্ষেত্ৰত অৱলম্বন কৰা যথাযথ সাৱধানতা বৃদ্ধি হ'ব।

নন-ফেচ-টু ফেচ অন-ব'ৰ্ডিং কোম্পানীটোৱে গ্ৰাহকক শাৰীৰিকভাৱে বা ভি-চিআইপিৰ জৰিয়তে সাক্ষাৎ নকৰাকৈ গ্ৰাহকৰ সৈতে সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাত সহায় কৰে। এই শাখাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে এনেধৰণৰ নন-ফেচ-টু ফেচ ম'ডৰ ভিতৰত আছে চিক্ৰাইচিআৰ, ডিজিটাল, সমতুল্য ই-ডকুমেন্ট আদিৰ দৰে ডিজিটেল চেনেলৰ ব্যৱহাৰ, আৰু অনা-ডিজিটেল পদ্ধতি যেনে এনআৰআই আৰু পিআইঅ'ৰ বাবে অনুমতি দিয়া অতিৰিক্ত প্ৰমাণপত্ৰ প্ৰদানকাৰী কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত অ'ভিডিৰ প্ৰতিলিপি

প্রাপ্ত কৰা। কোম্পানীটোৱে নন-ফেচ-টু ফেচ গ্ৰাহকৰ অন-ব'ৰ্ডিঙৰ বাবে নিম্নলিখিত ইডিডি ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব (পইন্ট নং 16 ৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহকৰ অন-ব'ৰ্ডিঙৰ বাহিৰে)

- যদি কোম্পানীয়ে ভি-চিআইপি প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছে, তেন্তে ইয়াক ৰিম'ট অন-ব'ৰ্ডিঙৰ বাবে গ্ৰাহকক প্ৰথম বিকল্প হিচাপে প্ৰদান কৰা হ'ব। এইটো পুনৰ উল্লেখ কৰা হৈছে যে ভি-চিআইপিৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত মানদণ্ড আৰু প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰণ কৰা প্ৰক্ৰিয়াসমূহক আৰবিআই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে ফেচ-টু-ফেচ চিআইপিৰ সৈতে সমানভাৱে বিবেচনা কৰা হ'ব।
- জালিয়াতি প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ, লেনদেনৰ অ'টিপি, লেনদেনৰ আপডে'ট আদিৰ বাবে বিকল্প ম'বাইল নম্বৰবোৰ চিডিডিৰ পাছত এনে একাউন্টৰ সৈতে সংযুক্ত কৰা নহ'ব। কেৱল ঋণ একাউন্ট খোলাৰ বাবে ব্যৱহৃত ম'বাইল নম্বৰৰ পৰাই লেনদেনৰ অনুমতি দিয়া হ'ব। কোম্পানীটোৱে ইয়াৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ নিয়ম আৰু চৰ্তাৱলীত (এমআইটিচি) এনে ঋণ একাউন্টত ম'বাইল নম্বৰ সলনি কৰাৰ অনুৰোধৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ বাবে যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ শক্তিশালী প্ৰক্ৰিয়াটো সংজ্ঞায়িত কৰিছে।
- বৰ্তমান ঠিকনাৰ প্ৰমাণ লাভ কৰাৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে ঋণ একাউন্টত কাৰ্যকলাপৰ অনুমতি দিয়াৰ আগতে ইতিবাচক নিশ্চিতকৰণৰ জৰিয়তে বৰ্তমান ঠিকনাটো সত্যাপন কৰিব লাগিব। ঠিকনা সত্যাপন পত্ৰ, যোগাযোগ বিন্দু সত্যাপন, ডেলিভাৰেবল আদিৰ দৰে মাধ্যমৰ দ্বাৰা ইতিবাচক নিশ্চিতকৰণ সম্পন্ন কৰিব পাৰি।
- কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকৰ পৰা পেন প্ৰাপ্ত কৰিব আৰু প্ৰদানকাৰী কৰ্তৃপক্ষৰ সত্যাপনৰ সুবিধাৰ পৰা পেন সত্যাপন কৰা হ'ব।
- এনে একাউন্টত প্ৰথম লেনদেন গ্ৰাহকৰ বৰ্তমানৰ কেৱাইচি অনুসৰণ কৰা বেংক একাউন্টৰ পৰা ক্রেডিট হ'ব লাগিব।
- এনে গ্ৰাহকসকলক উচ্চ-বিপদাশংকাৰ গ্ৰাহক হিচাপে শ্ৰেণীবদ্ধ কৰা হ'ব আৰু নন-ফেচ টু ফেচ ম'ডত খোলা একাউন্টবোৰ গ্ৰাহকৰ পৰিচয় ফেচ-টু-ফেচ বা ভি-চিআইপিৰ জৰিয়তে সত্যাপন নকৰালৈকে উচ্চাপৰ নিৰীক্ষণৰ অধীন হ'ব।

35. ৰাজনৈতিকভাৱে উন্মুক্ত ব্যক্তিৰ ঋণ একাউন্ট (পিইপি)

A. কোম্পানীৰ ওচৰত পিইপিৰ সৈতে সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাৰ বিকল্প থাকিব (সেয়া গ্ৰাহক হিচাপে বা হিতাধিকাৰী মালিক হিচাপেই হওক) যদিহে গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বন কৰাৰ উপৰিও:

- গ্ৰাহক বা হিতাধিকাৰী মালিক এগৰাকী পিইপি হয় নে নহয় সেইটো নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ কোম্পানীৰ ওচৰত উপযুক্ত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা ব্যৱস্থা আছে;
- পুঁজি/সম্পদৰ উৎস প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে কোম্পানীয়ে যুক্তিসংগত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে;
- পিইপিৰ বাবে ঋণ একাউন্ট খোলাৰ অনুমোদন গ্ৰাহক গ্ৰহণ নীতি অনুসৰি জ্যেষ্ঠ পৰ্যায়ত লোৱা হয়;
- এনে সকলো ঋণ একাউন্টৰ ওপৰত নিৰন্তৰভাৱে নিৰীক্ষণ বৃদ্ধি কৰা হয়;
- এজন বৰ্তমানৰ গ্ৰাহক বা বৰ্তমানৰ ঋণ একাউন্টৰ হিতাধিকাৰী মালিক পৰৱৰ্তী সময়ত পিইপি হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত, ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক অব্যাহত ৰাখিবলৈ জ্যেষ্ঠ ব্যৱস্থাপনাৰ অনুমোদন লাভ কৰা হয়;
- চলি থকা ভিত্তিত বৰ্ধিত নিৰীক্ষণকে ধৰি পিইপিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য চিডিডি ব্যৱস্থাসমূহ প্ৰযোজ্য।

B. এই নিৰ্দেশনাৱলী পিইপিৰ পৰিয়ালৰ সদস্য বা ঘনিষ্ঠ সহযোগীসকলৰ বাবেও প্ৰযোজ্য হ'ব।

*ব্যাখ্যা:-এই শাখাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, "ৰাজনৈতিকভাৱে উন্মুক্ত ব্যক্তি" (পিইপি) হৈছে ৰাষ্ট্ৰ/চৰকাৰৰ মুৰব্বী, জ্যেষ্ঠ ৰাজনীতিবিদ, জ্যেষ্ঠ চৰকাৰী বা ন্যায়িক বা সামৰিক বিষয়া, ৰাজ্যিক মালিকানাধীন নিগমৰ জ্যেষ্ঠ কাৰ্যবাহী আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাজনৈতিক দলৰ বিশ্বাসকলকে ধৰি বিদেশী ৰাষ্ট্ৰৰ দ্বাৰা বিশিষ্ট ৰাজহুৱা কাৰ্যৰ দায়িত্ব লাভ কৰা বা কৰা হোৱা ব্যক্তি।

36. পেছাদাৰী মধ্যস্থতাকাৰীৰ দ্বাৰা খোলা গ্ৰাহক ঋণ একাউন্টসমূহ:

কোম্পানীয়ে আইনৰ অধীনত কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত পেছাদাৰী মধ্যস্থতাকাৰীৰ জৰিয়তে ঋণ একাউন্ট খোলাৰ সময়ত নিশ্চিত কৰিব যে:

- এগৰাকী একক গ্ৰাহকৰ হৈ কোনো পেছাদাৰী মধ্যস্থতাকাৰীয়ে ঋণ একাউন্ট খোলাৰ সময়ত গ্ৰাহকক চিনাক্ত কৰা হ'ব।

- (b) কোম্পানীৰ ওচৰত মিউচুৱেল ফাণ্ড, পেনশ্বন ফাণ্ড বা অন্য ধৰণৰ ফাণ্ডৰ দৰে সংস্থান হৈ পেছাদাৰী মধ্যস্থতাকাৰীৰ দ্বাৰা পৰিচালিত 'পুল্ড' একাউন্ট ৰখাৰ বিকল্প থাকিব।
- (c) কোম্পানীয়ে এনে পেছাদাৰী মধ্যস্থতাকাৰীৰ ঋণ একাউন্ট খুলিব নোৱাৰিব যি কোনো গ্ৰাহকৰ গোপনীয়তাৰ দ্বাৰা আবদ্ধ আৰু যি কোম্পানীলৈ গ্ৰাহকৰ সবিশেষ সদৰী কৰাত নিষেধাঙ্গা আৰোপ কৰে।
- (d) কোম্পানীৰ স্তৰত য 'ত মধ্যস্থতাকাৰীৰ হাতত থকা পুঁজি একত্ৰিত নহয়, আৰু য'ত প্ৰতিগৰাকী হিতাধিকাৰী মালিকৰ বাবে 'উপ-একাউন্ট' আছে গৰাকীৰ বাবে দায়ী, বা য'ত এনে পুঁজি কোম্পানীৰ স্তৰত একত্ৰিত কৰা হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত কোম্পানীয়ে হিতাধিকাৰী মালিকৰ সন্ধান কৰিব।
- (e) কোম্পানীয়ে নিজৰ বিবেচনামতে কোনো মধ্যস্থতাকাৰীৰ দ্বাৰা কৰা 'গ্ৰাহকৰ ক্ষেত্ৰত লোৱা যথাযথ সাৱধানতাৰ (চিডিডি) ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব, যদিহে মধ্যস্থতাকাৰী এক নিয়ন্ত্ৰিত আৰু নিৰীক্ষণ কৰা সংস্থা হয় আৰু ইয়াৰ গ্ৰাহকৰ কেৱাইটি প্ৰয়োজনীয়তা মানি চলিবলৈ পৰ্যাপ্ত ব্যৱস্থা আছে।
- (টোকা: * 04 জানুৱাৰী, 2024 তাৰিখৰ আৰবিআইৰ চাৰ্কুলাৰ অনুসৰি, সংস্থা দফা 3 (xvii)-ৰাজনৈতিকভাৱে উল্লেখিত ব্যক্তিসকল আঁতৰাই পেলোৱা হৈছে আৰু দফা 35-] ৰাজনৈতিকভাৱে উল্লেখিত ব্যক্তিসকলৰ ঋণ একাউন্ট (পিইপি)ৰ ব্যাখ্যা হিচাপে যোগ দিয়া হৈছে।

(f) গ্ৰাহকক জনাৰ চূড়ান্ত দায়িত্ব কোম্পানীৰ হাতত থাকে।

B. সৰলীকৃত যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বন

37. আত্মসহায়ক গোটৰ (এছএইচজি) বাবে সৰলীকৃত নিয়মাবলী সৰল কৰা হৈছে

- (a) আত্মসহায়ক গোটৰ ঋণ একাউন্ট খোলাৰ সময়ত আত্মসহায়ক গোটৰ সকলো সদস্যৰ চিডিডিৰ প্ৰয়োজন নহ'ব।
- (b) সকলো কাৰ্যবাহীৰ চিডিডি যথেষ্ট হ'ব।
- (c) এছএইচজিৰ সকলো সদস্যৰ চিডিডি এছএইচজিটোৰ ক্রেডিট লিংক কৰাৰ সময়ত হাতত ল'ব পাৰি।

38. বিদেশী প'ৰ্টফ'লিও বিনিয়োগকাৰী (এফপিআই)ৰ বাবে সৰলীকৃত কেৱাইটি নিয়ম

আয়কৰ (এফএটিচিএ/চিআৰএছ) নিয়ম সাপেক্ষে, সংযুক্তি IIত সবিশেষ দিয়া অনুসৰি, চৰকাৰ, আৰবিআই আৰু ছেবিৰ দ্বাৰা জাৰি কৰা প্ৰযোজ্য বিদেশী মুদ্রা আৰু ছিকিউৰিটিজ মাৰ্কাৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি যোগ্য এফপিআইৰ সৈতে লেনদেন/সম্পৰ্ক প'ৰ্টফ'লিও বিনিয়োগ আঁচনি (পিআইএছ)ৰ অধীনত বিনিয়োগৰ উদ্দেশ্যে কেৱাইটি নথিপত্ৰ গ্ৰহণ কৰি কৰা হ'ব।

অৱশ্যে কোম্পানীটোৱে এফপিআই বা এফপিআইৰ হৈ কাম কৰা গ্ল'বেল কাষ্ট'ডিয়ানৰ পৰা অংগীকাৰপত্ৰ গ্ৰহণ কৰিব যে প্ৰয়োজন হ'লে, সংযুক্তি IIত বৰ্ণনা কৰা ৰেহাই দিয়া নথিপত্ৰসমূহ দাখিল কৰা হ'ব।

39. কম বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে নথিপত্ৰৰ এক সূচক তালিকা সংযুক্তি III-ত নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে।

অধ্যায় VII

ৰেকৰ্ড পৰিচালনা

40. পিএমএল আইন আৰু নিয়মৰ বিধানৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰাহকৰ একাউন্টৰ তথ্যৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ, সংৰক্ষণ আৰু প্ৰতিবেদনৰ সন্দৰ্ভত নিম্নলিখিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব। কোম্পানীটোৱে এইসমূহ কৰিব,

- (a) লেনদেনৰ তাৰিখৰ পৰা **কমেও পাঁচ বছৰ** কোম্পানী আৰু গ্ৰাহকৰ মাজত ঘৰুৱা আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় দুয়োটা লেনদেনৰ সকলো প্ৰয়োজনীয় ৰেকৰ্ড বজাই ৰাখিব;

- (b) ঋণ একাউন্ট খোলাৰ সময়ত/সম্পৰ্ক আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত আৰু ব্যৱসায়িক সম্পৰ্কৰ সময়ত গ্ৰাহকৰ চিনাক্তকৰণ আৰু তেওঁলোকৰ ঠিকনা সম্পৰ্কীয় তথ্যসমূহ ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক শেষ হোৱাৰ **অন্তত পাঁচ বছৰৰ** বাবে সংৰক্ষণ কৰিব;
- (c) অনুৰোধ অনুসৰি সক্ষম কৰ্তৃপক্ষলৈ দ্ৰুতভাৱে চিনাক্তকৰণ ৰেকৰ্ড আৰু লেনদেনৰ তথ্য উপলব্ধ কৰা;
- (d) ধন সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধ (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005 (পিএমএল নিয়ম, 2005) ৰ নিয়ম 3 ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত লেনদেনৰ সঠিক ৰেকৰ্ড বজাই ৰখাৰ ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰা।
- (e) পিএমএল নিয়ম 3-ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত লেনদেনৰ সন্দৰ্ভত সকলো প্ৰয়োজনীয় তথ্য বজাই ৰাখিব যাতে ব্যক্তিগত লেনদেনৰ পুনৰ্গঠনৰ অনুমতি দিয়া যায়, যাৰ ভিতৰত আছে:
- (i) লেনদেনৰ প্ৰকৃতি;
- (ii) লেনদেনৰ পৰিমাণ আৰু যি মূদ্ৰাত ইয়াক চিহ্নিত কৰা হৈছিল;
- (iii) লেনদেন সম্পন্ন হোৱাৰ তাৰিখ; আৰু
- (iv) লেনদেনৰ পক্ষসমূহ।
- (f) তথ্যৰ সঠিক ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে এনে এক ব্যৱস্থা বিকশিত কৰা যাতে যেতিয়াই প্ৰয়োজন হয় বা সক্ষম কৰ্তৃপক্ষৰ দ্বাৰা অনুৰোধ কৰাৰ সময়ত তথ্য সহজে আৰু দ্ৰুতভাৱে উদ্ধাৰ কৰিব পাৰি;
- (ছ) তেওঁলোকৰ গ্ৰাহকৰ পৰিচয় আৰু ঠিকনাৰ ৰেকৰ্ড, আৰু নিয়ম 3-ত উল্লেখ কৰা লেনদেনৰ সন্দৰ্ভত ৰেকৰ্ড কঠিন বা কোমল ফৰ্মেটত ৰাখিব।

ব্যাখ্যা - এই শাখাৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে, "চিনাক্তকৰণ সম্পৰ্কীয় ৰেকৰ্ড", "চিনাক্তকৰণ ৰেকৰ্ড" আদি অভিব্যক্তিবোৰত চিনাক্তকৰণ তথ্য, একাউন্ট ফাইল, ব্যৱসায়িক চিঠিপত্ৰ আৰু হাতত লোৱা যিকোনো বিশ্লেষণৰ ফলাফলৰ আপডেট কৰা ৰেকৰ্ড অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব।

40A. কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে জনসেৱামূলক সংস্থা হোৱা গ্ৰাহকসকলৰ ক্ষেত্ৰত, এনে গ্ৰাহকসকলৰ বিৱৰণ নীতি আয়োগৰ DARPAN পৰ্টেলত পঞ্জীয়ন কৰা হৈছে। যদি সেইবোৰ পঞ্জীয়ন কৰা নহয়, তেন্তে কোম্পানীটোৱে DARPAN পৰ্টেলত সবিশেষ পঞ্জীয়ন কৰিব। কোম্পানীটোৱে গ্ৰাহক আৰু কোম্পানীৰ মাজৰ ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক শেষ হোৱাৰ পাছত বা একাউন্টটো বন্ধ হোৱাৰ পাছত, যিটোৱেই পাছত হয়, পাঁচ বছৰৰ বাবে এনে পঞ্জীয়ন ৰেকৰ্ড ৰাখিব লাগিব।

অধ্যায় VIII

বিত্তীয় চোৰাংচোৱা গোটেই প্ৰতিবেদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা-ভাৰত

41. কোম্পানীটোৱে ইয়াৰ নিয়ম 7 অনুসৰি পিএমএল (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005ৰ নিয়ম 3ত উল্লেখ কৰা বিত্তীয় চোৰাংচোৱা গোটেই-ভাৰত (এফআইইউ-আইএনডি)ৰ সঞ্চালকক তথ্য প্ৰদান কৰিব।

ব্যাখ্যা: নিয়ম 7 ৰ উপ-নিয়ম 3 আৰু 4 ৰ সংশোধনীৰ সন্দৰ্ভত 2015 চনৰ 22 ছেপ্টেম্বৰত জাননী দিয়া তৃতীয় সংশোধনী বিধিৰ মতে, এফআইইউ-আইএনডিৰ সঞ্চালকৰ নিয়ম 3 ৰ উপ-নিয়ম (1)ৰ বিভিন্ন দফাত উল্লেখ কৰা লেনদেনসমূহ চিনাক্ত কৰাৰ বাবে প্ৰতিবেদন প্ৰদান কৰা সত্তাসমূহলৈ নিৰ্দেশনা জাৰি কৰা, তেওঁলোকক তথ্য প্ৰদানৰ প্ৰকাৰৰ বিষয়ে নিৰ্দেশ দিয়া আৰু তথ্য প্ৰদানৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি নিৰ্দিষ্ট কৰাৰ ক্ষমতা থাকিব।

42. নিৰ্ধাৰিত প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰাত প্ৰতিবেদন প্ৰতিষ্ঠানসমূহক সহায় কৰিবলৈ এফআইইউ-আইএনডি আৰু প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুতকৰণ উপযোগিতা আৰু প্ৰতিবেদন মান্যকৰণ ইউটিলিটিৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত/প্ৰকাশ কৰা প্ৰতিবেদনৰ ফৰ্মেট আৰু ব্যাপক প্ৰতিবেদন ফৰ্মেট নিৰ্দেশনাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হ'ব। এফআইইউ-আইএনডিয়ে নিজৰ ৱেবছাইটত প্ৰদান কৰা ইলেক্ট্ৰনিক নগদ লেনদেন

প্ৰতিবেদন (চিটিআৰ)/সন্দেহজনক লেনদেন প্ৰতিবেদন (এছটিআৰ) দাখিল কৰিবলৈ সম্পাদনাযোগ্য ইলেক্ট্ৰনিক ইউটিলিটিসমূহ কোম্পানীটোৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব যি এতিয়াও তেওঁলোকৰ লাইভ লেনদেন তথ্যৰ পৰা চিটিআৰ/এছটিআৰ আহৰণৰ বাবে উপযুক্ত প্ৰযুক্তিগত সঁজুলি ইনষ্টল/গ্ৰহণ কৰা নাই। কোম্পানীৰ প্ৰধান বিষয়াসকল, যাৰ সকলো শাখা সম্পূৰ্ণৰূপে কম্পিউটাৰাইজড নহয়, তেওঁলোকৰ এতিয়াও কম্পিউটাৰাইজড নোহোৱা শাখাৰ পৰা লেনদেনৰ সবিশেষ উলিওৱাৰ আৰু এফআইইউ-আইএনডিৰ দ্বাৰা ইয়াৰ ৱেবছাইট <http://fiuindia.gov.in>ত উপলব্ধ কৰা অনুসৰি চিটিআৰ/এছটিআৰৰ সম্পাদনাযোগ্য ইলেক্ট্ৰনিক ইউটিলিটিসমূহৰ সহায়ত তথ্যসমূহ ইলেক্ট্ৰনিক ফাইলত ভৰোৱাৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা থাকিব। প্ৰতিবেদন দিব লগা চিটিআৰ/এছটিআৰৰ নমুনাৰ তালিকাখন চিনাক্তকৰণৰ বাবে সংযুক্তি-IVত সংলগ্ন কৰা হৈছে।

43. এফআইইউ-আইএনডিৰ সঞ্চালকক তথ্য প্ৰদান কৰাৰ সময়ত, নিয়মটোত নিৰ্ধাৰিত সময়সীমাৰ বাহিৰত প্ৰতিবেদন নিদিয়াকৈ থকাৰ প্ৰতিটো দিনৰ পলম বা ভুলকৈ উপস্থাপন কৰা লেনদেন সংশোধন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত লেনদেনৰ প্ৰতিটো দিনৰ পলম এক পৃথক উলংঘন হিচাপে গঠন কৰা হ'ব। কোম্পানীয়ে কেৱল এছটিআৰ দাখিল কৰাৰ ভিত্তিত ঋণ একাউন্টৰ কাম-কাজত কোনো বাধা দিব নোৱাৰিব। কোম্পানীয়ে এছটিআৰ প্ৰদান কৰাৰ তথ্য কঠোৰভাৱে গোপনীয় ৰাখিব। এইটো নিশ্চিত কৰা হ'ব যে কোনো পৰ্যায়তে গ্ৰাহকৰ ওচৰত যাতে কোনো ধৰণৰ টিপ অফ নাথাকে।

প্ৰতিটো কোম্পানী, ইয়াৰ সঞ্চালক, বিষয়া আৰু সকলো কৰ্মচাৰীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে পিএমএল (ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ) নিয়ম, 2005ৰ নিয়ম 3ত উল্লেখ কৰা ৰেকৰ্ডৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু সঞ্চালকক তথ্য প্ৰদান কৰাটো গোপনীয়। অৱশ্যে, এনে গোপনীয়তাৰ প্ৰয়োজনীয়তাই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ ধাৰা 4(b)ৰ অধীনত লেনদেন আৰু কাৰ্যকলাপৰ যিকোনো বিশ্লেষণৰ তথ্য স্বেয়াৰ কৰাত বাধা নিদিয়, যিবোৰ অস্বাভাৱিক যেন লাগে, যদি এনে কোনো বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

44. কোম্পানীটোৰ হাতত পৰ্যাপ্ত ব্যৱস্থা, প্ৰক্ৰিয়া আৰু কাৰ্যপদ্ধতি থাকিব, যি ব্যৱসায়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ইলেক্ট্ৰনিক মাধ্যমৰ জৰিয়তে আৰু সন্দেহজনক লেনদেনৰ ফলপ্ৰসূ চিনাক্তকৰণ আৰু প্ৰতিবেদন সক্ষম কৰিবলৈ উপযুক্ত।

শক্তিশালী ছফ্টৱেৰ, লেনদেনবোৰ বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু গ্ৰাহকৰ আপডেট কৰা প্ৰফাইলৰ সৈতে অসামঞ্জস্যপূৰ্ণ হলে সতৰ্কবাৰ্তা নিষ্ক্ষেপ কৰাটো সন্দেহজনক লেনদেনৰ ফলপ্ৰসূ চিনাক্তকৰণ আৰু প্ৰতিবেদনৰ অংশ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব।

অধ্যায় IX

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চুক্তিৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয়তা/দায়বদ্ধতা

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাৰ পৰা যোগাযোগ -

বেআইনী কাৰ্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) (ইউএপিএ) আইন, 1967 ৰ অধীনত দায়বদ্ধতাঃ -

45. কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে বেআইনী কাৰ্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) (ইউএপিএ) আইন, 1967 ৰ ধাৰা 51A আৰু ইয়াৰ সংশোধনীৰ মতে, সন্ত্ৰাসবাদী লিংক থকা বুলি সন্দেহ কৰা ব্যক্তি আৰু সংস্থাৰ তালিকাত দেখা দিয়া ব্যক্তি/সংস্থাৰ নামত তেওঁলোকৰ কোনো ঋণ একাউন্ট নাই, যিবোৰ ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ দ্বাৰা অনুমোদিত আৰু সময়ে সময়ে বিতৰণ কৰা হয়। দুয়োটা তালিকাৰ সবিশেষ তলত দিয়া ধৰণৰ:

(a) "আইএছআইএল (দা'ইছ) আৰু আল-কায়দা নিষেধাজ্ঞা তালিকা", য'ত আল-কায়দাৰ সৈতে জড়িত ব্যক্তি আৰু সংস্থাৰ নাম অন্তৰ্ভুক্ত আছে। আইএছআইএল আৰু আল-কায়দা নিষেধাজ্ঞাৰ শেহতীয়া তালিকা ইয়াত উপলব্ধ

<https://scsanctions.un.org/ohz5jen-al-qaida.html>

(b) তেওঁ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ প্ৰস্তাৱ 1988 (2011) অনুসৰি প্ৰতিষ্ঠা আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰা "তালিবান নিষেধাজ্ঞা তালিকা", য'ত তালিবানৰ সৈতে জড়িত ব্যক্তি আৰু সংস্থাৰ নাম অন্তৰ্ভুক্ত আছে <https://scsanctions.un.org/3ppp1en-taliban.htm>ত উপলব্ধ

কোম্পানীটোৱে সময়ে সময়ে সংশোধিত সন্তাসবাদ প্ৰতিৰোধ আৰু দমন (নিৰাপত্তা পৰিষদৰ প্ৰস্তাৱসমূহৰ ৰূপায়ণ) আদেশ, 2007ৰ সূচীত উপলব্ধ তালিকাসমূহ উল্লেখ কৰাটোও নিশ্চিত কৰিব। ওপৰোক্ত তালিকাসমূহ, অৰ্থাৎ UNSC নিষেধাজ্ঞা তালিকা আৰু তালিকাসমূহ, সময়ে সময়ে সংশোধিত সন্তাসবাদ প্ৰতিৰোধ আৰু দমন (নিৰাপত্তা পৰিষদৰ প্ৰস্তাৱসমূহৰ ৰূপায়ণ) আদেশ, 2007ৰ সূচীত উপলব্ধ, দৈনিক ভিত্তিত সত্যাপন কৰা হ'ব আৰু সংযোজন, মচি পেলোৱা বা অন্যান্য পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত তালিকাসমূহৰ যিকোনো পৰিৱৰ্তন কোম্পানীয়ে সূক্ষ্মভাৱে পালনৰ বাবে বিবেচনা কৰিব।

46. 14 মাৰ্চ, 2019/2 ফেব্ৰুৱাৰী, 2021 তাৰিখৰ ইউএপিএ অধিসূচনাৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয় আৰু সময়ে সময়ে সংশোধন কৰিব পৰা গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ক পৰামৰ্শ দিয়াৰ উপৰিও তালিকাত থকা যিকোনো ব্যক্তি/সংস্থাৰ সৈতে মিল থকা ঋণ একাউন্টৰ সবিশেষ এফআইইউ-আইএনডিলৈ ৰিপ'ৰ্ট কৰা হ'ব।

47. ওপৰোক্তবোৰৰ উপৰিও, সময়ে সময়ে আন যিকোনো অধিকাৰক্ষেত্ৰ/সংস্থাৰ ক্ষেত্ৰত ৰিজাৰ্ড বেংকে প্ৰচাৰ কৰা অন্যান্য UNSCR সমূহৰ ওপৰতো গুৰুত্ব দিয়া হ'ব।

48. বেআইনী কাৰ্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) আইন, 1967 ৰ ধাৰা 51A অনুসৰি ঋণ একাউন্ট ক্ৰীজ কৰা

ইউএপিএৰ অধীনত চৰকাৰে নিৰ্ধাৰণ কৰা কাৰ্যপদ্ধতি কঠোৰভাৱে অনুসৰণ কৰা হ'ব আৰু যিমান দূৰ প্ৰযোজ্য হয়, ইয়াৰ সৈতে নিখুঁতভাৱে পালন নিশ্চিত কৰা হ'ব।

বিশেষভাৱে, কোম্পানীটোৱে ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় প্ৰযোজ্য নিৰ্দেশনাসমূহৰ অনুপালন নিশ্চিত কৰিব:

- নিৰ্ধাৰিত তালিকাসমূহ ইলেক্ট্ৰনিক ৰূপত আপডেট কৰি ৰাখক আৰু নিৰ্দেশৰ সূচীত তালিকাভুক্ত ব্যক্তি বা সংস্থাসমূহ, ইয়াত নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তি/সংস্থা হিচাপে উল্লেখ কৰা হৈছে, তেওঁলোকৰ ওচৰত বেংক একাউন্ট, ষ্টক বা বীমা পলিচী আদিৰ ৰূপত থকা কোনো পুঁজি, বিত্তীয় সম্পত্তি বা অৰ্থনৈতিক সম্পদ বা সম্পৰ্কিত সেৱা আছে নে নাই সেয়া পৰীক্ষা কৰিবলৈ নিয়মীয়াভাৱে নিৰ্ধাৰিত পেৰামিটাৰসমূহ পৰীক্ষা কৰা।
- যদি তেওঁলোকৰ কোনো গ্ৰাহকৰ বিৱৰণ নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তি/সংস্থাৰ বিৱৰণৰ সৈতে মিল খায়, তেন্তে কোম্পানীয়ে তৎক্ষণাত, এনে গ্ৰাহকক বিচাৰি উলিওৱাৰ সময়ৰ পৰা 24 ঘণ্টাতকৈ দৈৰ্ঘ্য নোহোৱাকৈ, এনে গ্ৰাহকৰ খাতাত থকা পুঁজি, বিত্তীয় সম্পদ বা অৰ্থনৈতিক সম্পদ বা সম্পৰ্কিত সেৱাৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণ যুটীয়া সচিব (চিটিচিআৰ) গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়, ফেক্স নম্বৰ 011-23092569 ত আৰু টেলিফোনত 011-23092736 ত জনাব। ডাকযোগে প্ৰেৰণ কৰাৰ উপৰিও সবিশেষ ই-মেইল আইডি: jsctcr-mha@gov.inত অৱশ্যেই প্ৰেৰণ কৰিব লাগিব।
- কোম্পানীয়ে ওপৰত উল্লেখ কৰা যোগাযোগৰ এটা প্ৰতিলিপি ঋণ একাউন্ট থকা ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ ইউএপিএ ন'ডেল বিষয়া আৰু নিয়ন্ত্ৰক আৰু এফআইইউ -আইএনডিলৈ প্ৰেৰণ কৰিব।
- নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তি/সংস্থাৰ বিৱৰণৰ সৈতে কোনো গ্ৰাহকৰ মিল হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীয়ে নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তিসকলক বিত্তীয় লেনদেন কৰাৰ পৰা প্ৰতিৰোধ কৰিব, যুটীয়া সচিব (চিটিচিআৰ) গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়লৈ জনোৱাৰ অধীনত, ফেক্স নম্বৰ 011-23092569 ত আৰু টেলিফোনৰ জৰিয়তে 011-23092736 ত যোগাযোগ কৰিব। ডাকযোগে প্ৰেৰণ কৰাৰ উপৰিও সবিশেষ ই-মেইল আইডি: jsctcr-mha@gov.in ত অৱগত কৰিব লাগিব।
- কোম্পানীয়ে এফআইইউ -আইএনডিৰ সৈতে এক সন্দেহজনক লেনদেন প্ৰতিবেদন (এছটিআৰ) দাখিল কৰিব, য'ত ওপৰৰ অনুচ্ছেদ (ii)-ৰ দ্বাৰা সামৰি লোৱা একাউন্টসমূহৰ সকলো লেনদেন সামৰি লোৱা হ'ব, নিৰ্ধাৰিত ফৰ্মেট অনুসৰি সম্পন্ন কৰা হ'ব বা চেষ্টা কৰা হ'ব।
- ক্ৰীজ কৰাটো উপযুক্ত হিচাপে প্ৰযোজ্য হ'ব। ঋণ একাউন্টৰ ক্ষেত্ৰত আৰু ডেবিটৰ অনুমতি দিয়া নহ'ব। বৰ্তমানৰ ডিপ'জিটৰ ক্ষেত্ৰত, পুঁজি ক্ৰীজ কৰা হ'ব।

ব্যক্তি বা সত্তা এজন নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তি নহয় বুলি পৰীক্ষা কৰাৰ পিছত ক্ৰীজিং ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা অনিচ্ছাকৃতভাৱে প্ৰভাৱিত ব্যক্তি/সংস্থাৰ পুঁজি, বিত্তীয় সম্পত্তি বা অৰ্থনৈতিক সম্পদ বা সম্পৰ্কিত সেৱাৰ ক্ৰীজ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া

- (a) যিকোনো ব্যক্তি বা সত্তা, যদি তেওঁলোকৰ মালিকানাধীন/থকা বৰ্তমানৰ ডিপ'জিট বা ঋণ একাউন্টটো অসাবধানতাবশত ফ্রীজ কৰা হৈছে বুলি প্রমাণ কৰিবলৈ প্রমাণ আছে, তেওঁলোকে প্রয়োজনীয় প্রমাণ প্রদান কৰি আবেদন লিখিতভাৱে দাখিল কৰিব।
- (b) কোম্পানীয়ে এনে আবেদন লাভ কৰিলে, ই কোনো ব্যক্তি বা সত্তাৰ দ্বাৰা প্রদান কৰা প্রাসংগিক সম্পত্তিৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণৰ সৈতে ধন, বিত্তীয় সম্পত্তি বা অর্থনৈতিক সম্পদ বা সম্পৰ্কিত সেৱাসমূহ অসাবধানতাবশতঃ ফ্রীজ কৰা হৈছে বুলি অৱগত কৰি আবেদনৰ এটা প্রতিলিপি দুই দিনৰ ভিতৰত গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ৰ চিটিচিআৰ বিভাগৰ ন'ডেল বিষয়াৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিব।
- (c) গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ৰ চিটিচিআৰ বিভাগৰ ইউএপিএ ন'ডেল বিষয়া হিচাপে যুটীয়া সচিব (চিটিচিআৰ) গৃহ পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ে ব্যক্তি/সত্তাৰ দ্বাৰা প্রদান কৰা প্রমাণৰ ভিত্তিত প্রয়োজন হ'ব পৰা সত্যাত্মান কৰিব, আৰু যদি সন্তুষ্ট হয়, তেন্তে তেওঁ কোম্পানীকে ধৰি আন পক্ষক জনোৱাৰ অধীনত এনে আবেদনকাৰীৰ মালিকানাধীন/ৰখা পুঁজি, বিত্তীয় সম্পত্তি বা অর্থনৈতিক সম্পদ বা সম্পৰ্কিত সেৱাসমূহ ফ্রীজ কৰি দিয়াৰ বাবে 15টা কৰ্মদিনৰ ভিতৰত নিৰ্দেশ দিব। অৱশ্যে, যদি কোনো কাৰণত 15টা কৰ্মদিনৰ ভিতৰত সম্পত্তি ফ্রীজ কৰাৰ নিৰ্দেশ দিয়া সম্ভৱ নহয়, তেন্তে চি. টি. চি. আৰ. বিভাগৰ ইউএপিএ ন'ডেল বিষয়াই আবেদনকাৰীক অৱগত কৰিব।

49. গণ ধ্বংসৰ অন্ত্র (ডব্লিউএমডি) আৰু তেওঁলোকৰ ডেলিভাৰী ছিষ্টেম (বেআইনী কাৰ্যকলাপ প্ৰতিৰোধ) আইন, 2005 (ডব্লিউএমডি আইন, 2005) ৰ অধীনত দায়বদ্ধতা :

- (a) কোম্পানীয়ে "গণ ধ্বংসৰ অন্ত্র (ডব্লিউএমডি) আৰু তেওঁলোকৰ ডেলিভাৰী ছিষ্টেম (বেআইনী কাৰ্যকলাপ প্ৰতিৰোধ) আইন, 2005-ৰ ধাৰা 12A ৰ ৰূপায়ণৰ বাবে কাৰ্যপদ্ধতি" ৰ সৈতে সূক্ষ্মভাৱে অনুপালন নিশ্চিত কৰিব, যিটো ভাৰত চৰকাৰৰ বিত্ত মন্ত্ৰালয়ৰ দ্বাৰা 01, ছেপ্টেম্বৰ, 2023 তাৰিখৰ নিৰ্দেশৰ দ্বাৰা ডব্লিউএমডি আইন, 2005-ৰ ধাৰা 12 এ-ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে (আৰবিআই মাষ্টাৰ নিৰ্দেশনাৰ সংযুক্তি III)।
- (b) উপৰোক্ত আদেশৰ অনুচ্ছেদ 3 অনুসৰি, কোম্পানীটোৱে নিৰ্ধাৰিত তালিকাত থকা বিৱৰণৰ সৈতে ব্যক্তি/সত্তাৰ বিৱৰণ মিলিলে লেনদেন নকৰাটো নিশ্চিত কৰিব।
- (c) তদুপৰি, কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকৰ সৈতে সম্পৰ্ক স্থাপনৰ সময়ত আৰু নিৰ্ধাৰিত তালিকাত থকা ব্যক্তি আৰু সত্তাসমূহে বেংক একাউন্ট আদিৰ ৰূপত কোনো পুঁজি, বিত্তীয় সম্পত্তি আদি ৰাখিছে নে নাই সেয়া পৰীক্ষা কৰিবলৈ নিৰ্ধাৰিত মাপকাঠিৰ ওপৰত এক চেক চলাব।
- (d) ওপৰোক্ত ক্ষেত্ৰসমূহত মিল থকাৰ ক্ষেত্ৰত, কোম্পানীয়ে তৎক্ষণাত পুঁজি, বিত্তীয় সম্পত্তি বা অর্থনৈতিক সম্পদৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণৰ সৈতে লেনদেনৰ সবিশেষ ডব্লিউএমডি আইন, 2005-ৰ ধাৰা 12Aৰ অধীনত ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰাৰ কৰ্তৃত্ব হিচাপে মনোনীত কেন্দ্ৰীয় ন'ডেল বিষয়া (চিএনঅ') ক অৱগত কৰিব। যোগাযোগৰ এটা প্রতিলিপি একাউন্ট/লেনদেন অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাজ্যিক ন'ডেল বিষয়া আৰু আৰবিআইলৈ প্ৰেৰণ কৰা হ'ব। কোম্পানীটোৱে এফআইইউ-আইএনডিৰ সৈতে এটা এছটিআৰ দাখিল কৰিব, য'ত ওপৰত সামৰি লোৱা, সম্পন্ন কৰা বা চেষ্টা কৰা একাউন্টসমূহৰ সকলো লেনদেন সামৰি লোৱা হ'ব।
- উল্লেখ্য যে নিৰ্দেশটোৰ 1 নং অনুচ্ছেদ অনুসৰি এফআইইউ-ইণ্ডিয়াৰ সঞ্চালকক চিএনঅ' হিচাপে মনোনীত কৰা হৈছে।
- (e) কোম্পানীয়ে এফআইইউ-ইণ্ডিয়াৰ প'ৰ্টেলত উপলব্ধ সময়ে সময়ে সংশোধিত নিৰ্ধাৰিত তালিকাখন উল্লেখ কৰিব পাৰে।
- (f) যদি কোনো গ্ৰাহকৰ হাতত থকা পুঁজি বা সম্পত্তি ডব্লিউএমডি আইন, 2005ৰ 12A ধাৰাৰ উপধাৰা (2) ৰ দফা (a) বা (b)ৰ অধীনত পৰিব বুলি সন্দেহৰ বাহিৰে বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থাকে, তেন্তে কোম্পানীয়ে এনে ব্যক্তি/সত্তাক ইমেইল, ফেক্স আৰু ডাকযোগে চিএনঅ'ক অৱগত কৰাৰ অধীনত পলম নকৰাকৈ বিত্তীয় লেনদেন কৰাত বাধা দিব।
- (g) যদি কোম্পানীয়ে চিএনঅ'ৰ পৰা ধাৰা 12Aৰ অধীনত সম্পত্তি জব্দ কৰাৰ নিৰ্দেশ লাভ কৰে, তেন্তে কোম্পানীয়ে পলম নকৰাকৈ নিৰ্দেশ মানি চলিবলৈ প্রয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।
- (h) আদেশৰ 7 নং অনুচ্ছেদ অনুসৰি পুঁজি আদি বন্ধ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া পালন কৰা হ'ব। সেই অনুসৰি, আনফ্রীজ কৰা সম্পৰ্কে এজন ব্যক্তি/সত্তাৰ পৰা লাভ কৰা আবেদনৰ প্রতিলিপি কোম্পানীয়ে ফ্রীজ কৰা সম্পত্তিৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণৰ সৈতে, আবেদনকাৰীয়ে দিয়া অনুসৰি, ইমেইল, ফেক্স আৰু ডাকযোগে, দুদিনৰ ভিতৰত চিএনঅ'লৈ প্ৰেৰণ কৰিব লাগিব।

50. কোম্পানীয়ে প্ৰতিদিনে <https://www.mea.gov.in/Implementation-of-UNSC-Sanctions-DPRK.htm> ত উপলব্ধ 'UNSCR 1718 নিষেধাজ্ঞাৰ মনোনীত ব্যক্তি আৰু প্ৰতিষ্ঠানৰ তালিকা' পৰীক্ষা কৰিব। সংযোজন,মটি পেলোৱা বা আন পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত তালিকাত যিকোনো পৰিৱৰ্তন বিবেচনা কৰা আৰু লগতে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে সংশোধন কৰা 'কোৰিয়া গণৰাজ্যৰ আদেশ'ৰ সৈতে অনুপালন নিশ্চিত কৰা। 'ৰ' ওপৰত নিৰাপত্তা পৰিষদৰ প্ৰস্তাৱৰ ৰূপায়ণ 2017,

50A. উপৰোক্তবোৰৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে বিবেচনা কৰিব-(a) অন্যান্য UNSCR আৰু (খ) ইউএপিএ, 1967ৰ প্ৰথম অনুসূচী আৰু চতুৰ্থ অনুসূচীত থকা তালিকা আৰু ইউএপিএৰ ধাৰা 51A আৰু ডব্লিউএমডি আইনৰ ধাৰা 12Aৰ ৰূপায়ণ সন্দৰ্ভত চৰকাৰী নিৰ্দেশসমূহ মানি চলিবলৈ ইয়াৰ যিকোনো সংশোধনী।

50B. ভাৰত সদস্য আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা যিকোনো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাই আহ্বান জনোৱাৰ সময়ত কোম্পানীটোৱে প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

51. এফএটিএফৰ পৰামৰ্শসমূহ প্ৰয়োগ নকৰা বা অপৰ্যাপ্তভাৱে প্ৰয়োগ নকৰা অধিকাৰক্ষেত্ৰসমূহ

(a) ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংকে সময়ে সময়ে প্ৰচাৰ কৰা এফএটিএফৰ বিবৃতি আৰু এফএটিএফৰ পৰামৰ্শসমূহ অপৰ্যাপ্তভাৱে প্ৰয়োগ নকৰা দেশসমূহক চিনাক্ত কৰাৰ বাবে ৰাজহুৱাভাৱে উপলব্ধ তথ্য বিবেচনা কৰা হ'ব। কোম্পানীয়ে এফএটিএফৰ দ্বাৰা আহ্বান জনোৱা দেশসমূহৰ পৰা প্ৰাকৃতিক আৰু আইনী ব্যক্তিৰ (বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানকে ধৰি) সৈতে ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক আৰু লেনদেনৰ ক্ষেত্ৰত কাৰ্য্যকৰী আৰু বিপদাশংকাৰ সৈতে আনুপাতিক উন্নত উপযুক্ত পৰিশ্ৰম ব্যৱস্থা প্ৰয়োগ কৰিব।

(b) এফএটিএফৰ প্ৰস্তাৱত অন্তৰ্ভুক্ত এফএটিএফৰ পৰামৰ্শ আৰু অধিকাৰ ক্ষেত্ৰত অপৰ্যাপ্তভাৱে প্ৰয়োগ নকৰা দেশসমূহৰ ব্যক্তিৰ সৈতে (আইনী ব্যক্তি আৰু অন্যান্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানকে ধৰি) ব্যৱসায়িক সম্পৰ্ক আৰু লেনদেনৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হ'ব।

ব্যাখ্যা: ওপৰত (a) আৰু (b)ত উল্লেখ কৰা প্ৰক্ৰিয়াবোৰে এফএটিএফৰ বিবৃতিত উল্লেখ কৰা দেশ আৰু অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ সৈতে বৈধ বাণিজ্য আৰু ব্যৱসায়িক লেনদেন কৰাত কোম্পানীক বাধা নিদিয়।

(c) এফএটিএফৰ বিবৃতিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ ব্যক্তি (আইনী ব্যক্তি আৰু অন্যান্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানকে ধৰি) আৰু এফএটিএফৰ পৰামৰ্শসমূহ অপৰ্যাপ্তভাৱে প্ৰয়োগ নকৰা দেশসমূহৰ সৈতে লেনদেনৰ পটভূমি আৰু উদ্দেশ্য পৰীক্ষা কৰা হ'ব, আৰু সকলো নথিপত্ৰৰ সৈতে লিখিত ফলাফলবোৰ ৰখা হ'ব আৰু অনুৰোধত ৰিজাৰ্ভ বেংক/অন্যান্য প্ৰাসংগিক কৰ্তৃপক্ষলৈ উপলব্ধ কৰা হ'ব।

51A. কোম্পানীক নিষেধাজ্ঞাৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণৰ বাবে নাম পৰীক্ষাৰ ফলপ্ৰসূ ৰূপায়ণৰ বাবে শেহতীয়া প্ৰযুক্তিগত উদ্ভাৱন আৰু সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰা হৈছে।

অধ্যায় X

আন নিৰ্দেশনা

52. গোপনীয়তাৰ দায়িত্ব আৰু তথ্যৰ আদান-প্ৰদান:

(a) কোম্পানী আৰু গ্ৰাহকৰ মাজত চুক্তিভিত্তিক সম্পৰ্কৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা গ্ৰাহকৰ তথ্য সম্পৰ্কে কোম্পানীয়ে গোপনীয়তা বজাই ৰাখিব।

(b) ঋণ একাউন্ট খোলাৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাহকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা তথ্য গোপনীয় বুলি গণ্য কৰা হ'ব আৰু ইয়াৰ সবিশেষ ক্ৰছ বিক্ৰীৰ উদ্দেশ্যে বা গ্ৰাহকৰ স্পষ্ট অনুমতি অবিহনে আন কোনো উদ্দেশ্যৰ বাবে প্ৰকাশ কৰা নহ'ব।

- (c) চৰকাৰ আৰু অন্যান্য সংস্থাৰ পৰা ডেটা/তথ্যৰ অনুৰোধ বিবেচনা কৰোঁতে, কোম্পানীয়ে নিজকে সন্তুষ্ট কৰিব যে বিচৰা তথ্য এনে প্ৰকৃতিৰ নহ'ব যিয়ে কোম্পানীৰ লেনদেনত গোপনীয়তা সম্পৰ্কীয় আইনৰ ব্যৱস্থাসমূহ উলংঘন কৰিব।
- (d) উক্ত নিয়মৰ ব্যতিক্ৰমসমূহ তলত দিয়া ধৰণৰ হ'ব:
- য'ত প্ৰকাশ আইনৰ বাধ্যবাধকতাৰ অধীনত হয়
 - য'ত জনসাধাৰণৰ সদৰী কৰাৰ দায়িত্ব আছে,
 - কোম্পানীৰ স্বার্থত সদৰী কৰাৰ প্ৰয়োজন আৰু
 - য'ত গ্ৰাহকৰ স্পষ্ট বা অন্তৰ্নিহিত সন্মতিৰে সদৰী কৰা হয়।

52A. বিদেশী অৱদান (নিয়ন্ত্ৰণ) আইন, 2010ৰ বিধানসমূহৰ অনুপালন

কোম্পানীয়ে বিদেশী অৱদান (নিয়ন্ত্ৰণ) আইন, 2010 আৰু ইয়াৰ অধীনত প্ৰস্তুত কৰা নিয়মসমূহৰ বিধানসমূহ মানি চলাটো নিশ্চিত কৰিব। ইয়াৰ উপৰিও, কোম্পানীয়ে ভাৰত চৰকাৰৰ গৃহ মন্ত্ৰালয়ৰ পৰা পোৱা পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত ৰিজাৰ্ভ বেংকৰ সময়ে সময়ে জাৰি কৰা যিকোনো নিৰ্দেশনা/যোগাযোগৰ সৈতে নিখুঁতভাৱে পালন কৰাটো নিশ্চিত কৰিব।

53. চিডিডি প্ৰক্ৰিয়া আৰু কেন্দ্ৰীয় কেৱাইচি ৰেকৰ্ডছ ৰেজিষ্ট্ৰী (চিকেৱাইচিআৰ) ৰ সৈতে কেৱাইচি তথ্য শেয়াৰ কৰা

- ভাৰত চৰকাৰে চেণ্ডেল ৰেজিষ্ট্ৰী অৱ ছিকিউৰিটাইজেচন এছেট ৰিকনষ্ট্ৰাকচন এণ্ড ছিকিউৰিটি ইণ্টেৰেষ্ট অৱ ইণ্ডিয়া (চিআৰএছএআই)ক চিকেৱাইচিআৰৰ কাৰ্য সম্পাদনৰ বাবে গেজেট অধিসূচনা নং. S.O. 3183 (E) তাৰিখ 26 নৱেম্বৰ, 2015 অনুসৰি কৰ্ত্ত্ব প্ৰদান কৰিছে। কোম্পানীয়ে আইনৰ অধীনত প্ৰয়োজনীয় সকলো প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব।
 - পিএমএল নিয়মৰ নিয়ম 9 (1এ) ৰ ব্যৱস্থা অনুসৰি, কোম্পানীটোৱে গ্ৰাহকৰ কেৱাইচি ৰেকৰ্ড গ্ৰহণ কৰিব আৰু গ্ৰাহকৰ সৈতে একাউন্ট-আধাৰিত সম্পৰ্ক আৰম্ভ হোৱাৰ 10 দিনৰ ভিতৰত চিকেৱাইচিআৰত আপল'ড কৰিব।
 - কেৱাইচি তথ্য আপলোড কৰাৰ বাবে কাৰ্য্যকৰী নিৰ্দেশনা চিআৰএছএআইৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ কৰা হৈছে।
 - কোম্পানীয়ে নিয়মবোৰত উল্লেখ কৰা ধৰণে চিকেৱাইচিআৰৰ সৈতে শেয়াৰ কৰাৰ বাবে কেৱাইচি তথ্য গ্ৰহণ কৰিব, 'ব্যক্তি' আৰু 'আইনী সত্তা' (এলই) ৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা কেৱাইচি টেমপ্লেট অনুসৰি কেপচাৰ কৰিব। চিআৰএছএআইৰ দ্বাৰা প্ৰয়োজন অনুসৰি আৰু মুকলি কৰাৰ দৰে টেমপ্লেটবোৰ সময়ে সময়ে সংশোধন কৰা হ'ব পাৰে।
 - নতুন 'ব্যক্তিগত একাউন্ট' ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পৰ্য্যায়ক্ৰমে 15 জুলাই, 2016ৰ পৰা চিকেৱাইচিআৰৰ 'লাইভ ৰান' আৰম্ভ হৈছিল। সেই অনুসৰি, অনুসূচীত বাণিজ্যিক বেংকসমূহে (এছচিবি) চিকেৱাইচিআৰৰ সৈতে 1 জানুৱাৰী, 2017ত বা তাৰ পাছত খোলা সকলো নতুন ব্যক্তিগত একাউন্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কেৱাইচি তথ্য অবিৰামভাৱে আপল'ড কৰিব লাগিব। এছচিবি সমূহক প্ৰথমতে 2017 চনৰ জানুৱাৰী মাহত খোলা একাউন্টৰ সন্দৰ্ভত তথ্য আপলোড কৰাৰ বাবে 2017 চনৰ 1 ফেব্ৰুৱাৰীলৈকে সময় দিয়া হৈছিল।
- এছচিবি বাহিৰে আন আৰুই বোৰে 1 এপ্ৰিল, 2017ত বা তাৰ পিছত খোলা সকলো নতুন ব্যক্তিগত একাউন্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কেৱাইচি তথ্য আপল'ড কৰা আৰম্ভ কৰিব লাগিব, নিয়ম আইবিআইডিৰ ব্যৱস্থা অনুসৰি চিকেৱাইচিআৰৰ সৈতে।
- কোম্পানীয়ে 1 এপ্ৰিল, 2021 তাৰিখে বা তাৰ পিছত খোলা এলইৰ একাউন্ট সম্পৰ্কীয় কেৱাইচি ৰেকৰ্ডসমূহ নিয়ম আইবিআইডিৰ ব্যৱস্থা অনুসৰি চিকেৱাইচিআৰৰ সৈতে আপল'ড কৰিব। চিআৰএছএআইয়ে প্ৰকাশ কৰা এলই টেমপ্লেট অনুসৰি কেৱাইচি ৰেকৰ্ডসমূহ আপল'ড কৰিব লাগিব।

- (g) চিক্ৰাইচিআৰৰ দ্বাৰা কেৱাইচি চিনাক্তকৰ্তা সৃষ্টি হোৱাৰ পাছত, কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে সেইটো ব্যক্তি/এলইক যোগাযোগ কৰা হৈছে।
- (h) সকলো কেৱাইচি ৰেকৰ্ড চিক্ৰাইচিআৰত বৰ্ধিতভাৱে আপলোড কৰাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ, কোম্পানীটোৱে ওপৰত উল্লেখ কৰা তাৰিখৰ পূৰ্বে খোলা ব্যক্তিগত গ্ৰাহক আৰু এলইৰ একাউন্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কেৱাইচি তথ্য আপল'ড/আপডে'ট কৰিব (e) আৰু (f) অনুসৰি ক্ৰমে এই নীতিৰ পইন্ট 32ত নিৰ্ধাৰিত সময়ানুক্ৰমিক আপডে'টৰ সময়ত, বা পূৰ্বে, যেতিয়া আপডে'ট কৰা কেৱাইচি তথ্য গ্ৰাহকৰ পৰা আহৰণ/প্ৰাপ্ত কৰা হয়।
- (i) কোম্পানীয়ে নিশ্চিত কৰিব যে নিয়মীয়া আপডে'টৰ সময়ত গ্ৰাহকসকল বৰ্তমানৰ চিডিডি মানদণ্ডলৈ স্থানান্তৰিত হয়।
- (j) য'ত এজন গ্ৰাহকে একাউন্ট আধাৰিত সম্পৰ্ক স্থাপনৰ উদ্দেশ্যে, চিক্ৰাইচিআৰৰ পৰা ৰেকৰ্ড ডাউনল'ড কৰাৰ স্পষ্ট সন্মতিৰে কোম্পানীলৈ কেৱাইচি চিনাক্তকৰ্তা দাখিল কৰে, তেতিয়া কোম্পানীয়ে কেৱাইচি চিনাক্তকৰ্তা ব্যৱহাৰ কৰি চিক্ৰাইচিআৰৰ পৰা কেৱাইচি ৰেকৰ্ডসমূহ অনলাইনত উদ্ধাৰ কৰিব আৰু গ্ৰাহকে একে কেৱাইচি ৰেকৰ্ড বা তথ্য বা আন কোনো অতিৰিক্ত পৰিচয় সম্পৰ্কীয় নথিপত্ৰ বা সবিশেষ দাখিল কৰাৰ প্ৰয়োজন নহ'ব, যদিহে -
- (i) চিক্ৰাইচিআৰৰ ৰেকৰ্ডত ইতিমধ্যে থকাৰ দৰে গ্ৰাহকৰ তথ্যৰ পৰিৱৰ্তন হৈছে;
 - (ii) গ্ৰাহকৰ বৰ্তমানৰ ঠিকনা সত্যাপন কৰাটো প্ৰয়োজনীয়;
 - (iii) কোম্পানীয়ে গ্ৰাহকৰ পৰিচয় বা ঠিকনা সত্যাপন কৰাৰ বাবে, বা অধিক যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বনৰ বাবে বা গ্ৰাহকৰ এক উপযুক্ত বিপদাশংকাৰ প্ৰফাইল নিৰ্মাণ কৰাৰ বাবে ইয়াক প্ৰয়োজনীয় বুলি বিবেচনা কৰে।
 - (iv) চিক্ৰাইচিআৰৰ পৰা ডাউনল'ড কৰা নথিপত্ৰৰ মান্যতাৰ ম্যাদ শেষ হৈছে।

54. বিদেশী একাউন্ট কৰ অনুপালন আইন (এফএটিচিএ) আৰু কমন ৰিপটিং ষ্টেণ্ডাৰ্ডছ (চিআৰএছ) ৰ অধীনত প্ৰতিবেদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা

এফএটিচিএ আৰু চিআৰএছৰ অধীনত, কোম্পানীটোৱে আয়কৰ নিয়ম 114F, 114G আৰু 114Hৰ ব্যৱস্থাসমূহ মানি চলিব আৰু আয়কৰ নিয়ম 114Fত নিৰ্ধাৰণ কৰা অনুসৰি তেওঁলোক প্ৰতিবেদন দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান হয় নে নহয় সেইটো নিৰ্ধাৰণ কৰিব আৰু যদি হয়, তেন্তে কোম্পানীৰ বাবে প্ৰযোজ্য হোৱালৈকে প্ৰতিবেদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা মানি চলিবলৈ নিম্নলিখিত পদক্ষেপসমূহ ল'ব:

- (a) এই লিংকটোত আয়কৰ বিভাগৰ সম্পৰ্কিত ই-ফাইলিং প'ৰ্টেলটোত প্ৰতিবেদন দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা <https://incometaxindiaefiling.gov.in/> প'ষ্ট লগইন --> মোৰ একাউন্ট --> প্ৰতিবেদন দিয়া বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰক।
- (b) 'নিৰ্ধাৰিত সঞ্চালক'ৰ ডিজিটেল স্বাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি হয় প্ৰ-পত্ৰ 61B বা 'NIL' ৰিপ'ৰ্ট আপল'ড কৰি অনলাইন প্ৰতিবেদন দাখিল কৰা, যাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় প্ৰত্যক্ষ কৰ পৰিষদ (চিবিডিটি) ৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত আঁচনি প্ৰেৰণ কৰা হ'ব।
- ব্যাখ্যা: কোম্পানীয়ে ফেৰেইন এক্সচেঞ্জ ডীলাৰ্ছ এছ'চিয়েশ্বন অৱ ইণ্ডিয়া (FEDAI) ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত স্পট ৰেফাৰেন্স হাৰবোৰ তেওঁলোকৰ ৱেবছাইটত <http://www.fedai.org.in/RevaluationRates.aspx> ত উল্লেখ কৰিব যাতে নিয়ম 114H অনুসৰি প্ৰতিবেদনযোগ্য একাউন্ট চিনাক্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বন কাৰ্যপদ্ধতি সম্পন্ন কৰিব পাৰি।
- (c) নিয়ম 114Hত প্ৰদান কৰা অনুসৰি যথাযথ সাৱধানতা অৱলম্বন কাৰ্যপদ্ধতি সম্পন্ন কৰাৰ বাবে আৰু ইয়াক ৰেকৰ্ডিং আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰাৰ বাবে তথ্য প্ৰযুক্তি (আইটি) ক্ৰে'মৰক বিকশিত কৰা।
- (d) তথ্য প্ৰযুক্তিৰ ক্ৰে'মৰক আৰু আয়কৰ বিধিৰ নিয়ম 114F, 114G আৰু 114H মানি চলাৰ বাবে এক অডিট ব্যৱস্থাপ্ৰণালী বিকশিত কৰা।
- (e) অনুপালন নিশ্চিত কৰিবলৈ নিৰ্ধাৰিত সঞ্চালক বা আন যিকোনো সমতুল্য কৰ্মচাৰীৰ অধীনত "উচ্চ পৰ্যায়ৰ নিৰীক্ষণ সমিতি" বা বিপদাশংকা সমিতি গঠন কৰা।

(f) কেন্দ্ৰীয় প্ৰত্যক্ষ কৰ পৰিষদ (CBDT) ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে আৰু ৱেবছাইট <http://www.incometaxindia.gov.in/Pages/default.aspx>ত উপলব্ধ বিষয়টো সম্পৰ্কে জাৰি কৰা আপডে'ট কৰা নিৰ্দেশনা/নিয়ম/নিৰ্দেশনা টোকা/প্ৰেছ বিজ্ঞপ্তিৰ অনুপালন নিশ্চিত কৰা। কোম্পানীটোৱে তলত উল্লেখ কৰা বিষয়বোৰ মন কৰিব পাৰে:

- i. এফটিচিএ আৰু চিআৰএছৰ ওপৰত আপডে'ট কৰা নিৰ্দেশনা টোকা
- ii. নিয়ম 114H (8)ৰ অধীনত 'বিত্তীয় একাউন্ট বন্ধ কৰা' সন্দৰ্ভত এক প্ৰেছ বিজ্ঞপ্তি

55. পৰিশোধ সঁজুলি উপস্থাপন কৰাৰ সময়সীমা

চেক/ড্ৰাফ্ট/পে অৰ্ডাৰ/বেংকাৰৰ চেকৰ পৰিশোধ, যদি সেইবোৰ এনে সঁজুলিৰ তাৰিখৰ পৰা তিনি মাহৰ অধিক সময়ৰ পিছত উপস্থাপন কৰা হয়, তেন্তে কৰা নহ'ব।

56. একাউন্টৰ কামা-কাজ আৰু মানি মিউল

একাউন্ট খোলা আৰু লেনদেনৰ নিৰীক্ষণৰ নিৰ্দেশনাবোৰ কঠোৰভাৱে পালন কৰা হ'ব, যাতে "মানি মিউল"ৰ কাৰ্যকলাপ হ্ৰাস কৰিব পাৰি যিবোৰ জালিয়াতি আঁচনিৰ আয় (যেনে, ফিৰিং আৰু পৰিচয় চুৰি) অপৰাধীসকলৰ দ্বাৰা ডিপ'জিট একাউন্টত অবৈধ এক্সেছ লাভ কৰা তৃতীয় পক্ষক নিযুক্তি দি যি প্ৰাসংগিক পৰিমাণলৈকে আৰু এইচএফচি হিচাপে কোম্পানীৰ বাবে প্ৰযোজ্য অনুসৰি "মানি মিউল" হিচাপে কাম কৰে। কোম্পানীটোৱে ইয়াৰ গ্ৰাহকৰ ঋণ একাউন্টৰ ক্ষেত্ৰত সাৱধানতা অৱলম্বন ব্যৱস্থা আৰু নিখুঁত নিৰীক্ষণ কৰিব - আৰু সন্দেহজনক লেনদেনৰ বিষয়ে এফআইইউ-আইএনডিলৈ প্ৰতিবেদন দিয়াকে ধৰি উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব। অনুপালন নিশ্চিত কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় আৰু প্ৰযোজ্য সকলো প্ৰাসংগিক সাৱধানতা অৱলম্বন কৰিব লাগে।

57. একাউন্ট পেয়ী চেকৰ সংগ্ৰহ

ঋণ একাউন্টটোৰ বাবে, গ্ৰাহকৰ বাহিৰে আন কোনো ব্যক্তিৰ বাবে একাউন্ট পেয়ী চেকৰ সংগ্ৰহ কৰা নহ'ব। কোম্পানীয়ে, তেওঁলোকৰ বিকল্প অনুসৰি, তেওঁলোকৰ যিসকল গ্ৰাহক সমবায় ক্ৰেডিট ছ'চাইটি হয় সেইসকলৰ একাউন্টত পঞ্চাশ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক পৰিমাণৰ একাউন্ট পেয়ী চেকৰ সংগ্ৰহ কৰিব, যদিহে এনে চেকৰ পেয়ীসকল এনে সমবায় ক্ৰেডিট সমিতিৰ উপাদান হয়।

58. a) কোম্পানীৰ দ্বাৰা ব্যক্তিগত গ্ৰাহক আৰু বৰ্তমানৰ ব্যক্তিগত গ্ৰাহকসকলৰ সৈতে নতুন সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাৰ সময়ত এক অদ্বিতীয় গ্ৰাহক পৰিচয় পত্ৰ (ইউচিআইচি) আবণ্টন কৰা হ'ব।

b) কোম্পানীয়ে তেওঁলোকৰ বিকল্প অনুসৰি সকলো ব্ৰাক-ইন/মাজে-মধ্যে অহা গ্ৰাহকক ইউচিআইচি প্ৰদান নকৰিব যদিহে এইটো নিশ্চিত কৰা হয় যে তেওঁলোকৰ সৈতে সঘনাই লেনদেন কৰা এনে ব্ৰাক-ইন গ্ৰাহকসকলক চিনাক্ত কৰাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত ব্যৱস্থা আছে আৰু নিশ্চিত কৰিব যে তেওঁলোকক ইউচিআইচি আবণ্টন কৰা হৈছে।

59. এইচএফচিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য পৰিমাণলৈকে ঋণ একাউন্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নতুন প্ৰযুক্তিৰ প্ৰৱৰ্তন -

নতুন বা উন্নয়নশীল প্ৰযুক্তিৰ পৰা উদ্ভৱ হ'ব পৰা যিকোনো মানি-ল'গাৰিং আৰু সন্মতবাদৰ ভাবুকিৰ বিত্তীয় যোগানৰ প্ৰতি পৰ্যাপ্ত মনোযোগ দিয়া হ'ব আৰু এইচএফচি হিচাপে কোম্পানীৰ বাবে প্ৰাসংগিক পৰিমাণলৈকে নতুন প্ৰ'ডাক্ট/সেৱা/প্ৰযুক্তি প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ পূৰ্বে সময়ে সময়ে জাৰি কৰা উপযুক্ত কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া যথাযথভাৱে প্ৰয়োগ কৰাটো নিশ্চিত কৰা হ'ব।

কোম্পানীটোৱে নতুন প্ৰ'ডাক্ট আৰু নতুন ব্যৱসায়িক পদ্ধতিৰ বিকাশৰ সৈতে সম্পৰ্কিত হ'ব পৰা এমএল/টিএফ বিপদাশংকা চিনাক্ত আৰু মূল্যায়ন কৰিব, যাৰ ভিতৰত আছে নতুন ডেলিভাৰী প্ৰণালী, আৰু নতুন আৰু ইতিমধ্যে থকা দুয়োটা প্ৰ'ডাক্টৰ বাবে নতুন বা উন্নয়নশীল প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ।

তদুপৰি, কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব যে:

- (a) এনে প্র'ডাক্ট, অনুশীলন, সেৱা, প্ৰযুক্তিৰ মুকলি বা ব্যৱহাৰৰ পূৰ্বে এমএল/টিএফ বিপদাশংকা মূল্যায়ন কৰা; আৰু
- (খ) উপযুক্ত ইডিডি ব্যৱস্থা আৰু লেনদেন নিৰীক্ষণ আদিৰ জৰিয়তে বিপদাশংকা পৰিচালনা আৰু হ্ৰাস কৰাৰ বাবে বিপদাশংকা-আধাৰিত পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰা।

60. পেনৰ উদ্ধৃতি দিয়া

সময়ে সময়ে সংশোধিত কোম্পানীৰ বাবে প্ৰযোজ্য আয়কৰ নিয়ম 114B ৰ ব্যৱস্থা অনুসৰি লেনদেন কৰাৰ সময়ত গ্ৰাহকৰ স্থায়ী একাউন্ট নম্বৰ (পেন) বা ইয়াৰ সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ প্ৰাপ্ত আৰু সত্যাপন কৰা হ'ব। প্ৰ-পত্ৰ 60 সেই ব্যক্তিসকলৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰা হ'ব যাৰ পেন বা সমতুল্য ই-নথিপত্ৰ নাই।

61. তৃতীয় পক্ষৰ প্র'ডাক্ট বিক্ৰী কৰা -

সময়ে সময়ে বলৱৎ হোৱা নিয়মাৱলী অনুসৰি তৃতীয় পক্ষৰ প্র'ডাক্ট বিক্ৰী কৰাৰ সময়ত এজেন্ট হিচাপে কাম কৰা কোম্পানীয়ে এই নীতিৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে নিম্নলিখিত দিশবোৰ মানি চলিব:

- (a) এই নীতিৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি পঞ্চাশ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক লেনদেনৰ বাবে ব্লক-ইন গ্ৰাহকৰ পৰিচয় আৰু ঠিকনা সত্যাপন কৰা হ'ব।
- (b) তৃতীয় পক্ষৰ প্র'ডাক্টৰ বিক্ৰীৰ লেনদেনৰ সবিশেষ আৰু সম্পৰ্কিত ৰেকৰ্ডসমূহ এই নীতিৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি ৰখা হ'ব।
- (c) ব্লক-ইন গ্ৰাহকে ধৰি গ্ৰাহকসকলৰ সৈতে তৃতীয় পক্ষৰ প্র'ডাক্টৰ সৈতে সম্পৰ্কিত লেনদেনৰ ক্ষেত্ৰত চিটিআৰ/এছটিআৰ দাখিল কৰাৰ উদ্দেশ্যে সতৰ্কবৰ্তা ধৰি ৰাখিবলৈ, সৃষ্টি কৰিবলৈ আৰু বিশ্লেষণ কৰিবলৈ সক্ষম এমএল ছফ্টৱেৰ উপলব্ধ হ'ব।
- (d) পঞ্চাশ হাজাৰ আৰু অধিক টকাৰ লেনদেন কেৱল ইয়াৰ দ্বাৰাহে কৰা হ'ব:
- গ্ৰাহকৰ একাউন্টত বা চেকৰ বিপৰীতে ডেবিট কৰা; আৰু
 - গ্ৰাহকসকলে দিয়া পেন প্ৰাপ্ত কৰা আৰু সত্যাপন কৰা।
- (e) ওপৰৰ 'd' ত দিয়া নিৰ্দেশনা কোম্পানীৰ নিজৰ প্র'ডাক্টৰ বিক্ৰী, ক্রেডিট কাৰ্ডৰ দেয় ধন পৰিশোধ/বিক্ৰী আৰু পঞ্চাশ হাজাৰ টকা আৰু অধিক মূল্যৰ প্ৰি-পেইড/ড্ৰেভেল কাৰ্ড আৰু আন যিকোনো প্র'ডাক্ট পুনৰ ল'ড কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ব।

62. কৰ্মচাৰী নিযুক্তি আৰু কৰ্মচাৰীৰ প্ৰশিক্ষণ

- (a) তেওঁলোকৰ কৰ্মচাৰী নিযুক্তি/নিযুক্তি প্ৰক্ৰিয়াৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ হিচাপে আপোনাৰ কৰ্মচাৰী/কৰ্মচাৰীবৃন্দক জানক নীতিকে ধৰি পৰ্যাপ্ত পৰীক্ষা ব্যৱস্থা স্থাপন কৰা হ'ব।
- (b) কোম্পানীয়ে কেৱাইচি/এমএল/চিএফটি বিষয়ৰ সৈতে মোকাবিলা কৰা/নিয়োজিত কৰা কৰ্মচাৰীসকলৰ উচ্চ অখণ্ডতা আৰু নৈতিক মানদণ্ড, বৰ্তমানৰ কেৱাইচি/এমএল/চিএফটি মানদণ্ডৰ ভাল বুজাবুজি, কাৰ্যকৰী যোগাযোগ দক্ষতা আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত পৰিৱৰ্তিত কেৱাইচি/এমএল/চিএফটি দৃশ্যপটৰ সৈতে খাপ খোৱাৰ ক্ষমতা থকাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব। কোম্পানীটোৱে এনে এক পৰিৱেশ গঢ়ি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰিব যি কৰ্মচাৰীসকলৰ মাজত মুকলি যোগাযোগ আৰু উচ্চ বিশ্বাসযোগ্যতা বৃদ্ধি কৰে।

- (c) চলি থকা কৰ্মচাৰী প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী স্থাপন কৰা হ'ব যাতে কৰ্মচাৰীসকলৰ সদস্যসকলক কেৱাইচি/এএমএল/চিএফটি নীতিত পৰ্যাপ্ত প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয়। প্ৰশিক্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু ফ্ৰণ্টলাইন কৰ্মচাৰী, অনুপালন কৰ্মচাৰী আৰু নতুন গ্ৰাহকৰ সৈতে কাম কৰা কৰ্মচাৰীসকলৰ বাবে পৃথক হ'ব। ফ্ৰণ্ট ডেস্কৰ কৰ্মচাৰীসকলক গ্ৰাহক শিক্ষাৰ অভাৱৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা সমস্যাবোৰ মোকাবিলা কৰিবলৈ বিশেষভাৱে প্ৰশিক্ষণ দিয়া হ'ব। কোম্পানীৰ কেৱাইচি/এএমএল/চিএফটি নীতি, নিয়ন্ত্ৰণ আৰু আনুষংগিক বিষয়সমূহত পৰ্যাপ্ত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত আৰু সুপৰিচিত ব্যক্তিসকলৰ সৈতে অ'ডিট কাৰ্যৰ সঠিক কৰ্মচাৰী নিশ্চিত কৰা হ'ব।

সংযুক্তি I

ডিজিটেল কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়া

- A. কোম্পানীয়ে যিমান দূৰ সম্ভৱ ডিজিটেল কেৱাইচি প্ৰমাণীকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে এটা এপ্লিকেছন বিকশিত কৰিব, যিটো তেওঁলোকৰ গ্ৰাহকসকলৰ কেৱাইচি কৰাৰ বাবে গ্ৰাহকৰ টাষ্ক পইণ্টত উপলব্ধ কৰা হ'ব আৰু কেৱাইচি প্ৰক্ৰিয়াটো যিমান দূৰ সম্ভৱ কেৱল কোম্পানীৰ এই প্ৰমাণীকৰণ কৰা আবেদনৰ জৰিয়তেহে হাতত লোৱা হ'ব। কোম্পানীৰ ব'ৰ্ড অনুমোদিত ক্রেডিট নীতি অনুসৰি সকলো ধৰণৰ গ্ৰাহকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা কেৱাইচি নথিপত্ৰবোৰ আৰবিআই/এনএইচবিৰ দ্বাৰা জাননী দিয়া আৰু বিতৰণ কৰা নিয়ামক ব্যৱস্থাৰ অনুপালন সাপেক্ষে মান্য আৰু বাধ্যতামূলক বুলি গণ্য কৰা হ'ব।
- B. এপ্লিকেছনৰ এক্সেছ কোম্পানীৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত হ'ব আৰু এইটো নিশ্চিত কৰিব লাগে যে ইয়াক অকৰ্তৃত্বশীল ব্যক্তিয়ে ব্যৱহাৰ নকৰে। এপ্লিকেছনটো কেৱল কোম্পানীয়ে ইয়াৰ অনুমোদিত বিষয়াসকলক দিয়া লগইন-আইডি আৰু পাছৱৰ্ড বা লাইভ অ'টিপি বা টাইম অ'টিপি নিয়ন্ত্ৰিত ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তেহে এক্সেছ কৰা হ'ব।
- C. কেৱাইচিৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাহকে কোম্পানীৰ অনুমোদিত বিষয়াৰ অৱস্থান বা ইয়াৰ বিপৰীতে ভিজিট কৰিব লাগিব। মূল অ'ভিডি গ্ৰাহকৰ হাতত থাকিব।
- D. কোম্পানীটোৱে নিশ্চিত কৰিব লাগিব যে গ্ৰাহকৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফখন কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ দ্বাৰা লোৱা হৈছে আৰু একেখন ফট'গ্ৰাফ গ্ৰাহক আবেদন প্ৰ-পত্ৰত (চিএএফ) এক্সেড কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও, কোম্পানীৰ ছিষ্টেম এপ্লিকেছনে গ্ৰাহকৰ কেপচাৰ কৰা লাইভ ফট'গ্ৰাফত চিএএফ নম্বৰ, জিপিএছ স্থানাংক, কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ নাম, অদ্বিতীয় কৰ্মচাৰী ক'ড (কোম্পানীৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত) আৰু তাৰিখ (DD: MM: YYYY) আৰু টাইম ষ্টাম্প (HH: MM: SS) থকা পঢ়িব পৰা ফৰ্মত এটা ৱাটাৰ মাৰ্ক ৰাখিব।
- E. কোম্পানীৰ আৱেদনত এই সুবিধাটো থাকিব যে কেৱল গ্ৰাহকৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফহে বন্দী কৰা হয় আৰু গ্ৰাহকৰ কোনো ছপা বা ভিডিঅ'গ্ৰাফ কৰা ফটোগ্ৰাফ কেপচাৰ কৰা নহয়। লাইভ ফট'গ্ৰাফ লোৱাৰ সময়ত গ্ৰাহকজনৰ পিছফালৰ পটভূমি বগা ৰঙৰ হ'ব লাগে আৰু গ্ৰাহকজনৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ লোৱাৰ সময়ত আন কোনো ব্যক্তিয়ে ফ্ৰেমলৈ আহিব নোৱাৰিব।
- F. একেদৰে, মূল অ'ভিডিৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ বা আধাৰ থকাৰ প্ৰমাণ য'ত অফলাইন সত্যাপন কৰিব নোৱাৰি (আনুভূমিকভাৱে ৰখা), তেনে ক্ষেত্ৰত ওপৰৰ পৰা উলম্বভাৱে কেপচাৰ কৰা হ'ব আৰু ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি পঢ়িব পৰা ৰূপত ৱাটাৰ-মাৰ্কিং কৰা হ'ব। মূল নথিপত্ৰৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ লোৱাৰ সময়ত ম'বাইল ডিভাইচটো কোনো তিৰ্যক বা টিল্ট হৈ থাকিব নোৱাৰিব।
- G. গ্ৰাহকৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ আৰু তেওঁৰ মূল নথিপত্ৰবোৰ সঠিক পোহৰত কেপচাৰ কৰিব লাগিব যাতে সেইবোৰ স্পষ্টভাৱে পঢ়িব পৰা আৰু চিনাক্ত কৰিব পৰা হয়।
- H. তাৰ পাছত, চিএএফত থকা সকলো এণ্ট্ৰী গ্ৰাহকে প্ৰদান কৰা নথিপত্ৰ আৰু তথ্য অনুসৰি পূৰণ কৰা হ'ব। যিবোৰ নথিত কুইক ৰেছপন্স (কিউআৰ) ক'ড উপলব্ধ আছে, সেইবোৰত এই ধৰণৰ সবিশেষ মেনুৱেলী দাখিল কৰাৰ পৰিৱৰ্তে কিউআৰ ক'ড স্কেন কৰি স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পপুলে'ট কৰিব পাৰি। উদাহৰণস্বৰূপে, ইউআইডিএআইৰ পৰা ডাউনল'ড কৰা

ভৌতিক আধাৰ/ই-আধাৰৰ ক্ষেত্ৰত য'ত কিউআৰ ক'ড উপলব্ধ, তাত নাম, লিংগ, জন্মৰ তাৰিখ আৰু ঠিকনাৰ দৰে সবিশেষ আধাৰ/ই-আধাৰত উপলব্ধ কিউআৰ স্কেন কৰি স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পপুলে'ট কৰিব পাৰি।

- I. ওপৰত উল্লেখ কৰা প্ৰক্ৰিয়াটো সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত, 'অ'টিপি স্বেয়াৰ কৰাৰ আগতে 'অনুগ্ৰহ কৰি প্ৰ-পত্ৰত পূৰণ কৰা সবিশেষ সত্যাপন কৰক' বুলি লিখা এটা এককালীন পাছৱৰ্ড (অ'টিপি) বাৰ্তা গ্ৰাহকৰ নিজৰ ম'বাইল নম্বৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হ'ব। অ'টিপিটো সফলভাৱে মান্যকৰণ কৰাৰ পাছত, ইয়াক চিএএফত গ্ৰাহকৰ স্বাক্ষৰ হিচাপে গণ্য কৰা হ'ব। অৱশ্যে, যদি গ্ৰাহকগৰাকীৰ নিজৰ ম'বাইল নম্বৰ নাথাকে, তেন্তে তেওঁৰ পৰিয়াল/আত্মীয়/পৰিচিত ব্যক্তিৰ ম'বাইল নম্বৰ এই উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি আৰু চিএএফত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিব পাৰি। যিকোনো ক্ষেত্ৰতে, কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ ম'বাইল নম্বৰটো গ্ৰাহকৰ স্বাক্ষৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা নহ'ব। কোম্পানীটোৱে পৰীক্ষা কৰিব লাগিব যে গ্ৰাহকৰ স্বাক্ষৰত ব্যৱহাৰ কৰা ম'বাইল নম্বৰটো কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ ম'বাইল নম্বৰ নহ'ব।
- J. কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীয়ে গ্ৰাহকৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ আৰু মূল নথি কেপচাৰ কৰাৰ বিষয়ে এক ঘোষণা প্ৰদান কৰিব। এই উদ্দেশ্যে, কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীক এককালীন পাছৱৰ্ড (অ'টিপি) ৰ জৰিয়তে সত্যাপন কৰা হ'ব যিটো কোম্পানীত পঞ্জীয়ন কৰা তেওঁৰ ম'বাইল নম্বৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হ'ব। সফল অ'টিপি মান্যকৰণৰ পাছত, ইয়াক ঘোষণাপত্ৰত কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ স্বাক্ষৰ হিচাপে গণ্য কৰা হ'ব। এই কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ ঘোষণাপত্ৰত কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ লাইভ ফট'ও কেপচাৰ কৰা হ'ব।
- K. এই সকলো কাৰ্যকলাপৰ পাছত, এপ্লিকেছনটোৱে প্ৰক্ৰিয়াটো সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ বিষয়ে আৰু কোম্পানীৰ সক্ৰিয় কৰাৰ বিষয়াৰ ওচৰত সক্ৰিয় কৰাৰ বাবে অনুৰোধ দাখিল কৰাৰ বিষয়ে তথ্য দিব আৰু লগতে প্ৰক্ৰিয়াটোৰ লেনদেন-আইডি/ৰেফাৰেন্স-আইডি নম্বৰ সৃষ্টি কৰিব। কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীয়ে ভৱিষ্যতৰ প্ৰসংগৰ বাবে গ্ৰাহকক লেনদেন-আইডি/ৰেফাৰেন্স-আইডি নম্বৰ সম্পৰ্কীয় সবিশেষ জনাব।
- L. কোম্পানীৰ কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীয়ে পৰীক্ষা আৰু সত্যাপন কৰিব যে:-(i) নথিপত্ৰৰ ছবিত উপলব্ধ তথ্য চিএএফত কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত বিষয়াগৰাকীয়ে এন্ট্ৰী কৰা তথ্যৰ সৈতে মিল আছে। (ii) গ্ৰাহকৰ লাইভ ফট'গ্ৰাফ নথিপত্ৰত উপলব্ধ ফট'ৰ সৈতে মিল খায়। ; আৰু (iii) বাধ্যতামূলক ক্ষেত্ৰকে ধৰি চিএএফত থকা সকলো প্ৰয়োজনীয় সবিশেষ সঠিকভাৱে পূৰণ কৰা হয়;
- M. সফল সত্যাপনৰ পাছত, চিএএফক কোম্পানীৰ অনুমোদিত বিষয়াৰ দ্বাৰা ডিজিটেলভাৱে স্বাক্ষৰ কৰা হ'ব যিয়ে চিএএফৰ এটা প্ৰিন্ট ল'ব, উপযুক্ত স্থানত গ্ৰাহকৰ স্বাক্ষৰ/আঙুলিৰ ছাপ লাভ কৰিব, তাৰ পিছত সেইখিনি স্কেন কৰি ছিষ্টেমত আপল'ড কৰিব। মূল হাৰ্ড কপি গ্ৰাহকলৈ ঘূৰাই দিব পাৰি।

সংযুক্তি II

পিআইএছৰ অধীনত যোগ্য এফপিআইৰ বাবে কেৱাইচি নথিপত্ৰ

1) শ্ৰেণী		এফপিআইৰ প্ৰকাৰ		
নথিৰ প্ৰকাৰ		শ্ৰেণী I	শ্ৰেণী II	শ্ৰেণী III
সত্য/কোম্পানীৰ স্তৰ	সাংবিধানিক নথিপত্ৰ (মেম'ৰেণ্ডাম এণ্ড আৰ্টিক'লছ অৱ এছ'চিয়েশ্বন, নিগমিত হোৱাৰ প্ৰমাণপত্ৰ ইত্যাদি)	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক
	ঠিকনাৰ প্ৰমাণ	বাধ্যতামূলক (ঠিকনাটো উল্লেখ কৰা পাৱাৰ অৱ এটনী {পিঅ'এ} ঠিকনাৰ প্ৰমাণ হিচাপে গ্ৰহণযোগ্য)	বাধ্যতামূলক (ঠিকনাটো উল্লেখ কৰা পাৱাৰ অৱ এটনী {পিঅ'এ} ঠিকনাৰ প্ৰমাণ হিচাপে গ্ৰহণযোগ্য)	পাৱাৰ অৱ এটনীৰ বাহিৰে আন বাধ্যতামূলক
	পেন	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক

	বিত্তীয় ডেটা	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	বাধ্যতামূলক
	ছেবি পঞ্জীয়ন প্রমাণপত্ৰ	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক
	পৰিষদৰ সিদ্ধান্ত @@	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক
জ্যেষ্ঠ ব্যৱস্থাপনা (পূৰ্ণ সময়ৰ সঞ্চালক/ অংশীদাৰ/ ন্যাসী/ ইত্যাদি)	তালিকা	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক	বাধ্যতামূলক
	পৰিচয়ৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	সতাই লেটাৰ হেডত, ৰাষ্ট্ৰীয়তা, জন্ম তাৰিখ ঘোষণা কৰে* বা ফটো পৰিচয় প্ৰমাণ দাখিল কৰে
	ঠিকনাৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	লেটাৰ হেডত ঘোষণা*
	ফট'গ্ৰাফ	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে*
কৰ্তৃপ্ৰাপ্ত স্বাক্ষৰকাৰী সকল	স্বাক্ষৰৰ তালিকা	বাধ্যতামূলক-পিঅ'এৰ ক্ষেত্ৰত গ্ল'বেল কাষ্ট'ডিয়ান স্বাক্ষৰকাৰীৰ তালিকা গ্ল'বেল কাষ্টোডিয়ানলৈ দিব পাৰি	বাধ্যতামূলক-পিঅ'এৰ ক্ষেত্ৰত গ্ল'বেল কাষ্ট'ডিয়ান স্বাক্ষৰকাৰীৰ তালিকা গ্ল'বেল কাষ্ট'ডিয়ানলৈ দিব পাৰি	বাধ্যতামূলক
	পৰিচয়ৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	বাধ্যতামূলক
	ঠিকনাৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	লেটাৰ হে'ডত ঘোষণা*
	ফট'গ্ৰাফ	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে*
চূড়ান্ত হিতাধিকাৰী মালিক (UBO)	তালিকা	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	বাধ্যতামূলক ("25% তকৈ অধিক UBO নাই" বুলি ঘোষণা কৰিব পাৰে)	বাধ্যতামূলক
	পৰিচয়ৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	বাধ্যতামূলক
	ঠিকনাৰ প্ৰমাণ	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	ৰেহাই দিয়া হৈছে*	লেটাৰ হেডত ঘোষণা*
	ফট'গ্ৰাফ	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে	ৰেহাই দিয়া হৈছে*

টোকা:-* বেংক একাউন্ট খোলাৰ সময়ত ইয়াৰ প্ৰয়োজন নাই। অৱশ্যে, সংশ্লিষ্ট এফপিআইসমূহে এখন অংগীকাৰপত্ৰ দাখিল কৰিব পাৰে যে নিয়ন্ত্ৰক/আইন প্ৰৱৰ্তনকাৰী সংস্থাসমূহৰ দাবী অনুসৰি সম্পৰ্কীয় নথিপত্ৰসমূহ কোম্পানীৰ ওচৰত দাখিল কৰা হ'ব।

@@কিছুমান বিশেষ অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ এফপিআই, য 'ত বেংক একাউন্ট খোলা আদিৰ উদ্দেশ্যে পৰিষদৰ প্ৰস্তাৱ গৃহীত কৰাৰ প্ৰথা প্ৰচলিত নহয়, তেনে ক্ষেত্ৰত ব'ৰ্ডৰ সিদ্ধান্তৰ পৰিৱৰ্তে গ্ল'বেল কাষ্ট'ডিয়ান/স্থানীয় কাষ্ট'ডিয়ানলৈ প্ৰদান কৰা 'পাৱাৰ অৱ এটনী' দাখিল কৰিব পাৰে।

2) শ্ৰেণী	যোগ্য বিদেশী বিনিয়োগকাৰী
I.	চৰকাৰ আৰু চৰকাৰৰ লগত জড়িত বিদেশী বিনিয়োগকাৰী যেনে বিদেশী কেন্দ্ৰীয় বেংক, চৰকাৰী সংস্থা, সাৰ্বভৌম সম্পদ পুঁজি, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়/বহুপাক্ষিক সংস্থা/এজেন্সী
II.	a) মিউচুৱেল ফাণ্ড, ইনভেষ্টমেণ্ট ট্ৰাষ্ট (বিনিয়োগ ন্যাস), বীমা/পুলৰ বীমা কোম্পানী, অন্যান্য ব্ৰড বেছড পুঁজি আদিৰ দৰে উপযুক্তভাৱে নিয়ন্ত্ৰিত ব্ৰড বেছড পুঁজি।

	b) উপযুক্তভাৱে নিয়ন্ত্ৰিত সংস্থা যেনে বেংক, সম্পত্তি ব্যৱস্থাপনা কোম্পানী, বিনিয়োগ ব্যৱস্থাপক/উপদেষ্টা, পোৰ্টফ'লিঅ' ব্যৱস্থাপক ইত্যাদি। c) ব্ৰড বেছড পুঁজি যাৰ বিনিয়োগ ব্যৱস্থাপক উপযুক্তভাৱে নিয়ন্ত্ৰিত হয়। d) বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পুঁজি আৰু পেন্সন পুঁজি। e) এফআইআই/উপ একাউন্ট হিচাপে ইতিমধ্যে ছেবিত পঞ্জীয়ন কৰা বিশ্ববিদ্যালয় সম্পৰ্কীয় অনুদান।
III.	পিআইএছৰ জৰিয়তে ভাৰতত বিনিয়োগ কৰা আন সকলো যোগ্য বিদেশী বিনিয়োগকাৰী শ্ৰেণী I আৰু II যেনে এনডাউমেন্ট, চেৰিটেবল ছ'চাইটি/ট্ৰাষ্ট, ফাউণ্ডেশ্বন, কৰ্পৰেট সংস্থা, ট্ৰাষ্ট, ব্যক্তি, পৰিয়াল কাৰ্যালয় ইত্যাদিৰ অধীনত যোগ্য নহয়।

সংযুক্তি III

কম বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহকসকলৰ বাবে বিবেচনা কৰিব পৰা অতিৰিক্ত কেৱাইচি নথিপত্ৰৰ তালিকা:

এইখন কম বিপদাশংকাৰ শ্ৰেণীৰ গ্ৰাহকৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰিব পৰা নথিপত্ৰৰ এখন সূচক তালিকা। অধিক নিৰ্দেশনাৰ বাবে অনুগ্ৰহ কৰি এই নীতিৰ প্ৰাসংগিক অংশসমূহৰ লগতে ক্ৰেডিট নীতি চাওক।

3) গাইগুটীয়া গ্ৰাহকৰ বাবে কেৱাইচি নথিপত্ৰ:

ক্রমিক নং	গ্ৰহণযোগ্য নথিপত্ৰসমূহ	পৰিচয়	বাসস্থানৰ ঠিকনা	স্বাক্ষৰ	জন্মৰ তাৰিখ
1	পেন কাৰ্ড	হয়	নহয়	হয়	হয়
2	আধাৰ ইউআইডি কাৰ্ড	হয়	হয়	নহয়	হয়
3	ভোটাৰৰ পৰিচয় পত্ৰ	হয়	হয়	নহয়	হয়
4	ড্ৰাইভিং লাইছেঞ্চ	হয়	হয়	নহয়	হয়
5	নাম আৰু ঠিকনাৰ সবিশেষ থকা ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা পঞ্জীৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা পত্ৰ।	হয়	হয়	নহয়	নহয়
6	মান্য পাছপ'ৰ্ট	হয়	হয়	হয়	হয়
7	ৰাজ্য চৰকাৰ বা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভাগ, বৈধানিক বা নিয়ামক কৰ্তৃপক্ষ, ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগ, অনুসূচিত বাণিজ্যিক বেংক আৰু ৰাজহুৱা বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা আবেদনকাৰীৰ ফট'গ্ৰাফ থকা পৰিচয় পত্ৰ।	হয়	নহয়	নহয়	হয়
8	এনৰেগা (NREGA)/চৰকাৰী সংস্থা/উদ্যোগৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা জব কাৰ্ড	হয়	নহয়	নহয়	হয়
9	ব্যক্তিগৰাকীৰ সঠিকভাৱে প্ৰমাণিত ফটোৰ সৈতে এজন গেজেটেড	হয়	নহয়	নহয়	নহয়

	বিষয়াৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা পত্ৰ				
10	গ্ৰাহকৰ পৰিচয়/ফট' সত্যাপন কৰা স্বীকৃত ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষ বা গেজেটেড বিষয়াৰ পৰা পত্ৰ	হয়	নহয়	নহয়	নহয়
11	ফট' আৰু বেংকৰ ষ্টাম্পৰ সৈতে বেংক একাউন্ট ষ্টেটমেন্টৰ 1ম পৃষ্ঠা/ফট'গ্ৰাফৰ সৈতে পাছ বুক	হয়	হয়	নহয়	নহয়
12	2 মাহতকৈ অধিক পুৰণি নোহোৱা ইউটিলিটি বিল (বিদ্যুৎ, লেণ্ডলাইন টেলিফোন, প'ষ্ট পেইড ম'বাইল, পাইপযুক্ত গেছ লাইন, পানী)।	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
13	প্ৰযোজ্য নীতি/প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ গ্ৰাহকৰ নামত যথাযথভাৱে পঞ্জীয়ন কৰা মূল/প্ৰমাণিত ছেল ডীড (বিক্ৰী দলিল)/চুক্তি গ্ৰহণযোগ্য অ'ভিডি নথিপত্ৰ অনুসৰি দাখিল কৰা ঠিকনা প্ৰমাণৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্তমানৰ ঠিকনাতকৈ বেলেগ ঠিকনা আছে, তেন্তে এনে অ'ভিডি ঠিকনাৰ সত্যাপন মূল আৰু এফআই /প্ৰমাণীকৰণত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰচেষ্টাৰ ভিত্তিত কৰিব লাগিব। বৰ্তমান ঠিকনাৰ প্ৰমাণৰ বাবে, গ্ৰাহকে ভাৰা চুক্তি/ছুটি আৰু অনুষ্ঠাপন চুক্তি বা আত্ম-ঘোষণাৰ প্ৰতিলিপি দাখিল কৰিব পাৰে আৰু এনে বৰ্তমানৰ ঠিকনা এফআই এজেন্সী/ব্যক্তিগত ভিজিটৰ জৰিয়তে কোম্পানী/শাখা বিষয়াৰ দ্বাৰা সত্যাপিত কৰিব লাগিব।	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
14	শেহতীয়া সম্পত্তি বা পৌৰ কৰ ৰচিদ	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
15	ৰাজ্য চৰকাৰ বা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভাগ, বৈধানিক বা নিয়ামক নিকায়, ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগ, অনুসূচীত বাণিজ্যিক বেংক, বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান আৰু তালিকাভুক্ত কোম্পানীৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা নিয়োগকৰ্তাৰ পৰা বাসস্থানৰ আবণ্টন পত্ৰ আৰু চৰকাৰী বাসস্থানৰ আবণ্টন কৰা এনে নিয়োগকৰ্তাৰ সৈতে ছুটি আৰু অনুষ্ঠাপনৰ চুক্তি।	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
16	চৰকাৰী বিভাগ বা ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগৰ দ্বাৰা অৱসৰপ্ৰাপ্ত কৰ্মচাৰীসকলক জাৰী কৰা পেন্সন বা পাৰিবাৰিক পেন্সন পৰিশোধ আদেশ, যদি সেইবোৰত ঠিকনা থাকে	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
17	নাম, ঠিকনা আৰু আধাৰ নম্বৰৰ সবিশেষ থকা ভাৰতীয় একক পৰিচয় প্ৰাধিকৰণৰ দ্বাৰা জাৰী কৰা পত্ৰ	নহয়	হয়	নহয়	নহয়
18	জন্মৰ প্ৰমাণপত্ৰ	নহয়	নহয়	নহয়	হয়
19	বিদ্যালয় ত্যাগৰ প্ৰমাণপত্ৰ (10ম/12শ)	নহয়	নহয়	নহয়	হয়
20	ঋণ লওঁতাই একাউন্টটো চলাই থকা বেংকৰ পৰা স্বাক্ষৰ সত্যাপন কৰাৰ প্ৰমাণপত্ৰ	নহয়	নহয়	হয়	নহয়

3.1. ঠিকনাৰ প্ৰমাণ হিচাপে ফাৰ্ম/কোম্পানীত প্ৰাপ্ত কৰিবলগীয়া নথিৰ তালিকা (যিকোনো এটা)

ক্রমিক নং	নথি	ফাৰ্ম	কোম্পানী
1	ফাৰ্মৰ শেহতীয়া বিদ্যুৎ বা টেলিফোন বিল (2 মাহতকৈ অধিক পুৰণি নহয়)	হয়	হয়
2	ব্যৱসায়ৰ পঞ্জীয়নৰ প্ৰমাণপত্ৰ, যদি আছে (জিএছটি)	হয়	হয়
3	ৰাষ্ট্ৰীয়কৃত/অনুসূচীত বাণিজ্যিক বেংকৰ বেংক বিবৃতি	হয়	হয়
4	শেহতীয়া সংশোধিত অংশীদাৰী ডীডৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি	হয়	নহয়
5	পেন কাৰ্ড আৱণ্টন পত্ৰৰ প্ৰতিলিপি	হয়	হয়

সংযুক্তি – IV

A. বিল্ডাৰ/প্ৰজেক্ট/কৰ্পৰেট গ্ৰাহকৰ সৈতে সম্পৰ্কিত এছটিআৰৰ চিত্ৰণমূলক তালিকা:

- গ্ৰাহকৰ আইনী গাঁথনি বহুবাৰ সলনি কৰা হৈছে (নাম পৰিৱৰ্তন, মালিকানাৰ হস্তান্তৰ, কৰ্পৰেটৰ আসন পৰিৱৰ্তন)
- প্ৰজেক্টটোৰ মুঠ ব্যয়ৰ তুলনাত এটা ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ বাবে এইচএফএলৰ ওচৰলৈ অহা বিল্ডাৰ;
- বিল্ডাৰে প্ৰকল্পটোৰ বাবে পুঁজিৰ উৎসসমূহ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ অক্ষম;
- বিভিন্ন কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা অনুমোদন/মঞ্জুৰি ভুৱা বুলি প্ৰমাণিত হয় বা যদি দেখা যায় যে গ্ৰাহকে প্ৰয়োজনীয় চৰকাৰী অনুমোদন/ফাইলিং আদি লাভ কৰিব নিবিচাৰে;
- পৰিচালনাই অগ্ৰাণ বা অনুপযুক্ত ব্যক্তিৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি কাম কৰি থকা যেন লাগিছে।
- ব্যৱসায়ৰ আকাৰ বা প্ৰকৃতিৰ সৈতে খাপ খোৱাকৈ কৰ্মচাৰীৰ সংখ্যা বা গাঁথনি (উদাহৰণস্বৰূপে কৰ্মচাৰীৰ সংখ্যা আৰু ব্যৱহৃত সম্পত্তিৰ কথা বিবেচনা কৰি এটা কোম্পানীৰ টাৰ্ণঅ’ভাৰ যুক্তিহীনভাৱে বেছি)
- পৰ্যাপ্ত কেন্দ্ৰীয়কৃত কৰ্পৰেট নিৰীক্ষণ নথকা বহুক্ষেত্ৰীয় কাৰ্যকলাপ থকা গ্ৰাহকসকল;
- আইনী ব্যৱস্থা ছেট আপ কৰাৰ পৰামৰ্শ, যাক মালিকীস্বত্ব বা প্ৰকৃত অৰ্থনৈতিক উদ্দেশ্য অস্পষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি (ন্যাস, কোম্পানী স্থাপন বা নাম/কৰ্পৰেট আসন বা অন্যান্য জটিল গোটৰ গাঁথনি সলনি কৰাকে ধৰি)
- নগদ ধন বা সহজে হস্তান্তৰ কৰিব পৰা সম্পত্তিৰ উচ্চ পৰ্যায়ৰ লেনদেন থকা প্ৰতিষ্ঠান, যাৰ ভিতৰত অবৈধ পুঁজি অস্পষ্ট হ’ব পাৰে।
- বিয়েৰাৰ শ্বেয়াৰৰ অনুমতি দিয়া দেশসমূহত অন্তৰ্ভুক্ত গ্ৰাহকসকল।

B. প্ৰতিবেদন দিব লগা চিটিআৰ/এছটিআৰ লেনদেনসমূহৰ চিত্ৰণমূলক তালিকা (গাইগুটীয়া গ্ৰাহক)

- গ্ৰাহকৰ সৈতে সম্পৰ্কিত সবিশেষ বহুবাৰ সলনি কৰা হৈছে (নাম পৰিৱৰ্তন, সঘনাই সংশোধন ইত্যাদি)
- অপ্ৰয়োজনীয়ভাৱে জটিল গ্ৰাহকৰ গঠন;
- ব্যক্তিগত বা লেনদেনৰ শ্ৰেণী যিবোৰ ব্যৱসায়িক প্ৰ’ফাইলৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নহয়, আৰু প্ৰত্যাশিত কাৰ্যকলাপ/লেনদেন অগ্ৰাণ;
- গ্ৰাহকে তথ্য, ডেটা, নথিপত্ৰ প্ৰদান কৰিবলৈ অনিচ্ছুক;
- ভুৱা নথিপত্ৰ, ডেটা, ঋণৰ উদ্দেশ্য, একাউণ্টৰ সবিশেষ দাখিল কৰা;
- প্ৰাৰম্ভিক অৱদান আগবঢ়োৱা আয়ৰ উৎস আদিৰ সবিশেষ প্ৰদান কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰা, বেংক একাউণ্টত থকা পুঁজিৰ উৎস সন্দেহজনক ইত্যাদি;
- ব্যক্তিগতভাৱে সাক্ষাৎ কৰিবলৈ অনিচ্ছুক, পৰ্যাপ্ত কাৰণ অবিহনে তৃতীয় পক্ষ/পাৰাৰ অৱ এটনী ধাৰকৰ জৰিয়তে প্ৰতিনিধিত্ব কৰে;
- ঋণ আবেদনত প্ৰদান কৰা গ্ৰাহকৰ আৱাসিক বা ব্যৱসায়িক ঠিকনাৰ পৰা আঁতৰত থকা এইচএফএলৰ কোনো শাখা/কাৰ্যালয়ত যোগাযোগ কৰে, যেতিয়া দিয়া ঠিকনাৰ ওচৰত এইচএফএলৰ শাখা/কাৰ্যালয় থাকে;

9. বেংক একাউন্ট/একাধিক একাউন্টৰ বিবৃতিত অসংখ্য স্থানান্তৰণক ব্যাখ্যা বা সন্তুষ্ট কৰিব নোৱাৰি;
10. পুঁজিৰ উৎসৰ সঠিক ন্যায্যতা অবিহনে সম্পৰ্কিত তৃতীয় পক্ষৰ একাউন্টৰ জৰিয়তে কৰা প্ৰাৰম্ভিক অৱদান;
11. ঋণৰ পৰিমাণৰ অন্তিম ব্যৱহাৰৰ সঠিক ন্যায্যতা অবিহনে আৰু ঋণৰ অন্তিম ব্যৱহাৰৰ অনুপাতে টপ-আপ ঋণ আৰু/বা ইকুইটি ঋণ লাভ কৰা;
12. ঋণ অনুমোদনৰ বাবে আয়ৰ উৎসৰ সন্দেহজনক উপায়ৰ পৰামৰ্শ দিয়া;
13. য'ত লেনদেনৰ কোনো অৰ্থনৈতিক অৰ্থ নাথাকে;
14. জালিয়াতি ধৰা পৰাৰ ক্ষেত্ৰত; এনএইচবি/আৰবিআইৰ বিজ্ঞপ্তি/জাননী অনুসৰি গ্ৰাহকৰ পৰা যিকোনো শাখাই লাভ কৰা জাল নোটৰ বিষয়ে অৱগত কৰিব লাগিব;
15. অজ্ঞাত উৎসৰ সৈতে অস্বাভাৱিক বিত্তীয় লেনদেন;
16. অসংলগ্ন বা অজ্ঞাত তৃতীয় পক্ষৰ পৰা পোৱা পৰিশোধ আৰু মাচুলৰ পৰিশোধ নগদ ধনেৰে কৰা য'ত এইটো পৰিশোধৰ এক সাধাৰণ পদ্ধতি নহ'ব;
17. ঋণৰ প্ৰকৃত লাভালাভকাৰী আৰু ক্ৰয় কৰিবলগীয়া ক্লেটৰ ওপৰত গুৰুতৰ সন্দেহ আছে;
18. এটা কাৰ্পনিক বেংক একাউন্ট খুলি ঋণৰ পৰিমাণ নগদ কৰা;
19. বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদান কৰিবলগীয়া সম্পত্তি/বাসস্থানৰ বাবে পূৰ্বে পুঁজি যোগান ধৰা হৈছে আৰু সেইখিনি বকেয়া আছে আৰু সেইখিনি লুকুৱাই ৰখা হৈছে বুলি জানি ঋণৰ বাবে আবেদন কৰা;
20. বিক্ৰীৰ চুক্তিত উল্লেখ কৰা বিক্ৰী বিবেচনা ক্ৰয়ৰ ক্ষেত্ৰত জাননী দিয়া প্ৰকাশিত হাৰত প্ৰচলিততকৈ অস্বাভাৱিকভাৱে অধিক/কম;
21. একে সম্পত্তি/বাসস্থান গোটৰ একাধিক পুঁজি যোগান ধৰা;
22. লেনদেনৰ সৈতে কোনো সম্পৰ্ক নথকা তৃতীয় পক্ষৰ পক্ষত পৰিশোধৰ বাবে অনুৰোধ;
23. বিক্ৰেতা/বিল্ডাৰ/ডেভেলপাৰ/দালাল/এজেন্ট আদিৰ সৈতে সন্মিলিতভাৱে গ্ৰাহকে ঋণৰ পৰিমাণ ব্যৱহাৰ কৰা। আৰু ইয়াক নিৰ্ধাৰিত উদ্দেশ্যৰ বাহিৰে অন্য উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা।
24. বেচৰকাৰী সংগঠন/দাতব্য সংস্থা/ক্ষুদ্ৰ/মজলীয়া প্ৰতিষ্ঠান (এছ এমই)/আত্মসহায়ক গোট (এছএইচজি)/ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় গোট (এমএফজি) ৰ সৈতে জড়িত একাধিক পুঁজি/বিত্তীয় সাহায্য।
25. ঠিকনা সলনি কৰাৰ বাবে সঘনাই কৰা অনুৰোধ;
26. অতিৰিক্ত পৰিশোধৰ পৰিমাণ ঘূৰাই দিবলৈ অনুৰোধৰ সৈতে কিস্তিসমূহৰ অতিৰিক্ত পৰিশোধ।
27. ৰিয়েল ইষ্টেটত আশা কৰাতকৈ বা চৰকাৰে অৱগত কৰা হাৰতকৈ অধিক/কম মূল্যত বিনিয়োগ কৰা।
